

Hälsa på Alice!

SPORT. För personliga tränaren **Alice Lundén** är det viktigt att kombinera träning med god kost och en en hälsosam självbild. I dag lanserar vi frågespalten "Hälsa med Alice" på sportsidorna där du som läsare kan få svar på dina funderingar.

SIDAN 23

Nya Åland

Torsdag

2 november 2006 Nr 213 Pris 1,20 €

Tel 23 444

Karin Jansson i Saltvik överraskningsnamn i inkomsttoppen 2005

Transmar-dividenden ledde till toppinkomst

Överraskning. Karin Jansson på Strands i Saltvik Laby var årets stora överraskningsnamn i skattelistorna. I föl deklarerade hon en förvärvsinkomst på 2,5 miljoner euro – ringeffekter av Transmars försäljning av Chipsaktier. Foto: ERKKI SANTAMALA

SKATTETOPPEN. Karin Jansson i Saltvik Laby, änka efter Ingmar Jansson, låg i föl på fjärde plats totalt i landet i förvärvsinkomsttoppen. Hon förtjänade totalt 2,5 miljoner euro under året, avslöjade skattelängderna för 2005 som blev offentliga i går.

– Det här är frukten av många års arbete. Min man och jag har haft Transmar i över 40 år och för-

värvsinkomsten är helt enkelt ringeffekter som uppstod när Transmar sålde sina Chipsaktier under fjolåret, förklarar Karin Jansson som numera är pensionär.

Transmar delade ut en stor del av försäljningsvinsten som dividend, och i och med att bolaget inte är börsnoterat så beskattas bara en mindre del som kapitalinkomst. Resten blir automatiskt förvärvs-

inkomst. Saltviks kommun kan också glädjas. Karin Jansson har betalat 435.000 euro i kommunalskatt på sin inkomst. Det betyder att Saltviks skatteintäkter ökat med 15,5 procent jämfört med 2004.

Kerstin Alm, kommundirektör i Saltvik, säger så här:

– Det är ju jätteroligt. Första gången jag hörde om det här var i juni i föl då jag trodde att någon

räknat fel, men så var det inte.

På den åländska förmögenhetstoppen är **Anders Wiklöf** ohotad etta med 46 miljoner euro, en ökning med tre miljoner euro från 2004. Men på listan över landets rikaste har han halkat ner från tionde till trettonde plats.

Nya Åland bjuder i dag på sex sidor skatteuppgifter.

SIDORNA 10-15

... och hur bra går det för företagen i din kommun?

SKATTETOPPEN. Hur bra går företagen i din kommun?

Nya Åland listar i dag inkomster och skatter för många av Ålands mest kända och okända

företag. Vilket jomalaföretag fick 242.000 euro i restskatt? Och vilket får nästan en halv miljon i återbäring?

SIDAN 15

Restskatt eller återbäring?

ÅCA är ett av många företag på Nyans skattelista.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Lusprodukter. Skolhälsovårdarna **Mona Himmelroos** och **Petra Franzén-Holmberg** rekommenderar luskammar och shampoo.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Lössen härjar i våra skolor

NYHETER. Huvudlössen sprider sig bland skoleleverna som löpeldar. Föräldrarna uppmanas nu kamma igenom sina barns hårbotten med speciella luskammar för att kolla att de små parasiterna inte slagit rot.

– Löss är ingenting man behöver skämmas för, det har inget med renlighet och ohygien att göra, poängterar skolhälsovårdaren **Mona Himmelroos** vid Ytternäs lågstadieskola.

Då det första fallet av löss uppdagades gick hon ut med information till föräldrarna och eleverna.

– I år fick jag till och med gå ut med kramförbud, eleverna hade så ofta närbkontakt, säger hon.

SIDAN 3

Omvalda talmän

NYHETER. Förhandsspekulationerna till trots gick valet av talmän som planerat när lagtinget inledde höstsessionen i går. Däremot kunde en av veteranerna **Ragnar Erlandsson** (c) ha missat hela tillställning på grund av dåligt flygväder. Han kom hem från Nordiska rådets session i Köpenhamn som en markering mot att sessionen ordnas samtidigt som lagtinget öppnas.

SIDAN 4

Carlstedt i England

KULTUR. Operasångerskan **Jenny Carlstedt** gör rollen som Dorabella i Mozarts "Così fan tutte" i England just nu. Efter sju föreställningar vid operan i Glyndebourne i Sussex söder om London har man nu gett sig ut på turné. Nyan har pratat med sångerskan som kan berätta om ett fantastiskt och mycket speciellt operahus i vacker herrgårdsmiljö.

SIDAN 8

Messa Nyan!

Nya Åland 0457-323 44 44

Dagens ålänning
Max Sundberg

Nyankortsvinnare
Ann-Marie Svebelius
Nr: 424193

Vinner en Bingolott
Vinsten skickas på posten.

MARIEHAMN ↔ HELSINGFORS

Upp till fyra gånger dagligen.
Gå in på www.airaland.com för mer information

AirÅland
www.airaland.com

Bokning även på tel. 17 110 eller hos din resebyrå

Raffiga rätter och ministerpudding

Recept

Matrutan

Ibland kan saker och ting låta mer spännande än de är. Det är till exempel inte alla i vuxen ålder som kopplar ministerpudding till en sorts blanchmanger. Och dagens raffiga rätter handlar om rötter i marthaversion.

HARRIET TUOMINEN

harriet.tuominen@nyan.aland.fi

Det är roligt att läsa gamla kokböcker. Inte för att man lockas att tillreda allt, utan för att det ger en bild av hur livet såg ut förr. Visserligen kan man anta att de hushåll som höll sig med kokböcker hörde till de mer välbärgade, men i alla fall.

Ann-Gerd på Ann-Gerds antik hittade i en låda med böcker Nya kokboken Kronan, nionde upplagan, från 1920 och ringde upp. Det är underbar läsning. En del recept är fullt gångbara än i dag, som ministerpuddingen. Andra tror jag få av oss skulle satsa på. Soja, till exempel.

Man kokar upp kött- och fläsklake, och när den skär sig och ser klar ut som vin silas den genom hårsikt. ”Några fötter av oxar kokas tillsammans med litet ingefära och nejlikor, även starkpeppar, rödlök, en knippa timjam och mejram.” När fötterna är mjuka silas spadet av, blandas med laken och kokas tills buljongen är brun till färgen. Sen får den svalna och tappas på flaskor. Oxfötter har naturligtvis varje välförsett hushåll i skafferiet. Visst undrar man hur många som hade oxfötter hemma på 20-talet.

Boken har numera gått vidare till fiskkocken **Bror Boman**, som omedelbart hakade upp sig på tillredningen av rökta gäddor.

Gäddorna rensas, sköljs väl och läggs i vatten ett dygn. De torkas av med linnehandduk och soltorkas. Ett separat recept på soltorkad gädda säger att gäddan skall ligga i saltlake i två dagar, träs upp på pinnar och sedan får torka i inte alltför stark sol tills fisken känns styv. Som sådan kan den förvaras på torr plats tills den används. I det här fallet röker man de torkade gäddorna i två till tre dagar.

Så värst mycket smak av gädda kan det inte finnas kvar efter det, men det kanske inte var meningen.

det tjocknar, då de hälls upp. Gelatinet och sockret hälls tillsammans med äggulorna och grädden hvarefter det hela slås i en djup form och kokas i vatten. Upplägges då det kallnat.

Marthaförbundets Raffiga rätter, ett häfte på 28 sidor, handlar om inhemska rätter och är klart frestande. Rätter är inte bara trendigt, rätter är också – och framförallt – väldigt bra för kroppen. Och så är det gott.

Att ugnsbakade rätter har blivit en hit får vi antagligen tacka de populära tv-kockarna för. Variationer finns hur mycket som helst. Här är en:

- Jordärtskockor och vitlök**
- Skalet av en citron, rivet
1 nypa salt
2 msk finhackad persilja
8 jordärtskockor
2 msk rypsolja
1 msk skorpsmulor
4 hela vitlökar

Sätt ugnen på ca 200 grader. Skala och dela jordärtskockorna på längden. Halvera vitlöken på bredden och lägg skockor och vitlök i en ugnsfast form, ringla eller pensla olivolja över och avsluta med litet flingsalt. Ugnsbaka i ca 15-20 minuter, skockorna och vitlöken skall vara genombakade och gyllenbruna.

Fräs under tiden skorpsmulor, vitlök, persilja och rivet citronskal i en stekpanna på svag värme i ca 2 minuter tillsammans med 1 tsk olivolja. Smaka av med litet salt och håll upp i en skål till garnering.

Rotselleri har en del problem med, tycker det är för starkt. Men smaken blir väldigt mild när sellerien kokas eller steks.

- Selleri-äppelbiff**
- Satsen ger 20 små biffar
500 g rotselleri
2 medelstora, mjöliga potatisar
1 äpple
1 liten lök
70 g valnötter
3 ägg

Anspråkslös?
Gamla kokböcker är återhållsamma till utseendet, men det betyder inte att recepten är enkla. Framförallt får rätt litet hjälp med detaljerna, men som historiska dokument är ”Kronan” och andra gamla kokböcker direkt spännande läsning.

Förföriskt. Bilderna i Marthornas Raffiga rätter om rötter får snålvattnet att rinna till. Och så har man kvalitetsgaranti, marthornas recept är utprovade så att vanliga dödliga klarar dem.

0,5 dl matlagingsgrädde
4 msk maizenamjöl
0,5 dl timjanblad
salt, svartpeppar
rypsolja
Skala och riv sellerin, potatisen och äpplet. Blanda ihop dem med de övriga ingredienser-
na till en jämn massa och stek till små biffar i en välsmord plättpanna.
Passar både som ensamrätt med en fräsch sallad och som tillbehör till gåsen (Mårten gås firas på Mårtensafton den 10 november). Servera gärna en pigg chutney till. Biffen är ett bra alternativ till köttfärsbiffen i hamburgaren.

VÄLKOMMEN IN TILL SPARHALLEN – DIN LÅGPRISJÄTTE PÅ ÅLAND!

TÄND ETT LJUS ...

GRAVLYKTA från	3,95 /st	... OCH LÅT DET BRINNA, FÖR ALLA NÄRA OCH KÄRA I HELGEN
OLJELJUS ca 3 dygns	0,43 /st	
OLJELJUS ca 6 dygns	0,73 /st	
BATTERILJUS	2,75 /st	
HALLOWEEN-BUKETTER, TÅRTOR OCH BAKELSER		

FREDAG 3.11 kl 11-17
ger Ålandsbagarn smakprov på Sololin bröd
och Valios Vanilla kvargmousse

www.sparhallen.aland.fi

Öppet: fredag 8-20, lördag Alla helgonsdag 10-18 och söndag 10-18

SPARhallen

Hallå där, veterinär
Rauli Lehtinen!

Vad har du för planer för björnen?

– Privat håller jag på och ser om det går att flytta björnen någon annanstans, utan att döda den. Det verkar vara ganska omöjligt, även om det inte finns något totalförbud mot att flytta björnen till Finland, man måste anstå från ministeriet och få det godkänt. Men de finska djurparkerna har fullt upp, jag skall kolla med de svenska i veckan. Jag måste hitta en lösning innan 20 november, för då ger landskapsregeringen tillstånd att skjuta björnen om den inte tillfångatagits och flyttats.

● Varför engagerar du dig?

– Jag tycker det är jätta simpelt att bara säga att man skall skjuta den, det är att göra det enkelt för sig. Allt som kommer hit vill folk skjuta, lo och björn. Det är emot min ideologi att döda bara för enkelhetens skull.

● Brändöborna har inte sett björnen på länge, inte ens under älgjakten. Kan den ha gått i ide?

– Under normala förhållanden går björnar i ide i november, men i år har det varit ont om näring och då dröjer det innan björnen har ätit upp sig. Att björnen rivit upp ensilagebalar är ett bevis på att det varit näringsbrist i skogarna i sommar och höst. Det bästa skulle ju vara om björnen simmat iväg, att det är därför den inte syns till.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Öppna gårdar också på fredag

■ Nästa år arrangeras Skördefesten 22-23.9, och på ett möte igår beslöt arrangörer och medverkande att utöka helgen kring Skördefesten med att ha öppna gårdar också på fredagen och inte bara på lördag som tidigare. I år besökte cirka 4000 besökare gårdar under Skördefesten.

Projektledare **Lena Brenner** säger att man särskilt vill arbeta för att de många andra evenemang som arrangeras samma helg inte skall li ett hot utan en möjlighet.

– Vi kan dra nytta av både hundutställning, Open by Night, bilfria dagen och allt annat som ordnas den helgen, och de kan dra nytta av oss. Speciellt hoppas vi att restauranger och stugbyar skall sätta in extra kapacitet den helgen. (ke)

Krama mindre – kamma mera

Huvudlössen sprider sig i skolorna

Lössen är här igen. I Ytternäs lågstadieskola har eleverna lärt sig att inte byta mössor med varandra och att förvara mössan i rockärmen. Och att undvika kramar.

Det har blivit dags att gå igenom hårbotten på jakt efter löss. Att förhindra de små parasiterna från att krylla i skolorna är så gott som omöjligt. Men det viktigaste sättet att bekämpa dem är att slå larm i tid.

– Att ha löss är som att ha flunssa, inget märkvärdigt med andra ord, men det är skäl att behandla det ordentligt, säger skolhälsovårdarna **Mona Himmelroos** och **Petra Franzén-Holmberg**.

Båda två har gått ut med information till föräldrarna om vikten att regelbundet gå igenom barnens hår.

– Vi hade det första fallet av löss redan några veckor efter skolstarten, och nu kryllar det av dem. Så är det varje år. Nu hoppas vi föräldrarna tar ansvar och går igenom sina barns hår, ju fortare vi får veta desto fortare kan vi hindra lössen från att sprida sig, säger de.

Inte ohygien

Eleverna i Ytternäs lågstadieskola är väl införstådda med vad det handlar om. En viktig myt att spräcka hål på är att det inte handlar om ohygien.

– Det har ingenting med sånt att göra, förklarar eleverna i årskurs 6a.

De vet vilka principer som gäller: inte byta mössa eller hårspännen med någon annan, förvara mössan i rockärmen och undvik närbildkontakt med andras hår.

– Och så får vi inte kramas på en tid, säger de bestämt.

Mona Himmelroos har lyckats på den punkten.

– Det var första gången jag tvingades gå ut med ett sådant förbud, efter att ha sett hur mycket närbildkontakt barnen hade, säger hon leende.

Eleverna vet att ta det på allvar, de har själva erfarenhet hur det annars kan gå.

Inte pinsamt

Att öppet tala om löss är inget problem, vare sig hemma eller i skolan.

– Det är inte pinsamt, tycker **Hedvig Lindstedt**, i årskurs 6b.

– Man vill förstås inte berätta om man själv har löss, säger klasskamraten **Filip Häggblom** och tillägger:

– Förut var det oftast personer med sämst hygien som fick löss, men så är det inte mera i dag, alla kan få det.

Cykelhjälm i frysen

Mona Himmelroos och Petra Franzén-Holmberg rekommenderar luskammar för håret, både i förebyggande och åtgärdande syfte. Shamporing ska endast användas om man verkligen har löss, annars finns det risk för att lössen blir resistenta.

För att råda bot på de små krypen gäller det att vara noga med att upprepa behandlingen med jämna mellanrum.

– Får man inte bort alla löss på en gång finns det risk

Kramas ofta. Jennifer Westerlund och Maria Lammi och de övriga eleverna i 6a i Ytternäs lågstadieskola har fått tillfälligt kramförbud av skolhälsovårdaren för att undvika att lössen sprider mellan håren.

Nya produkter. I dag finns nya sätt att angripa blod-sugarna på. Skolhälsovårdarna Mona Himmelroos och Petra Franzén-Holmberg rekommenderar luskammar och shampoo.

Löss i Egypten? Elias Oujlouq, Hedvig Lindstedt, Jennie Lindman och Filip Häggblom i årskurs 6b funderar på att måla löss på bilden, eftersom ämnet är så aktuellt i skolan.

att några ägg överlever, säger Mona Himmelroos.

– Lus-shampo är det allra bästa medlet, men läs bipacksedeln noga, uppmanar Petra Franzén-Holmberg.

Ett annat tips hon hört om är att lämna lite balsam kvar i håret efter tvätt, det håller lössen borta vintertid.

Även frysen är ett bra hjälpmedel.

– Lagg mössorna, borstarna, kammarna och till och med cykelhjälmarna i frysen över natten så dör lössen garanterat!

– Och låt sängkläderna hänga ute i kylan under dagen, uppmanar Mona Himmelroos.

JOHANNA LINDFORS
johanna.lindfors@nyan.ax
tfn 528 452

FOTO: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

Kamma ut lössen – noggrant

1. Börja med bakhuvudet. Gör en lodrät bena och kamma igenom håret åt vardera sidan med en luskam. Gör sedan en ny bena strax intill och kamma på så sätt igenom hela håret sida till sida.

2. Fortsätt sedan kamma igenom håret uppe på hjässan, noggrant bena för bena tills hela håret är genomkammad.

3. Fortsätt sedan kamma håret från pannan till nacken vågrätt och därefter tillbaka igen från nacken till pannan.

Stormen uteblev i talmansvalet

Men utomhus blåste det desto mer bitande

Omval över hela linjen. Det var resultatet av talmansvalet inför lagtingsöppningen i går. Men marginalen för sittande talmannen var inte stor.

Barbro Sundback (s), **Viveka Eriksson** (lib) och **Johan Ehn** (fs) fortsätter att leda arbetet i lagtinget. Samtliga omvaldes, men en samlad opposition såg till att Sundback inte fick mer än 15 röster. Motkandidaten **Gun Carlson** (c) fick 12. Tre ledamöter fanns i Köpenhamn på Nordiska rådets sessionen. Om de hade funnits på plats hade siffrorna högst sannolikt stått 16-14.

Sundback fick socialdemokraternas, de frisinnades och centerns röster med undantag av **Anders Englund**s. På frågan om det var hans röst som gav dussinet fullt för Gun Carlson svarade han utan tvekan ja.

Vicetalmännen

Viveka Eriksson fick 22 av de 27 rösterna i valet av första vicetalmän. **Fredrik Karlström** (ob) fick en röst, **Gun-Mari Lindholm** (ob) en, Gun Carlson två och en röstsedel var blank.

Bäst klarade sig andra vicetalmän Johan Ehn, som fick 26 röster. En röst gavs till **Ronald Boman** (fg), men han hade vittnen på att han inte hade röstat på sig själv.

– Jag visade min röstsedel till en som satt bredvid, sade han efteråt.

Efter valet gav talmännen i tur och ordning en högtidlig försäkran att att efter "all sin förmåga upprätthålla den rätt

Omvald trio. Det blev inga ändringar i sammansättningen när lagtinget valde talmän i går. Här går första vicetalmän **Viveka Eriksson** (lib), talmän **Barbro Sundback** (s) och andra vicetalmän **Johan Ehn** (fs) i spetsen genom ett blåsigt Mariehamn till gudstjänst i Mariehamns kyrka.
Foto: ERKKI SANTAMALA

som enligt grundlagarna tillkommer landskapet Ålands befolkning samt rikets regering och riksdag."

Efter det var det dags att ge sig ut i ovädret för en rask

promenad till öppningsgudstjänsten i Mariehamns kyrka.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Talmannen tror på Paf-lösning

Konflikten kring Paf var ett givet ämne när landshövding Peter Lindbäck och talmän Barbro Sundback talade inför lagtinget vid öppningen i går. Men det blev också en hel del EU från talmännens sida och landshövdingen manade till fortsatt kamp för jämställdheten.

Landshövding **Peter Lindbäck**, som öppnade det nya lagtingsåret, konstaterade att han än så länge inte har lyckats nå en lösning på konflikten kring Pafs internetspel. Men oberoende av hur det går med den saken så uppmanade han självstyrelsens företrädare att visa politisk mognad och fortsätta arbetet att utveckla självstyrelsen i samarbete med statsmakten.

– För ett år säkert, ur konfrontation och konflikt föds endast stagnation, sade han.

Lindbäck noterade också att vi i år firar 100 år av allmän och lika rösträtt. Men trots det har vi enligt Lindbäck fortfarande en lång

väg att vandra innan vi når en faktisk jämlikhet och jämställdhet i det åländska samhället.

Här citerade han president **Tarja Halonen**, som inför firandet av 100-årsjubileet sade att "inte ens i festyran får vi invägga oss för mycket i en illusion om fullständig jämställdhet".

Juridiken ett hinder

Lindbäck har tittat på omgången med Åland och riket och kommit till att juridiken hämmar politiken.

– Diskussionerna förs som regel i en ärlig och konstruktiv anda, men trots det tycks det politiska omgången och en mera politisk utveckling av självstyrelsen hämmas av självstyrelsesystemets utpräglad juridiska karaktär.

Att det i tiden blev så är enligt honom historiskt betingat, men skulle inte behöva vara så i dag.

– Inte ens det faktum att självstyrelselagen har totalreviderats två gånger sedan dess och det att 85 år har förflutit sedan sedan Ålandsfrågan av-

gjordes har förmått eliminera systemets stelbenthet till förmån för en mera politisk och därigenom mera dynamisk utvecklingsprocess, konstaterade Lindbäck.

Talmannen hoppas

Att medlingen i Paf-konflikten inte har lett till resultat än lät sig omvalda talmännen **Barbro Sundback** (s) inte nedslås av.

Hon hoppades att Lindbäck skall kunna medverka till ett genombrott.

– En lösning av konflikten kräver från båda parter sida saklighet, god vilja och beredskap att kompromissa, sade hon. Målet skall vara ett resultat som gynnar både Åland och riket.

Sundback uppehöll sig länge vid EU-frågorna. Att lagtinget tvekar att godkänna det nya grundfördraget beror enligt henne på att man inte kan bedöma konsekvenserna.

En parlamentsplats behövs för att endast folkvalda åländska politiker kan före-

Nästan vald. Centerns Gun Carlson till vänster fick den samlade oppositionens röster i talmansvalet trots att hon hör till majoritetsblocket. Men **Barbro Sundback** (s) tog hem posten med några rösters marginal. **Anders Englund**, center i opposition, och **Jan-Erik Mattsson** (c) gratulerar.
Foto: ERKKI SANTAMALA

träda Ålands folk, oberoende om det gäller riksdagen i Helsingfors eller EU-parlamentet i Bryssel.

– En åländsk parlamentsplats i Bryssel skulle innebära att en åländsk politiker skulle bära ansvaret för att Ålands intressen beaktas i Bryssel.

Mer jurister

Också Sundback kom in på det juridiska i relationerna mellan Åland och riket. Fördelen är enligt henne att systemet är

hållbart och konstitutionellt starkt.

– Åland har en stark position i stöd av självstyrelselagen i relation till moderlandet. Systemet har utvecklat en politisk kultur som på vardera sidor Skiftet givit jurister med olika intressen framskjutna roller i det politiska livet.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Veteran. **Ragnar Erlandsson** (c) har varit med i det nordiska samarbetet länge. Nu leder han den åländska delegationen, så det var en tydlig markering när han lämnade sessionen för att delta i lagtingets högtidliga öppning i går.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Markering mot NR att komma hem

Lagtingsman Ragnar Erlandsson (c) valde lagtingets öppning framom Nordiska rådets session i går, men höll på att missa båda. Det var problem att landa i Mariehamn.

Samtidigt som det ringde in till talmansval i lagtinget i går kom **Ragnar Erlandsson** in i salen. Direkt från flygfältet.

– Piloten försökte landa två gånger utan att lyckas. Så han meddelade att om det inte går den tredje gången heller så vänder vi tillbaka, berättade Erlandsson efteråt.

– I så fall hade jag väl återvänt till NR-sessionen i Köpenhamn, skämtade han.

Det var snöoväder och dimbanor som skymde sikten så man inte kunde se landningsbanan. Men det blev tredje gången gillt.

Markering

På frågan om det var värt att lämna NR-sessionen för att komma hem och rösta på talmän, med tanke dels på att hans röst inte var avgörande, dels på ovädret, försäkrade Erlandsson att det var det.

– Vi har från åländsk sida kämpat om det här i Nordiska rådet. Vi har sagt att den 1 november är vår nyårsdag. Det skulle aldrig falla Nordiska rådet in att ha session samtidigt som Finlands eller Sveriges riksdag inleder ett nytt arbetsår.

Så hemresan var från Erlandssons sida en markering mot att man i NR inte respekterar lagtingets öppning.

I går skulle man i NR diskutera bland annat ökat inflytande för självstyrelserna. Det handlade om regeringarnas redogörelse om de självstyrande områdenas ställning i det officiella nordiska samarbetet. Likaså diskuteras samarbetsministrarnas redogörelse om avskaffandet av gränshinder i Norden.

– Sessionen kunde ha börjat en dag tidigare. Och man hade inte behövt lägga självstyrelsepolitiska frågor just till i dag, sade Erlandsson om gårdagens möten i Köpenhamn.

Att Ragnar Erlandsson, som är ordförande i den åländska NR-delegationen, lämnade sessionen betyder inte att eventuella åländska frågor blev oavakade. På plats fanns **Raija-Liisa Eklöw** (lib) samt ersättarna **Dennis Jansson** (fs) och **Anders Eriksson** (Af).

Från landskapsregeringen fanns **Roger Nordlund** (c), **Camilla Gunell** (s), **Lasse Wiklöf** (s) och **Harriet Lindeman** (fs) på plats. (ht)

Färjor stilla i hårt väder

Och nya elavbrott i vindens spår

Nu har det hårda vädret pågått så länge att färjorna i går delvis låg stilla av komfortskäl, även om vindstyrkan i sig inte skulle ha stoppat trafiken.

Så förklarade Eckerölinjens försäljningschef **Tor Rönnberg** att man ställde in också kvällsturen från Eckerö till Grisslehamn. Före det hade dagturen ställts in.

– Trots att det just nu blåser bara 8 m/s i Mariehamn så går det så grov sjö ute till havs att det definitivt inte är något nöje att vara ute, konstaterade han vid 17-tiden i går.

Däremot har man satt in en extra färja i dag på morgonen klockan 8.30 för att passagerarna inte skall bli strandsatta.

Också Ålandsfärjan ställde in trafiken på kvällen på grund av vädret, vilket betyder att det inte finns någon

avgång med Ålandsfärjan från Mariehamn i dag på morgonen.

Kryssningsfartyget Birger Jarl kom inte in till Mariehamn i går liksom inte heller Silja Europa. Europa försökte ta sig in till Långnäs, men gav upp. Även Tallink och Seawind gick förbi.

Elavbrott

Stormbyarna över Åland i går ledde också till elavbrott på eftermiddagen. Det mesta verkade vara upprätt på kvällen.

Ålands elandelslag rapporterade att omkring 1.000 kunder var utan el i Geta, västra Saltvik och sydvästra Hammarland efter att vinden hade ökat i styrka på eftermiddagen.

Litet före klockan 4 på eftermiddagen var fortfarande cirka 150 kunder utan el i Geta och norra Saltvik.

Vid halvniotiden på kväl-

Ett antal träd som fick ge vika när höststormen slog till.

len kunde jouren **Paul Albertsson** rapportera att alla högspänningsledningar var i drift sedan en halv timme tillbaka.

– Vi har några enstaka träd som ännu ligger över ledningar men räknar med att få bort dem senast då det ljusnar, säger han.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Hård sjö. Nu har det hårda vädret pågått så länge att färjorna i går delvis låg stilla av komfortskäl, även om vindstyrkan i sig inte skulle ha stoppat trafiken.

Sjukskrivning på deltid blir möjligt efter årsskiftet

Från och med år 2007 kan FPA bevilja delsjukdagpenning då en arbetstare efter en lång sjukledighet återvänder till sitt arbete på deltid.

Målsättningen är att stöda tillfrisknandet och återgången till arbetet.

Partiell sjukdagpenning kan beviljas en arbetsoförmögen 16–67 årig arbetstare eller företagare när en sjukdom varat minst 60 dagar med rätt till sjukdagpenning.

Frivillig deltid

Arbetstagarens eller företagarens återgång till arbetet på deltid sker vanligen på eget initiativ. Initiativet kan också komma från företagshälsovården eller arbetsgivaren.

Deltidsjukskrivningen är frivillig för den sjukskrivna. Partiell sjukdagpenning beviljas under förutsättning att en arbetstare i ett anställningsförhållande på heltid har kommit överens med sin arbetsgivare om att arbetet utförs på deltid en viss tid.

Arbetstiden och lönen skall minskas till 40-60 procent av vad de varit. Även av företagare krävs att arbetstiden har minskat på motsvarande sätt.

Partiell sjukdagpenning beviljas för minst två veckor och högst tre månader (högst 72 vardagar under två år). Avtalet om deltidarbete förutsätter av företagshälsovården att en medicinsk bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga, arbetsuppgifternas art och arbetsförhållandena görs.

Individuell ersättning

Den partiella sjukdagpenningen är alltid hälften av den närmast föregående sjukdagpenningen, som enligt huvudregeln fastställs enligt den arbetsinkomst som senast fastställts i beskattningen. Från den partiella sjukdagpenningens belopp avdras eventuella

Tillbaka på jobbet - med sjukpenning. Det blir möjligt efter årsskiftet. Personen på bilden har inget med artikeln att göra.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

andra förmåner som betalas på grund av samma arbetsoförmåga.

Deltidsarbete som en person har utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning räknas inte in i arbetsvillkoret. Partiell sjukdagpenning jämföras med sjukdagpenning som inte medräknas i löntagarers arbetsvillkor och som inte påverkar den inkomstrelaterade dagpenningen.

Granskningsperioden av arbetsvillkoret förlängs i motsvarande mån för den tid under vilken personen får partiell sjukdagpenning. Studerande och arbetslösa kan inte få partiell sjukdagpenning.

Närmare information ges av FPA, gruppen för dagpenningar, arbetslöshetsskydd och familjeförmåner, jurist **Leila Andersin**, tfn 020 434 39 81, leila.andersin@kela.fi. (ke)

Fortsatt budgetunderskott Hammarland bibehåller skatteprocenten vid 17

HAMMARLAND. Ett underskott på 42.000 euro finns i det budgetförslag som tjänstemännen nu blivit klara med och överlämnat till kommunstyrelsen. Enligt kommundirektör Kurt Carlsson hade också fjolårets förslag ett motsvarande underskott.

Kommunstyrelsen hann inte påbörja behandlingen av förslaget ännu vid tisdagens möte, men det kommer upp på följande möte och behandlingen skall vara klar så att fullmäktige hinner ta ställning före jul.

Enligt kommundirektören är den ekonomiska situationen fortfarande kärv även om man nu befinner sig i ett bättre läge sedan skatteprocenten från i år höjdes från 16 till 17. År 2005, sista året med 16 procent, var man tvungen att ta en tilläggsbudget på hela 270.000 euro och det årets underskott i bokslutet blev hela 240.000 euro.

Nollresultat i år?

Hur slutresultatet blir i år är ännu för tidigt att sia om, men Carlsson menar att det är bra om man når ett nollresultat.

Budgetförslaget innehåller i detta skede en kostnadsökning på 5 procent, vilket enligt Carlsson egentligen är för mycket. Han skulle gärna ha sett att man stannat på 4 procent, eller allra helst bara 3 procent. Att komma ned till det utan att det blir kännbara ingrepp i någon verksamhet kommer dock att bli svårt, menar han.

Det som särskilt gör budgeteringen svår är att man inte kan förutse alla utgifter som under året dyker upp på det sociala området.

Inga skattehöjningar

Kommunstyrelsen gick vid tisdagens möte också in för att behålla skatteprocenten för

förvärvsinkomster vid 17 procent under nästa år. Det blir inte heller några förändringar i övriga skatter. Den allmänna fastighetsskatteprocenten bibehålls vid 0,2, för stadigvarande bostad får den ännu ligga på noll, medan man tar ut maximala 0,9 procent för andra fastigheter - det vill säga främst sommarstugor.

Taxor justeras

Upp till behandling var också en rad taxor.

● Vattenavgiften får en höjning från 1,30 euro per kubikmeter till 1,34.

● Avloppstaxan återremitterades dock till tekniska nämnden för att man vill överväga om, en större höjning skulle vara befogad med tanke på kommande utgiftsökningar, bland annat på grund av det stora avloppsprojekt som nu är på gång med byggandet av överföringsledningen till Mariehamn..

● Återremiss blev det också för taxorna vid småbåtshamnen i Öra. Här har man ett underskott på 4000 euro per år trots att man strävat efter att inkomsterna bordet täcka kostnaderna utan tillskott av skattemedel.

● I renhållningstaxan föreslås inga höjningar efter den relativt stora höjning som gjordes i fjol, men däremot görs vissa textförändringarna, bland annat för att understryka att småföretag måste betala skilt för sin renhållning och inte får utnyttja återvinningsstationerna.

● I avgifterna för tillsynen av byggnadsarbeten och miljötillstånd görs, enligt byggnadsnämnden förslag, höjningar på 0-2 procent, med undantag för brandsynen där höjningen föreslås bli hela 9 procent, Taxehöjningarna skall ännu godkännas av fullmäktige.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Stort fartyg sjönk på Östersjön

Ett stort svenskt handelsfartyg sjönk i vattnen mellan Gottland och Öland sent i går kväll.

Det svenska handelsfartyget Finnbirch sjönk mellan Gotland och Öland i går kväll. Enligt uppgifter hade samtliga 16 personer i besättningen lyckas ta sig ut från skorvet.

Larmet nådde sjöräddningscentralen vid 16-tiden på eftermiddagen, fyra timmar senare hade fartyget kapsejsat.

Vid sjöbevakningen på Åland uppgav man på kvällen att besättningen låg i vattnet och väntade på att bli räddade.

En livflotte med ljus hade observerats i vattnet.

På begäran skickades en finsk räddningshelikopter ner för att assistera. Läget ansågs mycket allvarligt.

Miljökatastrof

Ombord på Finnbirch fanns 250.000 liter tjockolja och 10.000 liter smörjolja. Risken för att oljan läcker ut är stor. Mycket beror på strömmen och vinden.

Det 156 meter långa fartyget var på väg från Helsingfors till Århus i Danmark.(jl)

Drivande stock på Ålands hav

■ Söder om fyren Märket tappade ett brittiskt handelsfartyg delar av sin däckslast på uppskattningsvis 400 kubikmeter. Däckslasten bestod av så kallade propps (stockar) ämnade för massaindustrin.

Fartyget var på resa mellan St.Petersburg och Piteå då olyckan inträffade vid sextiden i går morse.

Handelssjöfarten varnas nu för drivande stock i Ålands Hav. (ke)

Överklagar luftfartsverkets beslut

■ Luftfartsverket kräver att både vd:n och flygchefen för Skärgårdshavets Helikoptertjänst avgår eftersom de överskridit tillståndet för sina patientflygningar.

SHT har nu lämnat in en överklagan till förvaltningsdomstolen. Överklagandet handlar delvis om att ge de ut-satta cheferna upprättelse.

Enligt Luftfartsverket utförde SHT så kallade HEMS-flygningar utan tillstånd en längre tid. SHT hävdar att luftfartsveket hela tiden vetat om det och sett det som vanliga ambulansflygningar.

Avgörandet tas nu upp i förvaltningsdomstolen.

– Så länge ärendet är under behandling får vi fortsätta flyga som normalt, uppger **Kenneth Krogius**, vd för SHT. (jl)

Renovering vid Hammarbo

■ **HAMMARLAND.** Kommunstyrelsen i Hamarland beslöt vid sitt möte på tisdagen frigöra de 15.000 euro som i årets budget finns upptagna för ungdomslokalen Hammarbo. Med pengarna skall ungdomsföreningen bland annat färdigställa klubbbrummet i övre våningen, isolera en yttervägg samt anskaffa städmaterial.

Vi firar

0-15-åringar

Ann-Marie Bäcklund i Finström fyller 6 år i dag, den 2 november. Hon gratuleras av pappa.

Sofia Mattsson i Jomala Kalmarås fyller 6 år i dag, den 2 november. Kramgoa grattishälsningar kommer från mamma, Dan, Andreas och Linda.

Gratulerar

50 år

Roland Öhman
Namn: Roland Öhman.
Född: den 4 november 1956 i Jomala.
Bor: Jomala Prästgården by.
Yrke: verkstadsägare.
Familj: fru **Ramona**, barnen **Åsa, Malin** och **Martin**.
Födelsedagen: är bortrest, firar vid ett senare tillfälle.

Döda

Helena Lindholm
Helena Matilda Lindholm f Lindeman, från Vårdö Mickelsö, avled den 29 oktober 2006, 97 år gammal. Hon var född den 1 oktober 1909 i Listersby i samma socken och var änka efter bonden **Werner Lindholm**.

Som tjugoråring gifte hon sig, flyttade till Mickelsö och blev värdinna på Norrgårds. Där på gården utförde hon sin livsgärning och hon förblev byn trogen tills hon för närmare tre år sedan flyttade till pensionärsboende i Strömsgården.

På Norrgårds ägnade Helena Lindholm sina krafter åt familjen, hemmet och skötseln av gårdens djur. Hon var en gamla stammens husmor som trivdes med hushållsgöromålen och vården av hemmet och sina blommor.

Hon hade också många egna intressen som hon fick tid att ägna sig mera åt efter pensioneringen. I många år var hon aktiv martha, hon tyckte om att fiska och hon handarbetade mycket. Musik var ett annat intresse som gav henne stort nöje på äldre dagar, hon köpte sig nämligen en gammal flygel som hon gärna spelade på.

Sedan hon blev änka reste hon en hel del och såg sig om i Europa. Att måla tyckte hon också om och för närvarande visas hennes tavlor på en liten utställning i Strömsgården.

Närmast sörjande är sonen **Börje** och dottern **Gunnevi** med familjer i vilka ingår fyra barnbarn, samt barnbarnsbarn.

Ivan, 3 år, blev storebror den 25 oktober 17.57 till Bob, som vägde 4.550 gram och var 54,5 cm. Bob och Ivan Lundberg bor med mamma Hannah och pappa Raffe i Mariehamn.

Foto: PRIVAT

Nytt daghem störst i budget

■JOMALA. Kommunstyrelsen har utarbetat ett budgetförslag för 2007. Skattesatsen föreslås vara oförändrad 17 procent, vilket enligt beräkningar kommer att ge Jomala kommun cirka 8.631.000 euro skatteåret 2007. Små avgiftsjusteringar kommer dock att ske.

Driften beräknas omfatta 12,2 miljoner euro. Utgiftsökningen är 5,64 procent jämfört med 2006.

Bruttoinvesteringarna är 1,8 miljoner euro, varav den enskilt största satsningen är det nya daghemmet i Sviby. Ungefär hälften av den investeringen hamnar på 2007, men verksamheten planeras starta hösten 2008. Planerat och föreslaget är också att man ska låna 200.000 euro.

Fullmäktige håller remissdebatt om budgetförslaget den 14 november, varefter den återmitteras till kommunstyrelsen för eventuell justering.(ab)

Kom ihåg

Föreningsaktuell

Kyinnfolk: Välkommen på ”Öppet hus” för spelmän fredag 3.11 kl. 19 i Önningebymuseet som vanligt!

ÅUF-medlemsföreningar: Kom ihåg anm. till STORMÖTET och information om aut.brandalarm och förh. av vattenläckage måndag 6.11 kl 18.30 på Berghyddan i Jomala. Anm. senast fredag 3.11 till Uffe tel./SMS 0457 342 5271 eller e-mail: info@auf.aland.fi

Ahveniset: Digifotokurs 5.11 kl 13-16.00 på Medis. Lärare pressfotograf Erkki Santamala. Baskunskaper om digitala kameror, bildbehandling, utskrifter och hur man bevarar sina bildfiler. Tilläggsuppgifter: Erkki tel. 0400 337 316. Anmälningar senast 3.11. till Terttu, tel. 0400 324 053. Digivalokuvauskurssi Mediksen tiloissa 5.11 kello 13-16.00. Vetäjänä lehtikuvaaja Erkki Santamala. Perustietoja digikameroista, kuvankäsittelystä, kuvien tulostamisesta sekä tiedos-

tojen säilyttämisestä. Lisätietoja Erkiltä, p. 0400 337 316. Ilmoittautumiset 3.11. mennessä Tertulle, puh. 0400 324 053.

Allsvensksamling på Åland: Svenska dagens fest i Röda Korsgården den 6.11. kl 19. Föredrag av doktorand Fredrik Gustafsson.Kaffeservering. Alla välkomna.

Ålands Scoutgille: Möte hos Pian måndag 6.11 kl 13.

Eckerö marthaförening: Månadsmöte måndag 6.11 kl 13.00 i Ekergården.

Ålands Köpmannaförening rf (ÅKF): Ordinarie höstmöte på Restaurang Arkipelag tis 7.11 kl 19:00. Styrelse väljs och verksamhetsplan samt budget mm fastställs för år 2007. Traktering. Alla medlemmar hälsas varmt välkomna!

Ålands Köpmannaförening (ÅKF): Ordinarie höstmöte på restaurang Arkipelag tisdag 7.11 kl 19.00. Styrelse

väljs och verksamhetsplan samt budget m.m. fastställs för år 2007. Traktering. Alla medlemmar hälsas varmt välkomna!

Hammarlands marthaförening: Månadsmöte tisdag 7.11 kl 19.00 i Marthabo.

Geta marthaförening: Möte tisdag 7.11 kl 19.00 hos Ingger i Finnö. **OBS! tiden.** Vi får smink- och stiltips av ett proffs. Välkomna.

Södra Lemlands Marthaförening: Den planerade handarbets- och högläsningsträff på Solkulla måndag 6.11 är FLYTTAT till tisdag 14.11 kl.19.00. Alla intresserade, marthor eller ej, är hjärtligt välkomna!

Fotoklubben Obscura: Unga fotografer upp till 30 år, var med i fototävlingen B7 och du kan vinna 500e! Mera information se fotoklubbens fönster eller hemsidan. Lämna in bilder på höstmöte 14.11 som är tävlingens sista inlämningsdagen. Ungdomsgruppen

håller nästa möte, en timme före höstmöte, alltså kl 18.00 Välkomna! Den 18-19 november visar Mats hur han gjorde sitt bildspel på klubblokalen, anmäl gärna din medverkan till Lena tel.23 249.

Jan Karlsgårdens vänner: Välkommen att delta i Lilla-julmarknaden på Jan Karlsgården lördag 2.12 kl 10.00–15.00. Anmälningar senast tisdag 31.10 till projektledare Marc Blumenthal, tel 040 504 79 10, e-post: marc.b@luukku.com

Power club/Teen smart: Höstmöte tisdag 31.10 kl 19.00, Skarpansvägen 28. Hjärtligt välkomna! Frågor? Ring 0457-344 55 00.

Lagtingets veteranförening: Kom ihåg lagtingets högtidliga öppnande 1.11 kl 14.00.

Mariehamns pensionärsförening: Bouléspelandet börjar onsdag 1.11 kl 13-15.00 i Baltichallen. Alla hjärtligt välkomna.

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

Torsdag 2.11
Kl 12 Torsdagslunch i S:t Görans förs.hem. 5€.
Alla helgons afton fredag 3.11
Kl 18.30 Andakt i Begravningskapellet, Andersson, Deäki
Kl 19 Konsert i S:t Görans kyrka, Intermez-zokören
Alla helgons dag lördag 4.11
Kl 11 Högmässa i S:t Görans kyrka, Karlström, Eriksson
Kl 13 Andaktstunden Mannen vid ratten, Heikki Turakka
Kl 18 Parentationen i S:t Görans kyrka, ljuständning för de under året avlidna, Turakka, Deäki, Eriksson
Söndag 5.11
Kl 11 Högmässa i S:t Görans kyrka, Andersson, Eriksson, Oratoriekören
Kl 18 Finsk mässa i S:t Mårtens kyrka, Turakka, Deäki, Anna Hannus, dragspel. Kyrkkaffe
Kl 19 Konsert i S:t Görans kyrka, Nya Helsingfors Kvartetten
Onsdag 8.11
Kl 8.30 Morgonmässa i S:t Görans kyrka, Karlström
OBS! Odalgårdens Moder Teresagrupp flyttad till 9.11 kl 14-15.30.

Ekologiska gravljus säljs på pastorskansliet

Kyrktaxi mot beställning tel 19 500

FINSTRÖM-GETA FÖRSAMLING

St Mikael's kyrka, Finström
Alla helgons afton (3.11.06)
Kyrkan öppen 10-18.30
Alla helgons dag (4.11.06)
Kl 12 Högmässa med ljuständning. Mikael's-kören medverkar
Alla själars dag (5.11.06)
Kl 13.30 Nattvardsgudstjänst i Rosengård
Kl 19 Hela kyrkan sjunger, Sånger om himlen med församlingens körer
St Görans kyrka, Geta
Alla helgons dag (4.11.06)
Kl 10 Gudstjänst med minneshögtid St Mårtens-kören medverkar
Söndag 5.11.06
Kl 11 Gudstjänst med nattvard i Geta, Hemgård

TACK

Ett hjärtevarmt

TACK

för alla vackra blommor och presenter på min födelsedag.

Ethel Humell

SUND-VÄRDÖ FÖRSAMLING

Allhelgonaafton 2.11
Mässa i Vårdö kyrka kl. 20.00. Ljuständning J. Lindeman, K Gwardak, sång-grupp.
Alla helgons dag 3.11
Högmässa med ljuständning i Sunds kyrka kl. 11.00, J. Fagerholm-Urch, K. Gwardak, kyrkokören,

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

Allsvensk samling

■Föreningen Allsvensk samling på Åland arrangerar

GUDSTJÄNSTER

I stadsbiblioteket den 5.11 kl. 13

SANCT OLOF RELEASE

Den sextionde årgången av Sanct Olof – åländsk årsbok för kyrka och kultur – utkommer

Program:

- ❖ Boken presenteras av *Roger Syrén*
- ❖ *Erik Andersson* läser egna dikter
- ❖ Musik
- ❖ Utställning med barnteckningar: *Mitt paradis*
- ❖ Kaffe och tårta

Välkomna

Ålands Bygg bygger KK-hus

■Landskapsregeringen tecknar avtal med Ålands Bygg Ab, Mariehamn, gällande byggnadsentreprenaden vid det planerade kultur- och kongresshuset vid Östra utfarten i Mariehamn. Landskapet tecknar också avtal med företaget Kone Hissit Oy, Helsingfors gällande hissentreprenaden, företaget Electrolux Oy, Helsingfors gällande storköksentreprenaden, företaget Bomansson & CO, Mariehamn gällande ventilations- och rörentreprenaden och företaget Alandia Engineering Oy, Mariehamn gällande el-entreprenaden. (ke)

■**FÖGLÖ.** Kommunstyrelsen ställer sig positiv till Ålands elandelslags planer på att bygga vindkraftverk på Föglö. På sitt senaste möte gav styrelsen sitt utlåtande på andelslagets ansökan om jordförvärv. Totalt planeras 4-6 vindkraftverk utanför Bråttö. De blir på 2,5-3 MW per styck.(ab)

Korsord Kryss 44

Lösningarna till kryss 44 vill vi ha tisdagen den 14 november. Vinnarna och rätt lösning presenteras torsdagen den 16 november.

Vinster:

Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn. Märk kuvertet Kryss 44.

Namn:.....

Adress:.....

.....

.....

.....

Lösning kryss 42

MALMÖ KÖ

TILFAR

FOLKKÄRT

MORÄN

UOLGAS

PROBLEM

ALP

FÖRSENINGSAVGIFT

TÄNKE

BRUCELEES

COUPE

DIPLOM

PANEL

REN

VARNAR

TÄRÄS

RAD

FETTSUGNIN

IATA

KLIBERÄD

HAWAII

TIMA

NANO

DI

ESTRELL

ORM

ODLARN

Grattis

Casinolotterna i kryss nr 42 går till Marina Rehnberg på Jakosvägen i Mariehamn.. Varsin Naturlott får Gun Lindqvist på Formansgränd i Mariehamn och Nils Dahlström i Pargas.

BEBOG TILL ATT DET BLEV NÅGON GRÖNEN

RYSKNAD I FESKE-LAGE

SKOGS-GUD

DEL

LÖT

VAR ATOM-DRIVEN

DRÖM-LAGE

YARKEN FÖR ELLED SENARE

AR OFTA EN SEIVA MED RULLE

YTTRAS NÄR ROLL-HÖR

BEZZA TILL

SLAGET

GÖR GÄLLANDE MOTSAITSEN

HAR CHANS ATT BLI STENRIK

ÄR SÄLLAN ROLIG ATT ÖPPNA

BRUKAR VAL BODA VÄNNER RÄCKNING

YGG-BRASIL FARAD

FRUKTEN FRÅN PALMÉN

HAR ARTIKEL-NUMMER I PÅ SYSTEM-ROLAGET

ARBETE MED SKIDN-SETAR

SKYDDAR AN-STÄLLD

SNUBB-LAS DET PÅ ISLAND

FÄSSAR TILL RÄDDT

UNDER-LIG

BRUKAR TAS PÅ SLÄKT-TRÄDE

PYR-SFRÄNG

LÄTER DIS FLOCKA

LETET PARADIS TAL UTAN DE

LÄNGT IFRÅN RÖTA

©Bulls 311.

ÄR EN VISS PIPPI

BAST HVALPER I TOLV STEG

HÄR BLIR DET TOKIGT

BEHOVS TILL ENÄCK

BEHOVS VÄ KOMMA TILL ISLAND

LUFTA

BRUKAR MAN SÄTTA I HÅLSEN

ÄR INGEN RUTA HÄR INOM KORT?

LIEA SOM FÖRLED

VINTER-KULA

ÄR RAKA VÄGEN

SE-LOGISK TIDS-ENHET

KÄRVE SERÄM-MER LÄSAREN

KAN BLOD HOS BANG

KAMMA MOTHÄRS SKA LÖSAS

STEWART KAN VARA AV LUGN-ANDE

SLAS MOTVRE-AR SVARS-LÖSHET

LÄGGER EJ ALLA LOCKET PÅ

SKA DU VÄL DETTA?

LEGEND-ÄRSK TUNG-VIKTARE

SINNE

ÄR SOM SÄ

KOMMER DEN SOM KOMMER IN

SÄTTS OFTA INOM PARENTES

GRÖPER DEN SOM HANDLAR

MÄSTE SEN SIG

TÄRT

KVÄVE

FÖR MELLAN-FLANKOR

GJORDE DET FÖR LENA

Veckan OBS! Det händer

TORSDAG 2.11

Dagens namn

- Kom ihåg att gratulera Tobias på namnsdagen.

Bingo

- PAF Casino kl 19.00. IFK bingo.

Julpaketsinsamling

- Köpmangatan 4 kl 19-21.00. Julpaket till Lettland och Vitryssland tas emot.

Musik

- Pub Bastun kl 21.00. Högklassisk jazz med Jonas Kullhammar Quartet från Sverige och MP4 från Finland.

Nöje

- Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.
- Parks bar kl 21.00. Trubaduren Richard "Räven" Holmgren.
- Dinos kl 21.00. Coverbandet Made in Thailand

Vernissage

- Galleri Skarpans kl 18-

20.00. Fågelmålningar av Kenneth Rosenlund i olja, akvarell och blyerts.

FREDAG 3.11

Dagens namn

- Kom ihåg att gratulera Erland på namnsdagen.

Musik

- St Görans kyrka, Mariehamn 19.00. Intermez-zokören under ledning av Christian Juslin.

Marknad

- Vårdö torget vid buti-ken kl 11-14.00. Försälj-ning av vackra kransar, fina tygtryck, färskt bröd och god fisk.

Nöje

- Arkipelag nattklubben kl 22.00. Monishop.
- Parks bar kl 21.00. Tru-baduren Richard "Räven" Holmgren.
- Dinos kl 21.00. Cover-bandet Made in Thailand

Åland har global roll

■ Åland har, trots sin litenhet, en viktig global roll att föregå som gott exempel på en region med hög levnadsstandard och hög sysselsättning.

Så uttryckte sig lantrådet Roger Nordlund (c) som talade under Nordiska rådets session i Köpenhamn i tisdags.

Han konstaterade vidare att Nordens konkurrenskraft står inför stora utmaningar

att möta global konkurrens. Som ett exempel nämnde han hur de åländska förut-sättningarna för sjöfarten ändrades över en natt när EU-länderna ändrade sina villkor för den nationella sjöfarten.

Nordlund efterlyser också större samarbete mellan de nordiska länderna för att stödja medlemsländer och självstyrande områden då de utsätts för svårigheter. (jl)

Eklöw vill utreda självstyrets ställning

■ Raija-Liisa Eklöw (lib) tog upp frågan om de självsty-rande områdenas ställning på NR-sessionen i går. Hon vill att det tillsätts en poli-tisk arbetsgrupp för att utre-da en eventuell förstärkning av ställningen. Arbetsgrup-pen skulle särskilt concen-trera sig på de sektorer där de självstyrande områdena kan utöva beslutanderätt. Enligt Eklöw bör även NR

och ministerrådet erkänna den nuvarande kompetens-fördelningen.

Enligt Eklöw hänger en förstärkning av de självsty-rande områdenas ställning i NR endast på de nuva-rande medlemsstaternas politiska vilja. Till exempel den danska konstitutionen ställer inga hinder för detta, uppger hon i ett pressmed-delande. (jl)

POWER DISCO

lördag 11 november

Missa inte! OBS! Ändrad tid

kl 18.30-21.30

i Mariepark för åk 4-6

DJ HAGGE

TÅVE (live)

UTLOTTNING

GODISREGN

Förköp medlemmar 2€

vid dörren

Samt övriga 5€

Förköp av biljetter:

F:ma Erik Mattsson, Kea-Market, Metro Records och Power Club

Arrangör:

POWER CLUB

Insläpp kl 18.00

MARIEPARK

ECKERÖ LINJEN

3C MOT NARKOTIKA

Jenny Carlstedt i England

Dorabella. Jenny Carlstedt medverkar i nitton föreställningar av "Cosi fan tutte" med operan i Glyndebourne i Sussex i England under hösten. Hon gör rollen som Dorabella, en av de fyra huvudrollerna. Just nu är man ute på turné. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Gör "Cosi fan tutte" i berömda Glyndebourne

Fantastiskt är ordet som Jenny Carlstedt använder när hon berättar om sitt nuvarande engagemang vid operahuset Glyndebourne i Sussex söder om London där hon just nu medverkar i Mozarts "Cosi fan tutte".

Med fantastiskt avser hon inte bara själva föreställningen som gått för utsålda hus under oktober och som nu skall ut på turné, utan också själva platsen. Glyndebourne är en mycket speciell opera-, ursprungligen byggd av John Christie på hans gods i Sussex för hans fru Audrey som var operasångerska. Det första operahuset stor färdigt år 1934 och för tio år sedan uppfördes ett nytt hus som rymmer en publik på mellan 1000 och 1500 personer.

Fortfarande är operan i privat ägo och drivs nu av sonen till John Christie.

Vackert landskap

– Utsikten här är helt fantastisk. När man öppnar dörren

ser man ut över ett typiskt öppet Sussex-landskap med får som betar.

Jenny Carlstedt berättar att Glyndebourne blev ett verkligt begrepp i operavärlden på femtiotalet då den sommarfestival som hölls där började locka kända operastjärnor.

Berömd picknick

– Sommarföreställningarna på Glyndebourne är berömda för den picknick i den vackra parken som hålls under den en timme långa pausen.

Operan lockar också till sig en hel del kändisar.

– Jag har hört berättas att **Michael Douglas** och hustrun **Catherine Zeeta-Jones** landade med helikopter och egen butler i parken i somras och någon annan hade stått alldeles intill **Johnny Depp**.

Själv har hon inte noterat några större kändisar under de veckor i oktober som hon sjungit "Cosi fan tutte", men däremot har det varit en stor och entusiastisk publik.

Efter sju föreställningar i ope-

rahuset skall hon nu ut på turné med operasällskapet. I går kväll startade man i Woking utanför London. Sammanlagt blir det nitton föreställningar, de i Glyndebourne inräknade.

– Sedan kommer jag väl att vara ganska trött på att sjunga opera ett tag, säger hon

På frågan hur det kommer sig att hon medverkar i Glyndebourne svarar hon att någon från operan hörde henne sjunga i Frankfurt och ville att hon skulle provsjunga. Det gick bra och för två år sedan skrev man kontrakt. I föreställningen gör hon Dorabella, en av de fyra huvudrollerna.

"Cosi fan tutte" är ju ingen ny bekantskap för Jenny Carlstedt. Det var med den hon gjorde sin debut i Helsingfors år 2000 och hon har sedan gjort den många gånger där, men också i Frankfurt som blivit hennes bas.

– År 2008 skall den tas upp igen på Frankfurtoperan, berättar hon.

Hem till julen

När Jenny Carlstedt är klar

Glyndebourne. Salongen i operahuset i Glyndebourne ger ett mäktigt intryck. Bilden från Glyndebournes hemsida.

med turnén i England väntar Beethovens nia som hon till julen skall göra med **Jukka-Pekka Saraste** i Helsingfors. Över julhelgen skall hon också vara hemma med familjen på Åland

och i januari börjar sedan repetitionerna på Figaros bröllop i Frankfurt.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

notiser

"I morgon i Anakronia",

som haft premiär på Åbo Svenska Teater i ett samarbete med Finlandssvenska Teatern recenseras i Åbo underrättelser och Västra Nyland. För regin står **Marc Svahnström** från Åland. I ÅU skriver **Bror Rönnholm** att Svahnström "står för en delvis fyndig och mestadeles konsekvent regi i grupp-arbetets anda, det vill säga skådespelarna verkar ha fått rätt stor frihet att själva arbeta fram sina gestalter. I Västra Nylans konstaterar **Hanna Hjelt** att nyskriven finlandssvensk dramatik är en bristvara och att "det är hedervärt att Finlandssvenska Teatern i samarbete med ÅST fortsätter att arbeta fram egna pjäser".

Hon skriver också att det är bra att man har ambitionen att föra ut sin nyskapande teater i regionerna. Pjäsen skall om ett par veckor på turné till Dalsbruk, Nagu och Åland innan man åker i väg för ett gästspel i Norge. □

"Jazzbryggan" gästar Åland

i helgen. I den turné genom Sverige och Finland som samarbetsprojektet Jazzbryggan genomför just nu spelar **Jonas Kullhamamars** kvartett från Sverige och gruppen MP4 från Finland på Pub Bastun i Mariehamn på lördag, den 4 november, kl. 21, meddelar **Tom Eckerman** som är lokal kontaktperson. Högklassig jazz med influenser från pop-, soul-, rock- och funk utlovas. □

Åländska musikintryck

kommer redaktör **Peter Björkas** att presentera både i kommande nummer av Finlands svenska sång- och musikförbunds tidning Resonans och i webportalen Musikstationen, som också upprätthålls av förbundet. I resonans kommer bland annat artiklar om Ålands sång- och musikförbunds jubileum nyligen, om **Stefan Simonsen** som är ny dirigent för Cantilenakören och i ett följande nummer ett porträtt på trumpetisten **Fredrik Erlandsson**. På musikstationen kommer rockbandet Depherio, något om Ålands folkhögskolas musikurs, Bröderna Krut och visduon LIVING. Musikstationen finner man på adressen www.stationen.fi. □

Biljetterna till schlagerfestivalens

final som genomförs i Helsingfors i maj nästa år, kommer till försäljning före mitten av december. Det exakta datumet för när biljetterna börjar säljas är fortfarande oklart, men enligt Rundradion kommer man att informera om tidpunkten i god tid. Kring en tredjedel av biljetterna kommer att säljas utomlands, skriver FNB. Biljetter kommer att säljas till den internationella semifinalen den 10 maj, till finalen den 12 maj och till dräkt- och generalrepetitionerna. □

Obscuras kalender kom med årgång 28

Fotoklubben Obscura, som har fyllt trettio år med uppmärksammat besök av världsfotografen Mattias Klum och jubileumsbankett förra veckan, har nu också kommit med sin årliga väggkalender, "Ålandskalendern 2007".

Kalendern är nästan lika gammal som föreningen, det är nu den 28 årgången som är ute. Årets kalender har arbetats fram av en kalenderkommitté med **Christer Boedeker, Leena Wilson-Laajali, Bertil Stenlund**

och **Isa Hällström** som medlemmar. För kalenderns lay-out svarar **Oskar Aspman**.

Bilderna i kalendern har en betoning på natur- och årstidsbilder. De som denna gång medverkar med bilder är: **Martin Nyberg, Susann Grönlund, Martina Eriksson, Berit Sundman, Rainer Åkerholm, Bertil Stenlund, Mats Söderlund** och **Frej Edsvik**. Kalenderns omslagsfoto med blåsippor vid Ramsholmen har tagits av **Lena Wilson-Laajali**.

Traditionellt illustreras december i fotokalendrar av en

kyrka. Den här gången är det **Frej Edsvik** som fångat **Jomala kyrka** en kall vintedrag.

I kalendern ingår också en redogörelse för fotoklubbens trettio år, med en tidstypisk bild från ett styrelsemöte år 1978. Ålands fotografiska museum får också en kort presentation i kalendern. (jk)

Oktoberbild. "Frusen talgoxe" kallar **Berit Sundman** den här bilden som vi får betrakta under oktober månad nästa år.

Minnen från en svunnen tid

Litteratur

Ny bok
Joura Alexeieff Langhoff:
”Återsken”, berättad för Agneta
Ulfsäter-Troell, Caroline Berg-
lund och Gunilla de Besche
Öhrvall. PQR-kultur 2006. Rikt
illustrerad, 199 s.

Det är uppmuntrande att ett litet åländskt förlag, som PQR-kultur, vågar sig på att ge ut också böcker som inte primärt har beröring med Åland. Så var det med **Arlette Starks** ”Grönt bläck” och så är det i högsta grad med den märkliga boken ”Återsken” som utkom i veckan. Visserligen bodde en av bokens redaktörer **Agneta Ulfsäter-Troell** på Åland under några år, men själva berättelsen vänder sig till en läsekrets som inte är enbart lokal.

Fascinerande
I ”Återsken” berättar **Joura Alexeieff Langhoff**, historien om sin mor Maroussia Langhoff (1893-1975), en gång hovfröken i S:t Petersburg, och hennes man Georges Alexeieff (1891-1976), rysk marinofficer som småningom går i fransk underrättelsetjänst. Agneta Ulfsäter-Troell har tillsammans med **Caroline Berglund** och fotografen **Gunilla de Besche-Öhrvall** lyssnat, antecknat och med ett rikt urval av i unika bilder skapat en fascinerande bok.

Återsken är en väl vald titel, för vad det här handlar om är att återkalla en tid och en livsstil som inte längre finns utan bara lever i den mån någon förmår hålla minnena levande.

Hovfröken
Maroussia Langhoff, dotter till August Langhoff som 1906 utnämndes till Finlands ministerstatssekreterare i S:t Petersburg, var en gång en firad skönhet och hovfröken vid tsarens hov i S:t Petersburg, då Rysslands huvudstad. Utnämningen till hovfröken fick hon år 1913 på tröskeln till första världskriget. Förmodligen var hon den sista från Finland som upphöjdes till denna synnerligen eftertraktade position. Året innan hade hennes far av kejsaren upphöjts till friherre.

Under kriget gör Maroussia en insats som sjuksköterska, först i det till fältsjukhus förvandlade Vinterpalatset och senare vid fronten i Polen. Under kriget ingår hon också äktenskap med godägarsonen Ivan Maximoff, ett något udda förhållande som inte kommer att hålla i längden. Efter den revolution som följer på kriget och för Lenins och hans bolsjeviker till makten blir Maroussia och Ivan, liksom så många andra, flyktingar. De lyckas komma till Finland. Till Finland kommer

Hovdam. Maroussia Langhoff i sin hovdräkt. Bilden ur boken.

också Georges som lämnar den ryska flottan i slutet av kriget. Hans och Maroussias vägar har ännu inte korsats, men när det sker så blir de omedelbart störförälskade och Maximoff är ett avslutat kapitel för Maroussia. Godsägarsonen försörjer sig som biografpianist i Helsingfors och tar troligen senare sitt liv. Något dödsår anges inte i boken.

Orädd agent
Georges Alexeieff är verksam som underrättelseofficer, främst för fransk räkning. Ett spännande kapitel handlar om hur den orädde Georges vintern 1919 är med och oskadliggör den sovjetiska isbrytaren Jermak vid Kronstadt, genom att hålla sand i lagren. Detta för att förhindra den planerade beskjutning av Helsingfors från sovjetiska slagskepp som det gått rykten om.
Finland hade nyligen genomlevt sitt inbördeskrig och det är i efterdyningarna av den kriget och i skuggan av den nya regimen i deras gamla hemland som Marouissa och Georges nu skapar sig en ny tillvaro. Utöver berättelserna om livet vid tsarens hov i början av seklet ger boken därför också intressanta inblickar i ett borgerligt liv i mellankrigsti-

dens Finland. Sonen Joura, bokens berättare, föds år 1922.

På flykt igen
Efter vinterkriget och fortsättningskriget ser sig familjen än en gång tvungen att fly, nu till Sverige, för att undgå de aktioner mot ryska emigranter som den kommunistinfluerade statspolisen företar sig med den allierade kontrollkommissionens goda minne. Detta trots att Georges under fortsättningskriget, på tyskt initiativ, varit nära att utvisas ur landet. Bara ett direkt ingripande från marskalk Mannerheim hade räddat honom kvar..
Kapitelindelningen i boken är inte helt kronologisk, men det gör kanske inte så mycket när det handlar om att återge minnesbilder. Bildmaterialet är synnerligen intressant och därför kunde man kanske ha lagt ned mera arbete på att göra bildtexterna informativa, nu känns de ibland bara som utsnitt ur texten.
Sammanfattningsvis är ”Återsken” dock en mycket läsvärd bok, främst på grund av de inblickar den ger i en värld som inte längre finns. PQR har gjort en kulturinsats genom att ge ut den.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Förälskade. Bokens huvudpersoner Georges Alexeieff och Maroussia Langhoff som blev störförälskade redan första gången de möttes. Bilderna ur boken.

Ålands

HANDELSKAMMARE

Boksluts- och skattedagar 2006

21-22 november 2006

på Mariepark

Tisdag 21 november 2006

11.45-12.00	Välkommen! <i>Moderator Guido Lindroth</i>
Centrala ändringar i nya aktiebolagslagen, del I	
12.00-13.00	<i>Kapitalanskaffning och vinstutdelning</i> <i>Styrelsens roll och ansvar vid företagsköp</i> Petra Sjöstrand, advokat Klaus Ilmonen, advokat, jur.lic. <i>Advokatbyrå Hannes Snellman</i>
13.00-13.15	Bensträckare
13.15-13.45	Centrala ändringar i nya aktiebolagslagen, del II
13.45-14.15	Kaffepaus
14.15-14.45	Aktuella bokföringsfrågor Jan Kangashaka, EBR <i>Ålands Företagsbyrå Ab</i>
14.45-15.00	Bensträckare
15.00-16.00	Aktuellt om moms Leena Juusela <i>Sydvästra Finlands Skatteverk</i>

Onsdag 22 november 2006

11.45-12.00	Välkommen! <i>Moderator Guido Lindroth</i>
12.00-13.00	Aktuella inkomstskattefrågor Arvelaggruppens betänkande Nya regeringspropositioner Jouni Arpalahti, Tax Manager <i>Ernst & Young Ab</i>
13.00-13.15	Bensträckare
13.15-14.45	Beskattning av vinstutdelning i små aktiebolag Prof. Matti Kukkonen, Ekon.dr., jur.dr. <i>Svenska Handelshögskolan i Helsingfors</i>
14.45-15.15	Kaffepaus
15.15-15.45	Revisionslagsreformen Leif Hermans <i>Hermans och Revisorernas Ab</i>
15.45-16.15	Nya anvisningar från skattestyrelsen Raija Aller-Mattsson, dir <i>Ålands Skattebyrå</i>

Anmälan och information:
Deltagaravgift 330 euro (icke medlemmar 429 euro) exkl. moms. Servering och kursdokumentation ingår. Anmälan senast den 13 november till Sandra Jansson på telefon 018-29029 eller sandra.jansson@hk.aland.fi. Anmälan gäller båda dagar. Välkomna!

KOM IHÅG!

Varför Corporate Governance?

En kurs för alla som berörs av styrelsearbete och revision.

Torsdagen 9 November 2006; 13:00-16:00

Föreläsare advokat Dan Karlsson, Advokatbyrå DKCO

Deltagaravgift: 220 euro (icke medlemmar 286 euro) exkl. moms

Telefonkatalog med
gula sidorna på nätet.
www.nyan.ax

SKATTETOPPEN 2005

Karin Jansson:

”Jag försöker förvalta pengarna på bästa sätt”

Stillsamt liv. ”Hon måste vara landets snällaste miljonär”, var Nyan-fotografen Erkki Santamalas kommentar efter att ha fotograferat Karin Jansson hemma i salen i går.

Foto: ERKKI SANTAMALA

– Pengarna är så placerade att jag ska få bästa möjliga avkastning. Men själv har jag aldrig haft stora fordringar på livet.

Karin Jansson i Saltvik Laby lever sitt liv som vanligt, trots att hon ligger på fjärde plats i hela landet över höginkomsttagare i fjol.

Många höjde förväntan på ögonbrynen i går när skattelängderna för fjolåret offentliggjordes i hela landet.

Tidningar och nyhetsbyråer hörde av sig till Nya Åland, alla med frågan: Vem är Karin Jansson, och hur kan det komma sig att hon förtjänat 2,5 miljoner euro under 2005?

Själv är Karin Jansson inte helt tillfreds med ståhejet. Helst skulle hon vilja fortsätta ligga lika lågt som hon alltid gjort, men hon förstår att folk undrar.

– Det här är helt enkelt frukten av många års arbete. Min man Ingmar och jag har

haft Transmar i 40 år, och förvärvsinkomsterna under fjolåret är helt enkelt ringefekter av Chipsförsäljningen, berättar hon.

Chipsförsäljningen

Bakgrunden till den höga förvärvsinkomsten är att Transmar, som ägde mycket Chips-aktier, delade ut merparten av försäljningsvinsten som dividend till ägarna. Ingmar Jansson avled för ett par år sedan, och Karin Jansson äger nu 20 procent av aktierna i Transmar och sitter också i bolagets styrelse.

När ett icke börsnoterat bolag, som Transmar är, delar ut dividend så beskattas bara en mindre del – högst 9 procent av aktiens matematiska värde – som kapitalinkomst. Resten beskattas automatiskt som förvärvsinkomst. Eftersom Transmar delade ut cirka 20 miljoner euro i dividend för fjolåret så blev förvärvsinkomsten så hög för Karin Janssons del.

Själv lever hon likadant nu som före Chipsförsäljningen.

– Jag lever ett väldigt bra liv, det har jag gjort hela tiden. Jag har aldrig haft stora fordringar på livet. Pengarna försöker jag förvalta på bästa sätt, dom är placerade så att jag ska få bästa möjliga avkastning.

Som pensionär hjälper hon sonen **Tom**, som tagit över gården, så mycket hon orkar.

Till kommunen

En följd av den stora förvärvsinkomsten är att Saltviks kommun får ett rejält tillskott till den kommunala kassan. Inkomsterna för fjolåret steg med 15,5 procent jämfört med 2004 – en osannolik ökning jämfört med alla landets kommuner som i medeltal ökat sina inkomster med drygt 4 procent.

– Säkert har det här väl hjälpt kommunen en del. Men vi har nog alltid betalat våra skatter och försökt göra rätt för oss, säger Karin Jansson.

Hon deklarerade för en förvärvsinkomst för 2.526.848 euro och en kapitalinkomst på 109.652 euro för 2005. I kommunalskatt betalade hon 435.863 euro. Totalt betalade hon nästan 1,4 miljoner euro i kommunal- och statsskatt för fjolåret.

Kommundirektör **Kerstin alm** är naturligtvis glad över tillskottet.

– Det här är ju jätteroligt.

Hon berättar att hon började ana att något var på gång i juni i år efter att ha fått preliminär information från skattestyrelsen.

– Först trodde jag att någon hade räknat fel. Men så småningom kunde jag dra slutsatsen att det i stället handlade om en engångs betalning. Jag visste ju att Chips hade sålts och förstod att det kunde generera intäkter för kommunen.

Under sommaren informerade hon kommunens politiker.

Betalas snart

Pengarna har inte betalats ut ännu, men det sker inom det

Strands. Gården Strands ligger vackert vid vägen i Saltvik Laby. Karin Jansson, änka efter Ingmar Jansson, har lämnat över gården till sonen Tom Jansson.

Foto: ERKKI SANTAMALA

här året. De ska inte användas till driften, utan till investeringar.

– I styrelsens budgetförslag, som nu är klart, föreslås om- och tillbyggnad av Sunnanberg, bland annat med utrymme för hemvården. Vi

planerar också att bygga servicebostäder i framtiden, och där har vi efterhört församlingens intresse att medverka.

SKATTETOPPEN 2005

Tar hälften. Jomalaföretagaren Conny Rundberg betalar nästan en halv miljon i skatt. Foto: ERKKI SANTAMALA

Stabil finströmsbo. Affärsmannen Rafael Mattssons betalar drygt 0,6 miljoner i skatt. Foto: ANDREAS DIENERT

Kapitalstark redare. Lemlandsbon Bror Husells kapitalinkomst var drygt 10,7 miljoner. Foto: JONAS EDSVIK

De tjänade mest i kommunerna

Brändö	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Granberg Bertil	12.487	246.655,44	79.164
Blomqvist Lars Erik Holger	0,00	143.450,70	190,65
Karlsson Marja-Liisa	11.266,84	107.149,02	31.377,20
Adamsson Raimo	72.466,19	22.026,60	36.266,31
Lindman Per Anders	91.145,35	725,04	19.222,71

Eckerö	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Olsson Stig	33.405,46	197.826,43	59.668,84
Mattsson Nils-Olof	78,89	170.184,84	49.673,89
Granberg Bengt	27.560,30	94.712,36	35.180,66
Carlsson Sven-Erik	100.606,39	17.517,36	51.379,99
Heino Hans	23.512,40	82.594,07	29.766,73

Finström	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Mattsson Robert	14.278,39	2.837.147,67	795.608,43
Mattsson Rafael	46.692,77	1.437.957,44	617.029,69
Eriksson Gunborg	11.043,94	649.816,49	219.553,71
Berg Karl Eyolf	49.196,72	521.642,65	164.339,44
Sirén Sverker	48.593,89	374.907,10	125.775,74
Mattsson Jan Robert	15.514,75	338.962,69	96.938,85
Sjölund Jan-Peter	26.898,77	252.875,56	79.985,09
Lampén Folke	48.121,64	158.864,50	61.440,93
Mattsson Hans	58.396,17	133.230,00	59.370,69
Eriksson Gerhard	103.307,24	86.492,58	72.751,12

Föglö	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Sjöblom Harry	46.866,07	1.020.244,01	309.546,68
Helin Johan	31.434,42	158.898,59	58.389,03
Franzen Helene	2.798,53	78.798,95	22.515,36
Eriksson Niklas	75.235,78	1.684,02	30.654,32
Sjöberg Beatrice	34.097,33	35.021,07	20.083,60

Geta	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Sundblom Trygve	24.484,87	141.637,78	46.102,34
Laitinen Lauri dödsbo	36.430,34	106.869,34	36.246,92
Sundblom Erik Herbert	27.217,73	94.653,64	33.477,88
Laitinen Kerstin	17.682,70	95.325,32	29.631,46
Nordlund-White Gunnel	46.600,49	41.833,32	28.408,38

Hammarland	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Eriksson Jan-Erik	10.378,36	498.570,45	143.574,57
Humell Roger	21.632,18	271.413,23	87.691,01
Eriksson Lilli Irene Margret	7.330,34	137.785,66	38.802,67
Eriksson Jan-Håkan	14.756,16	128.176,30	38.365,79
Clemes Christer	73.482,81	30.240,87	37.989,00

Christer Jansson.

Anders Eriksson.

Jomala	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Rundberg Conny	899.759,43	10.847,62	482.376,32
Johansson Sven Erik	13.756,90	373.033,00	106.955,38
Höglund Henry	41.830,00	302.974,00	98.272,95
Gustafsson Thor Rolf	9.178,29	288.302,02	82.081,71
Gustafsson Dick	19.705,51	260.365,57	77.153,81
Jansson Christer	74.763,22	186.600,91	86.536,58
Eriksson Anders	96.376,00	131.443,18	79.690,06
Häggblom Tom	48.608,49	168.721,20	66.136,65
Gustafsson Gunvor	75.53,57	178.273,29	50.017,75
Eriksson Martin dödsbo	5.447,57	167.101,03	5.1917,07

Kumlinge	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Pomeranz-Kankainen Marianne	92.530,91	52.319,74	54.098,43
Johanson Edgar	117.617,76	0,00	55.279,71
Söderlund Sigurd	58.911,02	2.666,21	23.978,28
Henriksson Sören	8.746,76	50.820,46	15.280,23
Gustafsson Nina Irmeli	58.852,65	80,38	2.3242,01

Kökar	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Nordlund Gabriella	122.747,07	37.601,30	75.797,83
Pleijel Anna Gunilla	72.196,45	0,00	30.915,81
Holmström Leif Valdemar	61.593,52	0,00	11.443,17
Forsman Kurt	54.843,40	0,00	20.108,26
Brolin Stig Olov	51.378,12	495,60	114,47

Anna-Lena Dreijer.

Pia-Rothberg Olofsson.

Peter Grönlund.

Sven-Harry Boman.

Mariehamn	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Carlsson Sture	434.882,30	4.804.373,91	1.591.723,67
Clemes Kjell	374.442,85	1.542.631,45	621.033,65
Eriksson Trygve	183.880,85	1.696.793,98	649.342,67
Lundqvist Ben	941.243,97	900.295,47	732.136,73
Lundqvist Stig	1.148.523,37	560.966,52	747.797,34
Wiklöf Anders	340.741,50	1.282.380,04	581.754,60
Lundqvist Dick	1.053.331,75	457.029,39	668.844,88
Dreijer Anna-Lena	13.824,68	1.451.705,14	478.396,62
Lundqvist Margareta	1.023.863,89	425.669,92	644.481,63
Rundberg Roger	229.315,33	1.096.273,86	436.437,22
Bergroth Tor Arne	11.947,32	787.287,31	256.272,81
Husell Folke	104.060,26	490.944,00	200.021,17
Eriksson Ben	82.183,96	342.907,53	132.981,27
Hägerstrand Börje	379.204,07	33.857,88	201.266,26
Andersson Elis Tryggve	41.174,16	364.599,44	142.048,23
Karlsson-Husell Susanna	23.838,40	375.416,70	117.985,43
Johnsson Sven-Erik	128.083,84	253.355,07	129.436,78
Johansson Jennifer	3.128,71	372.414,00	109.896,60
Norrgrann Josephine	1.623,32	373.665,16	109.566,26
Johansson Jessica	7.190,30	365.717,73	103.854,00
Holmberg Åke	28.018,13	317.548,88	97.103,15
Viljanen Bengt	127.158,20	190.814,17	111.620,35
Byman Fredrik Mathias	68.156,88	244.387,46	95.236,09
von Frenckell Hubertus	12.325,07	286.794,86	107.713,33
Craemer Lars Valter	284.409,30	6.041,16	2.261,53
Johansson Sven-Erik	94.670,24	192.650,30	108.144,39
Johansson Birgitta	54.419,21	226.227,92	87.766,81
Rothberg-Olofsson Pia	221.162,56	58.159,01	128.073,11
Eriksson Martin Sten-Anders	72.796,46	194.348,83	89.714,66
Lundberg Bengt	90.086,56	175.720,22	88.295,17
Lundqvist Yvonne	159.003,13	106.402,19	104.805,71
Westling Carl Lennart Eugén	254.412,10	8.899,43	2.491,84
Lindroos Stefan Wilhelm	55.077,12	207.795,15	79.034,01
Byman Stig	102.351,45	148.032,23	86.326,94
Sundblom Solveig dödsbo	250.205,65	78,39	105.466,15
Eklund Nils-Erik	164.064,05	68.581,03	130.146,84
Niskala Paula	67.161,55	162.055,99	70.561,57
Grönlund Peter	225.965,57	2.063,87	109.253,34
Andersson Stefan dödsbo	141.160,81	74.877,57	81.489,09
Holmberg Sven-Erik	84.723,86	121.602,97	74.883,22
Kuitunen Pekka	104.539,15	96.898,66	72.957,51
Laitinen Lena	37.576,74	163.481,38	59.078,81
Jansson Kaj	198.407,12	870,56	93.779,47
Eriksson Erik Ingmar dödsbo	57.615,22	134.387,60	65.725,03
Eriksson Erik Pär	51.694,54	137.338,33	61.834,08
Simons Robert	118.971,24	62.152,14	72.259,49
Boman Sven-Harry	157.739,40	22.500,63	78.394,42
Neovius Kenneth	136.709,92	36.840,79	74.001,51
Grufberg Lennart	165.839,03	5.432,99	4.953,07
Mansén Linnea	36.477,19	133.353,05	49.278,25

Lemland	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Husell Bror	98.550,98	10.770.685,02	3.175.664,53
Husell Jhonny	116.043,01	1.840.508,93	568.677,40
Erikson-Hjerling Gunvor	37.619,51	271.076,77	89.974,46
Sviberg Agneta	15.192,82	275.077,64	78.296,49
Karlsson Anders	184.715,89	84.502,98	112.692,53

Lumparland	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Sjölund Erika	36.431,35	356.233,09	112.806,49
Frisk Ulla	24.372,00	73.500,00	27.660,75
Lax Thomas	73.170,54	0,00	30.298,02
Joelsson Lennart	66.884,34	0,00	26.937,17
Westerlund Leena	40.417,14	24.613,47	20.505,01

Saltvik	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Jansson Karin	2.526.843,63	109.652,88	1.388.684,52
Jansson Uno Anders Göran dödsbo	918,34	781.604,21	219.999,68
Salmén Olof	56.277,99	283.092,35	100.209,02
Nordqvist Olof	13.530,20	208.174,59	63.752,82
Björklund Carl-Ingemar	35.096,02	137.341,33	49.222,38

Sottunga	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Rönnlöf Björn	187.849,10	1.253.630,48	448.372,16
Lindholm Rune Adolf	79.327,84	35.402,98	45.386,31
Danielsson Klas Viking	53.999,96	11.363,48	22.896,73
Lindström Thomas Ingemar	20.934,99	38.476,20	15.433,90
Petersson Tomas Mikael	32.631,46	15.695,79	14.026,98

Köpmannaprofil. Sparhallen-grundaren Max Sirén betalar knappt 38.000 euro i skatt. Foto: JONAS EDSVIK

Vårdö	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Sundman Per-Sune	15.800,62	312.183,49	134.720,30
Granlid Leif	42.522,18	236.300,87	112.797,24
Abrahamsson Karl Göran	118.989,55	0,00	52.147,52
Sirén Max	59.522,81	56.914,04	37.966,17
Danielsson Jarl	107.768,53	1,03	49.646,92

Sund	FÖRVARVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Fagerlund Göran	84.169,50	22.652,23	44.182,04
Karlsson Ulf Martin	75.782,83	28.787,03	40.635,17
Blomqvist Gudrun	21.955,20	71.113,77	27.170,29
Hagman Gyrit	87.205,42	0,00	37.473,84
Carlson Carl-Åke	79.440,41	4.717,80	36.130,10

SKATTETOPPEN 2005

Anders Wiklöf överlägsen etta på förmögenhetstoppen

65 euromiljonärer i fjol

Åland hade fler euromiljonärer än 2004, och de flesta har blivit lite eller ganska mycket förmögnare på ett år. Anders Wiklöf är lika överlägsen i toppen som han var också 2004.

Wiklöf plussade på sin förmögenhet med nästan fyra miljoner euro, från 43,1 till 46,9 miljoner. Den åländska topptrion från 2004 ser likadan ut som för skatteåret 2004. Tvåa är **Rafael Mattsson** med 26,5 miljoner euro i förmögenhet och **Anna-Lena Dreijer** med 9.9 miljoner euro.

En som klättrat rejält är **Trygve Eriksson** som ökat sin förmögenhet från 3,6 miljoner euro till 9 miljoner euro, från trettionde plats 2004 till fjärde plats i fjol.

Nya miljonärer på listan här intill är **Runa Mari-Ann Linde**, **Roger Rundberg**, **Martin Sten-Erik Eriksson**, **Anders Bertil Granberg**, **Johan Eklund**, **Gunn-Britt Påvall**, **Nils Sjöblom**, **Stig Husell**, **Lars-Erik Stengård**, **Kenneth Eriksson**, **Vilho Matias Heikkilä**, **Riitta-Liisa Aulikki Eriksson** och **Karl-Olof Johannes Westerberg**.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Två av 65. Anders Wiklöf (bak i bilden) toppar den åländska förmögenhetslistan med nästan 47 miljoner. Också **Folke Husell** platsar på listan, dock med en något blygsammare förmögenhet på 2,8 miljoner euro. Bilden togs i ett annat sammanhang. Foto: NIKLAS TALLQVIST

49 av miljonärerna bor i Mariehamn

Namn	Kommun	Förmögenhet
Wiklöf Anders	Mariehamn	46.955.380
Mattsson Rafael	Finström	26.472.050
Dreijer Anna-Lena	Mariehamn	9.909.220
Eriksson Tryggve	Mariehamn	9.049.010
Lundqvist Ben	Mariehamn	8.512.450
Lundqvist Margareta	Mariehamn	6.468.510
Sundman Per-Sune	Vårdö	5.633.830
Lundqvist Stig	Mariehamn	5.398.800
Lundqvist Dick	Mariehamn	4.729.250
Eklund Nils-Erik	Mariehamn	4.468.330
Eriksson Gunborg	Finström	4.422.490
Granlid Leif	Vårdö	4.246.240
Johnsson Sven-Erik	Mariehamn	4.073.090
Sviberg Marie-Louise	Mariehamn	3.955.900
Andersson Elis Tryggve	Mariehamn	3.765.570
von Frenckell Hubertus	Mariehamn	3.598.890
Bergroth Tor Arne	Mariehamn	3.563.680
Johansson Sven-Erik	Mariehamn	3.449.040
Johansson Per-Erik Folke	Jomala	2.831.480
Husell Folke	Mariehamn	2.779.410
Mansén Alice Linnea	Mariehamn	2.632.870
Eriksson Carola Emelia	Mariehamn	2.590.520
Andersson Hans Lennart Folke	Mariehamn	2.464.070
Sommer Nils Erik Christian Otto	Jomala	2.452.210
Eklund Gunnar	Mariehamn	2.364.740
Blomsterlund Carita	Finström	2.243.390
Sjöblom Harry Markku	Föglö	2.128.750
Lundqvist Yvonne	Mariehamn	2.067.950
Linde Runa Mari-Ann	Mariehamn	2.025.250
Carlsson Sture	Mariehamn	2.019.750
Fazer Johanna Héléne Louise	Mariehamn	2.006.560
Lindholm Bo	Mariehamn	1.975.450
Manners Pär-Olof	Mariehamn	1.783.800

Namn	Kommun	Förmögenhet
Lindholm Anders	Mariehamn	1.765.550
Rundberg Roger	Mariehamn	1.760.660
Brenner Gun-Britt Helena	Mariehamn	1.749.170
Rothberg-Olofsson Pia	Mariehamn	1.664.280
Karlsson-Husell Susanna	Mariehamn	1.604.740
Nordlund Gabriella	Kökar	1.602.590
Viljanen Bengt	Mariehamn	1.593.110
Eriksson Martin Sten-Anders	Mariehamn	1.578.970
Eriksson Ingmar dödsbo	Mariehamn	1.558.360
Eklund Ellen	Mariehamn	1.529.360
Granberg Anders Bertil	Brändö	1.486.930
Dahlman Johan	Lemland	1.452.250
Sven-Erik Holmberg	Mariehamn	1.423.370
Svensson Svante	Mariehamn	1.407.340
Eklund Johan	Mariehamn	1.307.750
Påvall Gunn-Britt	Finström	1.303.770
Procope Margaretha	Mariehamn	1.301.740
Simons Kurt	Mariehamn	1.295.160
Saurén Gustaf	Sottunga	1.284.550
Karlsson Ylva	Mariehamn	1.255.360
Sundblom Erik	Mariehamn	1.242.060
Humell Roger	Hammarland	1.212.500
Sjöblom Nils	Eckerö	1.192.600
Helin Edgar	Föglö	1.183.060
Berlin Christer	Mariehamn	1.182.140
Husell Stig	Mariehamn	1.180.720
Kåhre Magnus	Mariehamn	1.175.440
Stengård Lars-Erik	Mariehamn	1.135.470
Eriksson Kenneth	Mariehamn	1.124.840
Heikkilä Vilho Matias	Geta	1.116.700
Eriksson Riitta-Liisa Aulikki	Mariehamn	1.068.730
Holmström Johan Kurt Eli	Mariehamn	1.002.620
Westerberg Karl-Olof Johannes	Mariehamn	993.860

De är rikast i landet

Namn	Hemort	Förmögenhet
Seppälä Maria	Helsingfors	201.752.070
Hartwall Per Gösta Viktor sterbhus	Helsingfors	144.332.220
Wahlroos Björn	Halikko	119.746.070
Langenskiöld Lars	Esbo	94.434.180
Etola Erkki Olavi	Helsingfors	82.528.580
Lesonen Veikko Juhani	Oulunsalo	78.022.810
Laine Pertti Oskari	Helsingfors	75.320.450
Vidgren Kalle Einari	Vieremä	59.434.690
Toivanen Anja Marjatta	Helsingfors	56.591.160
Seppälä Patricia dödsbo	Helsingfors	55.776.570
Erkko Aatos	Helsingfors	51.963.460
Niemistö Kari Pertti Henrik	Helsingfors	47.789.690
Wiklöf Anders	Mariehamn	46.955.380
Piippo Antti Olavi	Helsingfors	44.552.950
Huber Mona Lilly	Helsingfors	43.995.080
Siilasmaa Risto Kalevi	Helsingfors	43.141.960
von Rettig Cyril	Kyrkslätt	41.717.380
von Rettig Ann Helene	Helsingfors	41.078.830
Therman Mattias Kristoffer	Helsingfors	40.820.680
Laakkonen Reino Olavi dödsbo	Kontiolahti	39.714.410

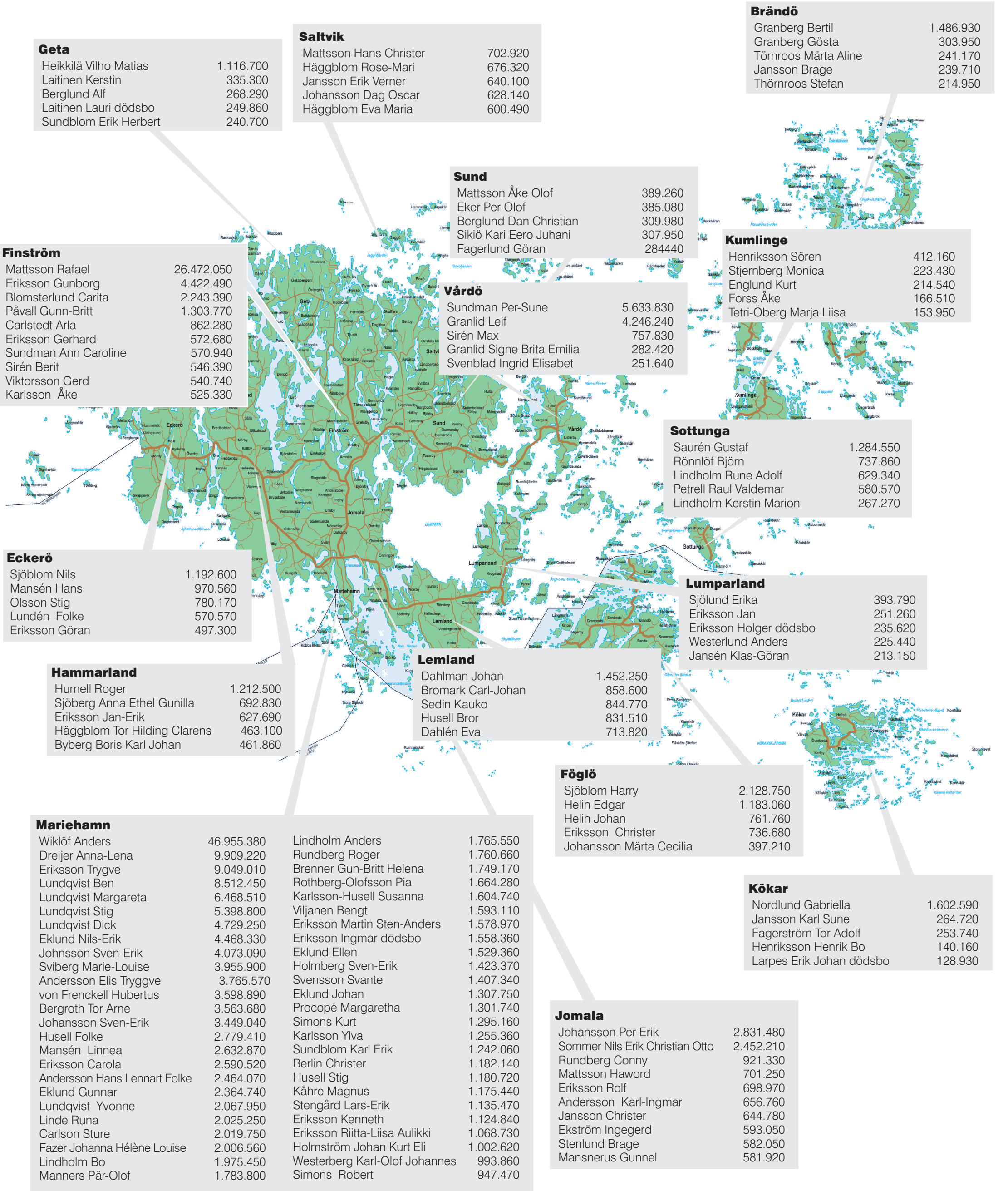
Wiklöf halkade till plats 13

Anders Wiklöf ökade visserligen sin förmögenhet under fjolåret, men andra miljonärer tog sig ändå förbi. Följden blev att Wiklöf halkade ner till plats 13 bland landets rikaste.

2004 var Wiklöf med bland de tio rikaste, på tionde plats. I fjol blev det ändring. Ny etta på listan är **Rafaela Seppälä** med 201,7 miljoner euro. 2004 låg hon på åttonde plats. (ao)

SKATTETOPPEN 2005

De är rikast i din kommun!

SKATTETOPPEN 2005

Politiker, direktörer & andra kända

Carolina Sandell.**Harry Jansson.****Ritva Sarin Grufberg.****Ben-Erik Alm.****Kommundirektörer**

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
John Wrede, Brändö	45.557	-	14.514
Jörgen Lundqvist, Eckerö	47.996	-	17.283
Niklas Eriksson, Föglö	75.235	1.684	30.654
Carolina Sandell, Geta	40.128	-	13.483
Kurt Carlsson, Hammarl.	51.591	34	18.255
Harry Jansson, Jomala	62.161	-	22.517
Patrik Nygren, Kumlinge	55.225	-	21.290
Kurt Forsman, Kökar	54.843	-	20.108
Ritva Sarin Grufberg, Mhamn	64.196	25.601	31.304
Mikael Smeds, Lemland	55.205	-	18.562
Tomas Urvas, Lumparland	39.931	-	12.510
Ben-Erik Alm, Saltvik	64.958	9.427	28.200
Marja Weimer, Sottunga	33.775	8.300	11.569
Christina Nukala-Pengel, Sund	50.616	-	18.131
Magnus Sandberg, Vårdö	44.015	12	15.369

Gun-Mari Lindholm.**Roger Nordlund****Barbro Sundback.****Anders Englund.****Ålands lagting och landskapsregering**

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Veronica Thörnroos, Brändö	39.533	5.078	13.485
Brage Eklund, Eckerö	44.604	38.194	28.054
Viveka Eriksson, Finström	50.220	-	16.474
Ragnar Erlandsson, Finström	79.270	5.104	34.658
Åke Mattsson, Finström	42.555	189	14.561
Gun Carlson, Hammarland	78.872	-	32.423
Carina Aaltonen, Jomala	42.840	-	14.224
Anders Eriksson, Jomala	96.376	131.443	79.690
Roger Eriksson, Jomala	37.665	-	11.743
Dennis Jansson, Jomala	32.552	-	8.037
Mats Perämaa, Kumlinge	33.006	-	9.333
Sune Mattsson, Lemland	35.019	251	10.830
Danne Sundman, Lemland	33.640	-	8.302
Raija-Liisa Eklöw, Lumparl.	32.160	-	9.377
Christian Beijar, M:hamn	41.084	-	12.915
Ronald Boman, M:hamn	33.576	72.185	29.342
Johan Ehn, M:hamn	46.801	-	15.313
Torbjörn Eliasson, Saltvik	83.101	285	35.840
Anders Englund, Vårdö	46.944	109	18.883
Peter Grönlund, M:hamn	225.965	2063	109.253
Camilla Gunell, M:hamn	65.169	-	24.487
Fredrik Karlström, Jomala	46.442	-	16.042
Harriet Lindeman, M:hamn	64.648	13	23.386
Britt Lundberg, M:hamn	62.962	-	23.279
Katrin Sjögren, M:hamn	41.203	-	12.098
Barbro Sundback, M:hamn	46.779	-	14.122
Lasse Wiklöf, M:hamn	63.346	-	23.798
Runar Karlsson, Saltvik	66.336	-	26.734
Göte Winé, Sund	33.408	-	10.286
Gun-Mari Lindholm, Lemland	33.138	1582	10.274
Jörgen Strand, Jomala	67.350	-	24.877
Roger Nordlund, M:hamn	85.209	-	34.701
Henry Lindström, Saltvik	58.412	-	22.002
Anne-Helena Sjöblom, M:hamn	26.421	398	6.638
Fredrik Lindqvist, M:hamn	59.882	-	21.314
Roger Jansson, M:hamn	106.453	12.080	50.053
Peter Lindbäck, Saltvik	94.613	2.645	42.536

Ledande tjänstemän

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Olof Erland, Finström	56.497	-	19.493
Olof Lindqvist, Jomala	46.315	125	15.970
Henrik Lundberg, M:hamn	77.281	-	30.566
Björn Andersson, Lemland	61.506	-	23.644
Susanne Björkholm, M:hamn	47.481	-	14.868
Agneta Erlandsson-Björklund	38.548	1.321	12.157
Björn-Olof Ehrnström M:hamn	69.916	8.801	28.725
Christina Ehrnström M:hamn	58.228	14.908	25.305
Yvonne Eliasson, M:hamn	56.257	21	19.940
Dan E Eriksson, M:hamn	70.134	1.352	26.338
Göran Frantzén, M:hamn	64.733	3.616	25.381
Lennart Grufberg, M:hamn	165.839	5.432	4.953
Agneta Mannberg-J. M:hamn	60.795	3.232	23.325
Mikael Karring, M:hamn	47.073	-	15.697
Lars Karlsson, M:hamn	56.845	-	20.036
Bjarne Lindström, M:hamn	56.722	-	14.464
Elisabeth Naucér, M:hamn	78.713	1.551	32.057
Birger Ch Sandell, M:hamn	66.335	-	25.056
Arne Selander, M:hamn	53.077	-	16.595

Roger Rundberg.**Anders Ingves.****Göran Lindholm.****Nils-Erik Eklund.****Direktörer**

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Torsten Nordberg, Brändö	32.132	14.970	13.568
Håkan Lundberg, Finström	72.384	1.898	30.662
Alpo Mikkola, Finström	44.287	44.850	27.784
Tomas Lepistö, Jomala	50.124	-	16.431
Johan Dahlman, Lemland	160.169	71.212	103.575
Göran Lindholm, Lemland	162.471	62.250	92.646
Karl-Erik Williams, Lemland	82.263	-	34.378
Lennart Joelsson, Lumparl	.66.884	-	25.937
Sven-Harry Boman, M:hamn	157.739	22.500	78.394
Sture Carlson, M:hamn	434.882	4.804.373	1.591.723
Håkan Clemes, M:hamn	94.448	1.157	40.613
Kjell Clemes, M:hamn	374.442	1.542.631	621.033
Erik Sundblom, M:hamn	80.840	56.816	46.909
Nils-Erik Eklund, M:hamn	164.064	68.581	130.146
Trygve Eriksson, M:hamn	183.880	1.696.793	649.342
Folke Husell, M:hamn	104.060	490.944	200.021
Anders Ingves, Lemland	145.230	-	68.668
Stefan Olofsson, M:hamn	118.931	-	51.868
Bjarne Olofsson, M:hamn	142.737	-	60.611
Stig Selander, M:hamn	81.025	-	31.945
Nils Lampi, M:hamn	98.837	-	42.284
Ben Lundqvist, M:hamn	941.243	900.295	732.136
Lars Porko, M:hamn	133.083	-	56.925
Dick Lundqvist, M:hamn	1.053.331	457.029	666.844
Stig Lundqvist, M:hamn	1.148.523	560.966	747.797
Henrik Nordström, M:hamn	48.240	-	15.843
Jan-Erik Rask, M:hamn	71.580	-	26.111
Roger Rundberg, M:hamn	229.315	1.096.273	436.437
Anders Wiklöf, M:hamn	340.741	1.282.380	581.754
Ingmar Wikman, M:hamn	73.283	-	28.657
Johan Eklund, M:hamn	77.160	17.804	39.716
Kenneth Eriksson, M:hamn	76.163	24.346	39.512
Jan-Erik Eklund, M:hamn	27.522	-	3.621
Jarl Danielsson, Vårdö	107.768	1	49.646
Björn Blomqvist, M:hamn	124.813	-	52.922
Kjell Mattsson, Finström	58.391	-	22.237
Anders Rundberg, Jomala	157.091	63.159	92.837
Dan-Johan Dahlblom, Geta	74.817	233	32.166

Jurister, domare

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Christer Jansson, Jomala	74.763	186.600	86.536
Jorunn Skogberg, Jomala	46.572	-	15.003
Birgitta Björkqvist, Lumparl.	56.057	-	18.948
Guy Björkqvist, Lumparland	54.857	-	18.520
Kristina Fagerlund, M:hamn	51.495	645	16.817
Dan Karlsson, M:hamn	86.835	33.109	44.007
Ken Lindberg, M:hamn	82.013	316	31.449
Kenneth Neovius, M:hamn	136.709	36.840	74.001
Gustaf Nymalm, M:hamn	60.549	12.918	28.490
Karl-Johan Nyholm, M:hamn	48.780	-	15.731
Daniel Widman, M:hamn	145.541	-	61.029
Bert Häggblom, Saltvik	22.835	-	5.379

Diana Axén.**Helena Byfält.****Gyrid Högman.****Marcus Boman.****Rektorer**

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Marcus Boman, Finström	41.524	-	13.554
Gyrid Högman, Jomala	56.027	-	20.265
Jana Ekebon, Finström	44.650	-	15.254
Diana Axén, M:hamn	52.761	-	18.397
Helena Byfält, M:hamn	54.501	-	17.348
Agneta Eriksson-G. M:hamn	54.692	-	19.090
Viveka Häggblom, M:hamn	53.356	19	18.701
Rainer Juslin, Föglö	50.825	-	18.059
Lars Selander, Saltvik	53.590	706	19.812
Bengt Molliis, Saltvik	50.797	-	18.276

Arkitekter

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Bettina Ingves, Lemland	19.662	-	3.946
Folke Wickström, M:hamn	56.678	5.995	21.342
Stig Svahnström, M:hamn	22.814	101	5.086
Micko Koskinen, M:hamn	18.146	-	3.316

Läkare, tandläkare, apotekerare

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Nils-Gustav Eriksson, Lemland	54.394	-	18.714
Juha Ahlroth, M:hamn	114.118	97	49.239
Tom Björkman, M:hamn	31.348	63.060	26.448
Olle Frankman, M:hamn	103.025	-	32.981
Börje Hägerstrand, M:hamn	379.204	33.857	201.266
Päivi Häggblom, M:hamn	81.408	10.680	35.427
Christian Johansson, M:hamn	89.644	-	36.358
Mikael Lagström, M:hamn	49.007	45.012	28.724
Mogens Lindén, M:hamn	70.945	-	25.088
Lennart Lönnqvist, M:hamn	104.011	-	44.555
Paula Niskala, M:hamn	67.161	162.055	70.561
Klas Silfverberg, M:hamn	61.389	-	21.826
Maria Silfverberg, M:hamn	47.410	-	14.853
Sheila Sundblom, M:hamn	70.662	81.587	49.971
Jan Österberg, M:hamn	93.716	-	39.893
Gyrit Hagman, Sund	87.205	-	37.473

Veterinärer

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Peter Saul, Finström	73.525	24.569	36.206
Rosalie Palmer, Finström	23.709	12.530	9.136
Rauli Lehtinen, M:hamn	91.562	-	37.218
Michael Gruner, M:hamn	33.678	5	8.485

Primärnäringar

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Dan-Erik Daniels, Finström	7.772	3.789	2.214
Jan Mattsson, Finström	15.514	338.962	96.938
Robert Mattsson, Finström	14.278	2.837.147	795.608
Harry Sjöblom, Föglö	46.866	1.020.244	309.546
Henrik Sundberg, Geta	4.048	13.944	4.863
Trygve Sundblom, Geta	24.484	141.637	46.102
Karl-Anders Berglund, Sund	23.834	-	5.868
Mikael Lundell, Vårdö	48.997	27.517	25.193

Kulturarbetare

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Leo Löthman, Lumparland	768	12.681	3.550
Katarina Gäddnäs, Kökar	17.550	-	3.630
Håkan Skogsjö, M:hamn	41.243	-	12.001
Arn-Henrik Blomqvist, M:hamn	45.988	-	14.616
Kjell Ekström, Jomala	4.540	28.529	8.325
Peter Winqvist, Eckerö	19.778	1.208	4.009
Pekka Sonck, M:hamn	19.747	-	3.521
Judy Kuitunen, M:hamn	25.780	-	5.694

Fastighetsmäklare

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Roger Karlsson, Saltvik	107.026	-	48.366
Sven-Olof Karlsson, Saltvik	9.378	15.145	8.852
Markus Fellman, M:hamn	59.260	974	21.803

IT-folk

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Joakim Jansson, Jomala	33.717	-	9.528
Anders Gustafsson, M:hamn	37.956	-	10.980
Hasse Holmström, M:hamn	52.979	-	18.563

Idrottsfolk

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Pekka Lyyski, Jomala	54.689	287	19.795
Peter Mattsson, M:hamn	61.323	-	21.640
Mona-Lisa Wasström, M:hamn	36.495	-	10.266

Organisationer

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Stefan Simonsen, M:hamn	67.663	-	23.015
Leif Jansson, M:hamn	52.432	57	18.007
Lotta Angergård, Sund	29.997	-	8.342

Köpmän

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	SKATT
Anders Winkelmann, Leml.	47.953	-	17.208
Susanne Fagerström, Leml.	18.373	61	4.173
Max Sirén, Vårdö	59.522	56.914	37.966
Ben Listerby, M:hamn	4.537	19.965	6.673
Stefan Kalmer, Lemland	45.404	1.499	16.087
Diane Svenblad, Finström	47.390	39.178	28.188
Max Andersson, Hammarland	17	22.357	7.286
Gerhard Holmström, Jomala	7.035	24.966	8.367
Karl-Erik Velander, M:hamn	23.787	-	4.469
Kjell Öhberg, Lemland	77.766	28.189	39.473
Tor-Rolf Karlsson, M:hamn	52.525	186	17.038
Kjell-Åke Lund, M:hamn	58.969	11	22.352
Sven Westergård, Lemland	41.880	-	12.905

Kröigare

	FÖRÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST
--	----------------	----------------

SKATTETOPPEN 2005

Företagen - kommun för kommun

Så här läser du tabellen om företagens inkomster och skatter:
Först kommer företagets namn, sedan den beskattningsbara inkomsten, därefter det den förskottsskatt som företaget betalat in, och till sist skatteåterbäring (+) eller restskatt (-).
Uppgifterna gäller skatteåret 2005.

Brändö

Brändö Bygg Ab	154.712,11	40.669,23	+529,61
Norrfjärden Ab	100.003,01	18.200,00	-7.676,10
Brändö Lax Ab	68.698,30	14.173,63	-3.931,31
Minicarriers Ab	639.96,25	87.887,15	+71.452,96
Björkö Fisk Ab	50.000,00	1.560,00	-15.730,29

Eckerö

Rederiaktiebolaget Eckerö	2.307.323,55	1.486.565,40	+889.247,37
Storfjärdens Fisk Ab	105.706,83	26.877,92	-621,38
Sunes Rör Ab	46.950,97	12.207,25	+0
Fiskefartyget Seagull Ab	45.287,91	0,00	-12.076,59
Gastronorm Service Hb filial	37.344,47	9.700,88	+0

Finström

Eriksson Capital Ab	2.175.198,84	565.551,74	+0
Optinova Ab	1.713.580,08	445.530,82	+0
Kock & Vin Ab	139.302,74	13.000,00	-23.807,88
Åkeri Per-Erik Mattsson Ab	137.541,10	35.760,68	+0
Godby Shipping Ab	137.398,30	26.810,08	-9.140,77
Axel Eriksson & Co Ab	78.948,01	28.127,82	+7.623,30
Bomec Åland Ab	61.979,48	11.179,98	-5.059,90
Alandia Tak Ab	50.990,83	6.490,08	-6.939,27
Björksäter Ab	39.147,31	9.715,59	-462,71
Fastighetsab JKT Invest	37.612,99	950,30	-9.053,12

Föglö

Ålands Fiskförädling Ab	3.768.861,17	639.881,64	-7.255,19
Åkeri L. Gustavsson Ab	89.126,90	23.166,11	+0
Ålands Lax Ab	19.866,85	5.165,38	+0
Föglöbutiken Ab	7.464,18	6.175,20	+4.246,74
Föglö Fastighets Ab	5.196,99	430,54	-944,04

Geta

Solvik Fisk Ab	62.597,48	17.052,34	+779,26
Östergeta Vattenledningsföretag	1.514,76	0,00	-403,83
Johannesskär Ab	1.285,95	0,00	-342,83
Fastighets Ab Björkgården	157,10	40,85	+0

Hammarland

Byggnadsf. Andersson & Boman	364.631,31	94.797,97	+0
Varggropens Sand Ab	103.285,57	26.854,25	+0
Vest Bygg Ab	45.080,82	11.721,01	+0
Amered Ab	41.298,48	10.736,96	+27,37
Åkeri Jan Widman Ab	38.554,68	23.827,10	+13.842,75

Håvar in. Ab Rafael är störst i Jomala och får dessutom tillbaka en anse­nlig summa på skatten. På bilden demon­strerar vd Jesper Blomsterlund bergstäktsfisket på Svin­ryggen.
Foto: ANDREAS DIENERT

Jomala

Ab Rafael	1.886.696,47	981.082,16	+491.958,20
Ålands Centralandelslag	951.728,05	11.426,95	-242.011,41
Ålands Telefonandelslag	536.566,43	139.507,27	+0
Eklunds Fastigheter Ab	530.859,30	88.900,49	-50.369,19
Minimax Ab	464.428,65	217.309,25	+96.686,74
Carl Rundberg Ab	426.999,07	111.030,96	+119,29
Ålands Elcenter Ab	279.085,33	97.747,78	+25.258,34
Wickströms Optik Ab	251.765,78	67.965,72	+2.531,56
Ab Scantube Oy	225.142,61	104.027,34	+45.621,67
Snickarboden Ab	215.745,63	56.126,86	+33,09

Kumlinge

Ålands Marin-Fisk Ab	319.036,97	76.273,63	-5.451,75
Ledholms turistservice Ab	26.017,50	6.006,00	-777,80
Länsmans Vårdshus Ab	12.634,38	0,00	-3.369,12
Kumlinge Skärgårdstrafik Ab	10.599,18	0,00	-2.825,72
Kumlinge Församling	7.571,83	0,00	-444,71

Kökar

Handelshuset GRO Ab	6.814,84	1.323,06	-460,19
Bo Cap Ab	2.839,36	822,53	+84,55
Ålands Handelshus Ab	2.790,19	6,21	-737,49
Manna Invest Ab	1.048,28	59,51	-218,45
Fastighets Ab Köpbacka	455,36	371,74	+254,09

Lemland

Industrial Diamond Eng. Ab Ltd	182.553,43	47.515,89	+52,15
Ålands Forell Ab	126.020,49	21.553,06	-11.499,58
A.K. Montage Ab	102.861,44	36.265,28	+9.398,82
East Data Consult. Ab Ltd	29.348,57	7.611,38	-19,74
Lemland-Lump. Församling	14.957,51	572,22	-291,66

Lumparland

Långnäs hamn Ab	666.030,58	195.041,40	+21.936,64
Åkeri Söderst. & Karlsson Ab	33.284,24	12.236,04	+3.592,49
Joan-Nordic Consulting Ab	14.220,49	1.967,90	-1.767,87
Lumparlands Kross & Grus Ab	6.792,51	7.792,56	+6.043,92

Bra på bankboken. Ålandsbanken firade 85 år ifjol med att ge ut en bok, och dessutom blir det återbäring på skatten för samma år.
Foto: STEFAN ÖHBERG

Mariehamn

Caelum Oy	26.998.500,46	6.970.908,71	+0
Ångfartygs Ab Alfa	19.032.091,85	4.948.343,88	+0
Ålandsbanken Abp	12.911.512,99	3.410.910,96	+54.103,28
Viking Line Abp	11.535.884,96	2.999.447,09	+117,34
Ålands Öms.Försäkringsb.	11.458.292,47	2.977.054,30	+0
Rederiaktieb. Hildegard	7.541.487,43	1.960.786,73	+0
Wiklöf Holding Ab	3.772.589,07	1.039.999,95	+59.297,60
Oy Visko Ab	3.759.336,58	977.427,51	+0
Chips Ab	3.363.775,59	874.179,64	-412,21
Andelsbanken för Åland	2.516.952,12	654.406,48	+0
Rederi Ab Lillgaard	2.466.419,03	642.526,57	+1.261,25
Redarnas Öms. Försäkr.	2.078.181,03	511.901,04	-300,00
Ab Mariehamns Parti	1.880.115,86	416.000,00	-74.678,18
Mariehamns Telefon Ab	1.723.631,00	448.144,06	+336,97
Holmbergs Ab	1.624.790,35	422.295,20	+0
Crosskey Banking Ab Ltd	1.570.500,29	455.459,00	+47.265,07
Transmar Ab	1.307.931,44	256.409,02	-85.796,76
Chips Scan. Company Ab	1.110.111,99	288.629,00	+0
Ålands Bygg Ab	996.120,26	263.976,92	+5204,42
ÅAB Abps Pensionsstiftelse	986.864,57	170.085,55	-81.740,41

Saltvik

Silverskär Ab	281.410,55	73.035,52	+0
Quick Consulting Ab Ltd	124.414,46	50.921,52	+19.254,68
Andersons Ombyggnads Ab	70.435,13	32.622,34	+14.350,55
Colorant Chromatics Ab	56.674,80	46.591,11	+31.947,25
Sundqvist Buss Ab	49.609,19	31.028,52	+18.183,01

Sottunga

KNK Turistservice Ab	12.484,46	3.898,56	+654,48
Fastighets Ab Marklint	393,28	0,00	-104,84

Sund

Capinova Oy Ab	195.581,29	50.851,14	+0
Delfensdal Kom Ab	118.451,85	16.994,46	-14.453,10
Lensun Ab	29.737,30	7.123,72	-623,41
Sunds Byggtjänst Ab	14.566,62	3.787,32	+0
Lundbergs rev. och konsult.	11.493,22	4.514,06	+1.530,23

Vårdö

Vård-Invest Ab	46.710,58	12.060,72	+0
Rosenbacken Ab	26.981,53	9.232,72	+2.073,92
Vårdö Församling	11.62,36	0,00	-68,27
Grundsunda Fiskelag	941,71	0,00	-419,57
Wårdö Handels Ab	896,64	0,00	-239,05

Hej alla hurtbullar!

Du kommer
väl ihåg att
lämna in ditt
Motionskort,
som pågick
från 1.9 till 31.10!

**SISTA
INLÄMNINGSDAG
MÅNDAG 6
NOVEMBER**

Vinn
presentkort
värt

150 €

Nya Åland
☆☆☆

FARSDAG

Söndag 12 november

FÖRETAGARE
pass på och tipsa
alla "barn" om dina
erbjudanden!

Du kommer
väl ihåg
din pappa!

Nya Åland kommer ut
med ett farsdagstema
onsdagen den 8 november.
Annonssstopp är måndagen
den 6 november.

Tel. 23 444 annons@nyan.ax

nyan.ax

Ljusare för skogsbruket

Lönsamheten för det åländska skogsbruket ökar och väntas bli ännu bättre de kommande åren.

Troligtvis kommer landskapet också att ge ett energistöd för avverkning av ungskog.

Virkespriserna har dalat sedan år 2000, men nu vänder de uppåt. Det senaste året har priset på barrmassaved stigit med omkring 20 procent och det går upp även för andra sortiment.

– Priset på timmer går upp, men inte lika mycket, säger Ålands skogsvårdsförenings verksamhetsledare **Torbjörn Björkman**.

Anledningen till att priserna går upp på Åland är att efterfrågan ökar samtidigt som skogsbolagen har brist på råvaran.

– Lagren är slut och det finns att behov av att fylla på det.

● **Innebär det fler arbetstillfällen?**

– Skogsbolagen slipper dra ner på arbetstiden för de anställda. Vissa har haft kortare veckor den senaste tiden, säger Torbjörn Björkman.

Vill ha stöd

Andra faktorer som gör att skogsbrukets framtid ser ljus ut är de höga energipriser-

na som leder till att det är lönsamt att utnyttja skogsråvaran som energikälla. Dessutom kommer det värmekraftverk som ska stå klart i Mariehamn om ett drygt år att behöva stora mängder virke.

Förhoppningen är att virket ska levereras från de åländska skogsägarna. Åland har mycket ungskog med stora volymer energivirke och nya maskininvesteringar inom energiverkssektorn har gjorts.

– Men det är en dyr process att få ut virket ur ungskog, säger Torbjörn Björkman.

Ålands skogsvårdsförening har därför uppvaktat landskapsregeringen i hopp om att få ett energistöd.

– Vi räknar med att landskapet för in ett energistöd i budgeten för 2007.

Stödet i riket är på sju euro per kubikmeter och nu ska troligtvis motsvarande normer få Åland tas fram.

– Vi behöver få stödet så att man slipper importera virke när den nya flispannan är igång, säger Torbjörn Björkman.

Tre åtgärdsprogram

Ålands skogsvårdsförening har också tagit fram tre nya åtgärdsprogram för skogssektorn. Ett program går ut på att öka skogskunskapen

Energivirke i skogsbruk. För att Åland ska slippa importera virke när den nya värmepannan tas i bruk i Mariehamn krävs att landskapet ger ett energistöd till det inhemska skogsbruket, enligt Torbjörn Björkman. Bilden togs för ett par år sedan när Roger Slotte och Torbjörn Björkman vid Ålands skogsvårdsförening ordnade en demonstration i energiskogsavverkning. Foto: ERKKI SANTAMALA

bland barn och ungdomar på Åland och ett annat går ut på ett främjande av första gallringar. Båda programmen gäller från 2006 till 2010.

Det tredje åtgärdsprogrammet är för befrämjande av självverksamma leveransavverkningar gjorda av privata skogsägare på Kustens

skogscentrals verksamhetsområde på Åland.

De här sakerna har Ålands skogsvårdsförening informerat de åländska skogsägarna

om under fyra lokala skogskvällar som ordnats de senaste veckorna.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Några prisexempel:

Jensen Royal Flexi, 90x200cm, (2040:-) **1730:-**

Jensen Ambassadör Active II, 90x200cm, (2490:-) **2110:-**

Jensen Supreme Dynamique, 90x200cm, (3945:-) **3350:-**

JENSEN®

Liggkomfort i fokus

Just nu
specialpriser
på Jensen
ställbara sängar

Sängarna som gör ditt sovrum till mer än bara ett sovrum.

Köp eller beställ före 19 november, så kan du spara upp till 1 000:- per liggplats!

SVENSKA HEM

BRA MÖBLER

Flygfyrsvägen tfn 31 744, www.svenskahem.se
Mån 9.00-19.00, tis-tors 9.00-17.30, fre 9.00-17.00, lör 10.00-14.00

Skaffa mobil för en euro!

Nokia N73
1€
+
SAMTAL
50
=
25⁹⁰ €/mån
(värde 600 €)

- 3,2 Mpix kamera med Carl Zeiss-optik och autofokus

Nokia N70
1€
+
SAMTAL
50
=
20⁹⁰ €/mån
(värde 420 €)

- 2,0 Mpix kamera och VGA-kamera
- FM-radio

Nokia 6280
1€
+
SAMTAL
50
=
18⁹⁰ €/mån
(värde 390 €)

- 2,0 Mpix kamera, superklar och stor färgskärm
- Videosamtal i realtid

Nokia 6233
1€
+
SAMTAL
50
=
17⁹⁰ €/mån
(värde 360 €)

- Stor och klar färgskärm
- 2,0 Mpix superkamera

Nokia 6680
1€
+
SAMTAL
50
=
16⁹⁰ €/mån
(värde 355 €)

- Två kameror, 262 144 färgers skärm.
- Snabb 3G- och EDGE-anslutning

Nokia 6151
1€
+
SAMTAL
50
=
16⁹⁰ €/mån
(värde 290 €)

Till salu fr.o.m. vecka 46

- 1,3 Mpix kamera med 4x digital zoom
- Förbättrad samtalskvalitet

Sony Ericsson Z610i
1€
+
SAMTAL
50
=
19⁹⁰ €/mån
(värde 450 €)

Till salu fr.o.m. vecka 46

- 2,0 Mpix superkamera, bildvisning direkt via blogg
- Elegant yttre spegelskärm
- Rosa skal bara för Soneras kunder

Sony Ericsson K800i
1€
+
SAMTAL
50
=
23⁹⁰ €/mån
(värde 595 €)

- 3,2 Mpix superkamera, autofokus, inbyggd xenonblitz samt bildstabilisatorer
- Ljusstark och klar skärm

Sony Ericsson K610i
1€
+
SAMTAL
50
=
15⁹⁰ €/mån
(värde 395 €)

- 2,0 Mpix superkamera
- Mycket litet format

Samsung Z300
1€
+
SAMTAL
50
=
15⁹⁰ €/mån
(värde 399 €)

- Musiktelefon med yttre stereohögtalare
- Lämpar sig också för foto och video

Samsung Z150
1€
+
SAMTAL
50
=
15⁹⁰ €/mån
(värde 325 €)

- Ultratunn, bara 9,8 mm
- Kamera med videofunktion (VGA)

Samsung Z230
1€
+
SAMTAL
50
=
17⁹⁰ €/mån
(värde 329 €)

- Liten, vikbar och metallfärgad telefon
- Två färgskärmar, den ena på 1,9 tum

Nokia E61
1€
+
SAMTAL
50
=
23⁹⁰ €/mån
(värde 530 €)

- Smarttelefon med sofistikerade e-postfunktioner

Nokia E70
1€
+
SAMTAL
50
=
25⁹⁰ €/mån
(värde 580 €)

- E-postapplikation och komplett tangentbord
- Snabb 3G- och WLAN-anslutning

Nokia E60
1€
+
SAMTAL
50
=
22⁹⁰ €/mån
(värde 505 €)

- Stor högresolutionsskärm.
- Avancerade röstfunktioner

Samtal 50 innehåller samtalstid för 50 minuter/mån. Kopplingen 3,90 €. Samtal som överstiger paketet 0,089 €/min + uppkopplingsavgiften för samtal 0,049 €/st. Sms utan paket 0,089 €/st. Avtalstiden 24 mån. Obs! Telefonmodellerna varierar från butik till butik. **Fråga också efter Soneras andra samtals- och sms-paket.**

Sonera SurfPort®-tjänsterna finns färdigt i alla våra telefonmodeller. Till exempel hockeyresultattjänsten SM-liiga och musiktjänsten HS Musiikki-lataamo med över en miljoner låtar att välja mellan.

Här kan du skaffa ditt Klart Bättre Paket:

- 1) Sonera Handlarna
- 2) www.sonera.fi/paketti
- 3) Ring vår försäljningstjänst: 0800 133 133
(mån–fre 8–21, helgfria lör 9–16.30)

Exempeluträkning: Nokia N73 + Samtal 50-paket, paketets pris minst 626,50 €/24 mån (inkl. kopplings- och månadsavgifter för abonnemang samt telefon). Pris för separat abonnemang: Sonera Netto-abonnemang minst 146,51 €/24 mån. Telefonens värde 600 €. Du sparar: 120,01 €. Extrakostnader för abonnemanget sammanlagt: 478,99 € (jfr Sonera Netto-abonnemang). Abonnemangsavtalet får inte sägas upp under den 24 månader långa avtalsperioden och telefonen får inte användas med ett annat abonnemang. Efter 24 månader fortsätter avtalet tills vidare. Priserna gäller inrikes samtal och sms med normalpris, ej samtal till service- och företagsnummer. Minimidebiteringen för samtal är 0,128 €/samtal (uppkopplingsavgift + minimitrafikavgift 0,079 €). Information om 3G-täckningsområdet på adressen www.sonera.fi/matkapuhelin. HS Musiikkilataamo: 2 €/nerladdning + dataöverföring 0 € fram till 31.12.2006 För SM-liiga resultattjänsten debiteras dataöverföringsavgift.

Snart unikt diabetesregister på Åland

Nästa år får Åland troligen en diabetesmottagning med ett särskilt diabetes-team.

– Åland har möjlighet att sätta upp ett register över diabetespatienter som blir världsunikt. Det kommer att intressera både forskare och läkemedelsindustrin, säger ÅHS diabetesläkare Ove Mattsson som nu jobbar en dag i veckan med diabetesfrågor.

En stor del av Ålands vårdpersonal, över 130 personer, går i veckan en två-dagars utbildning om hur de skall lära sig upptäcka diabetes bland patienter de möter. Diabetes är en snabbt ökande folksjukdom och utbildningen är en satsning som ingår i det preventiva program Finland arbetar med fram till 2010

Unikt register

ÅHS diabetesläkare Ove Mattsson, specialist inom bland annat diabetesvård, jobbar sedan ett halvår tillbaka en dag i veckan med diabetesfrågor.

– Sedan jag började gå igenom journalerna och föra in diabetikerna i ett statistikprogram har de registrerade diabetikerna på Åland ökat från 500 till 850. Jag gissar att siffran landar på cirka 1300 då alla år införda, säger han.

Med ett heltäckande register blir Åland med sitt lilla befolkningsunderlag satt på diabeteskartan med räge.

– Eftersom befolkningen här inte är så stor och inflyttningen liten är registreringen relativt enkel att hantera statistiskt, både läkemedelsindustrin och forskningen kommer att intressera sig, säger Ove Mattsson.

Efter registreringen blir också vården mer lätthanterlig i och med att man enkelt kan se vilka sorts komplikationer det bör satsas på och vilka delar i vården som fungerar.

– Allt fler får diabetes, och

Snart heltid? Diabetesspecialisten Ove Mattsson arbetar nu på 20 procent med diabetesfrågor, efter nyår kanske på heltid.
Foto: ERRKI SANTAMALA

allt fler får det i allt lägre ålder. Diabetes är en välvärdssjukdom som beror på att vi äter för mycket och rör oss för lite. Man kan lära sig att leva med diabetes, problemet är följsjukdomarna som stroke, amputationer och hjärtinfarkt, och att de utvecklas beroende på hur länge man har sjukdomen. Det här betyder att Elsa, 75, som får diabetes inte hinner utveckla följsjukdomar, medan Roine, 49, hinner få komplikationer. Både 49-åringen och 75-åringen har lika lång förväntad livslängd om man inte gör något åt sjukdomen.

Läkarrespekt

Ove Mattsson poängterar att diabetessköterskorna flera år har jobbat med de här frågorna, men att hierarkin i det finländska vårdssystemet gör att en läkare kan påverka mer.

– Generellt sett har Åland gott om resurser, problemen ligger i rekryteringen.

Sannolikt kommer två nya tjänster att tillsättas nästa år, en diabetesläkare och en dietist.

– Det händer mycket inom diabetesvården och som läkare har jag möjlighet att påverka en patients livslängd. Mycket handlar om att få patienten att förstå vikten av en livstilsförändring.

Teori och praktik

Diabetessjuksköterskan Lillemor Fernström, dietisten Gillian Johansson och fotvårdsläraren Ann Lindström föreläser om diabetes för vårdpersonalen på Åland.

– Diabetes typ 2 är en ofta en ganska skamfylld sjukdom, man tror att man fått den för att man ätit för mycket godis. Men det är inte sockret som är boven, utan fram för allt ärftlighet, stress och övervikt, säger Gillian Johansson.

– Ofta får patienterna dåligt samvete för att det finns så mycket de kan och borde göra

Lär ut. Diabetessjuksköterskan Lillemor Fernström, fotvårdsläraren Ann Lindström och dietisten Gillian Johansson föreläste för vårdpersonalen på Åland.

Foto: ERKKI SANTAMALA

själv. Alla har till exempel rätt att få sina fötter undersökta en gång per år, men få gör det. För oss som jobbar med patienterna behövs goda argument och förståelse för att det är enklare att

genomföra en livstilsförändring i teorin än i praktiken, säger Ann Lindström.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Fakta Diabetes

Diabetes eller sockersjuka är en gemensam beteckning för flera ämnesomsättningsjukdomar som innebär att omsättningen av olika näringsämnen, bland annat socker, inte sker på ett normalt sätt. Vanligtvis talar man om två typer av diabetes: typ 1 diabetes och typ 2 diabetes.

Diabetes är en kronisk sjukdom

Typ 1 diabetes skall behandlas fyra gånger om dagen med insulininjektioner. Sjukdomen utvecklas för att bukspottkörteln slutat producera insulin på grund av en autoimmun reaktion. Detta är en reaktion som innebär att kroppen har bildat antikroppar mot sina egna celler. När bukspottkörteln inte kan producera tillräckligt med insulin kan socker och andra näringsämnen inte tas upp i cellerna i kroppen som vanligt.

Typ 2 diabetes är en beteckning för flera sjukdomar med olika orsaker och av olika svårighetsgrad. Hos vissa är förmågan att producera insulin nedsatt, medan känsligheten för insulin i muskel- och fettceller är nedsatt hos andra. Många klarar sig med att äta sunt och överviktiga kan ofta må mycket bättre bara genom att gå ner i vikt. Andra måste behandlas med tabletter som får bukspottkörteln att producera mer insulin, eller som ökar känsligheten för insulin. Slutligen finns det en del som med fördel kan behandlas med insulin.

Symptomen på diabetes är normalt extrem törst, socker i urinen, en kroppslukt av aceton, tillsammans med trötthet och stor viktnedgång under kort tid. I Sverige finns det 360 000 diabetiker varav 85% typ 2 diabetes.

Källa: www.alltomdiabetes.se

Delta i Luciatåget 2006!

Luciatåget är en viktig del av vårt traditionella Luciafirande och tusentals ålänningar deltar varje år i firandet genom att följa kortgens färd genom stan.

Vi inbjuder nu föreningar, företag, dagis och skolor att delta i kortegen. I år vill vi sätta ännu mera vikt på kortegen, genom att utmana er alla inte bara att delta – utan att utmana även andra att delta! Utmana t.ex. en annan avdelning på ditt företag, era "konkurrenter" eller grannskolan att delta med ett ekipage. Så låt fantasin flöda och ta fram karnevalkänslan!

Temat för i år är sagans värld – så låt oss nu få njuta av både Snövit, dvärgar, drakar, jultomtar och småtroll! Förutom glädjen att vara med och att glädja andra, kan ni även vinna pris för bästa ekipage! Vinnaren utses av en jury och priset är ett uppträdande av Luciagruppen, samt förstås ära och goodwill.

Det får gärna vara mycket musik i tåget – sång och dans, så att publiken rycks med i stämningen. Vi vill gärna se Luciatåget som ett skådespel med en rad fantasifulla ekipage. Presentera er kreativitet och samhällsengagemang genom humoristiska och fantasieggande inslag!

Lucia har firats över 60 år på Åland och många har under åren fått hjälp av det bidrag som är möjligt att få tack vare Luciainsamlingen. Årets insamlade medel går till enskilda hjälpbehövande på Åland året runt.

Anmäl ert intresse och er kontaktperson till kampanjledare Ann-Katrin Mörn på telefon 040 531 7431, eller per e-post: ann-katrin.morn@folkahalsan.aland.fi, senast den 8.12.2006.

VÄLKOMNA MED I ÅRETS LUCIATÅG!
Mariehamn den 1 november 2006,
Folkhälsans Luciakommitté

folkhälsan nyan.ax mt MARIEHAMNS TRYCKERI AB GLETO

Luciakandidaterna 2006

Vem vill du se som årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt ditt bidrag till luciainsamlingen.

Du kan också bidra till insamlingen genom att köpa lucialotter och luciamärken.

Ge ditt bidrag! Hjälp lucia hjälpa

Rösta på Ålands Lucia 2006

Jag ger min röst åt kandidat nr. _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas _____

Årets insamlade luciamedel går till **Enskilda hjälpbehövande på Åland.**

Bidrag kan också sättas in på luciainsamlingens konton i alla banker. Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté, Styrningsgatan 10, 22100 Mariehamn senast fredagen den 1 december kl. 12.00.

Namn: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED **folkhälsan nyan.ax mt MARIEHAMNS TRYCKERI AB GLETO**

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

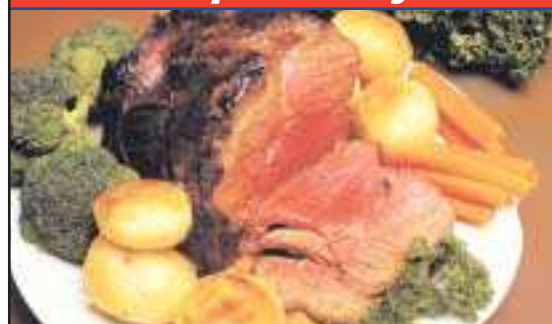
VARM CHOK-
LAD MED
GRÄDDE OCH
VANILJBULLE

3⁰⁰

Café
KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 2 november – söndag 5 november

Supererbjudande!
NÖT INRE STEK
Inhemsk

9⁹⁵
KG

Supererbjudande!
GRIS INRE FILÉ
Inhemsk

10⁹⁰
KG

Fredag 3.11 kl 14-18
är Koff hos oss
och ger smakprov på
Coca-Cola Zero

COCA-COLA
ZERO 2-PACK **2¹⁹**
2 x 1,5 liter
EP 0,73/liter
Pris med pant 2,99/pack
pack

BRIE
PRESIDENT **2⁵⁹**
200 g
EP 12,95/kg
st

WRAP
DJUPFRYSTA **2⁴⁵**
olika smaker
2 st x 150 g Galileo
EP 8,16/kg
st

LJUNG
STOR **1⁹⁵**
st

Supererbjudande!
RÄKOR DJUPFRYSTA
Storlek 80-100, lösvikt

7⁵⁰
KG

Supererbjudande!
KLEMENTINER
Spanien

0⁹⁹
KG

-förmån

KALL- OCH
VARMRÖKT **14⁹⁰**
REGNBÅGS-
FILÉ
Ca 600-700 g
Saaristomeren Kala
Utan Plussa-kort 16,90/kg
kg

CART D'OR
GLASS **3⁴⁹**
0,75-1 liter Ingman
Utan Plussa-kort 3,79/ask
ask

AURA
BLÅMÖGELOST **1⁸⁹**
150 g smulad, Valio
Utan Plussa-kort
2,19/pås
på s

PÄRON **1⁴⁹**
1 kg Pirkka
Italien
Utan Plussa-kort
1,99/ask
ask

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

Öppethållningstider Alla helgonhelgen

Mathishallen fredag 3.11 9-18, lördag 4.11 stängt
Kantarellen fredag 3.11 9-20, lördag 4.11 10-18

SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

”Alla kan bli uppfinnare”

Årets åländska innovation fick pris

Bland fyra bidrag valdes uppfinningen Jara Optimax till årets regionala innovation.

Under gårdagens prisutdelning fick åhörarna konkreta tips på hur man kan tjäna och förlora pengar på sina idéer.

Uppfinnare, pristagare och patentombud samlades i går för att granska de premierade förslagen i den regionala tävlingsomgången av Innofinland-tävlingen.

Till segrare utsågs förslaget Jara Optimax från Retpack Solutions Ab i Mariehamn. Uppfinningen är ett patenterat system för effektivisering av returförpackningar inom bryggerisektorn och handeln.

Pristagaren **Krister Martell** redogjorde för systemet som bygger på ett sofistikerat dataprogram som gör det möjligt att styra, kontrollera och följa upp materialströmmarna.

– Latheten är min drivkraft. Varför göra samma sak som någon annan? Det fanns ett behov att effektivisera systemet, så jag gjorde det, motiverade han sin idé.

Han är en av delägarna i Retpack Solutions och kallar sig den som aldrig ger upp.

– Kunde man åka till månen 1968 så nog kan man uppfinna det här också, kommenterar han.

– Man får inte tvivla, trots att man som uppfinnare har knappa resurser.

Satsa stort

Experterna är nöjda. A och O för en patentsökare är att aldrig kasta in handduken.

– Vem som helst kan bli uppfinnare, man måste bara vara envis och övertygad om sin sak, säger patentombudet **Christian**

Årets uppfinning. Första pris i den regionala innovationstävlingen gick till Krister Martell för ett dataprogram som effektiviserar behandlingen av returförpackningar inom bryggerisektorn. Prisutdelare var Robert Mansén vid Ålands Teknologicentrum.

Westerholm, som tillsammans med två kolleger föreläste kring temat ”Hur kan jag tjäna eller förlora pengar på min idé?”.

– Det handlar om att ifrågasätta saker, och inte följa devisen ”det har alltid gjorts på det här sättet”.

● Har du själv patent på något?

– Som patentombud får vi tyvärr inte uppfinna något och ta patent på det, men man kan säga att vi är med i de flesta av våra kunders uppfinningar. Vi

ställer alltid ledande frågor och föreslår förbättringar.

Penna och flytspark

Två likvärdiga hedersomnämnan i innovationstävlingen delades ut till förslagen Penna med kapsylöppnare från Bumic Ab samt förslaget Flytspark från Utskärs ab Åland.

– Hur ofta är vi inte ute på resa eller utflykt då vi märker att öppnaren blivit hemma? Däremot har alla i sällskapet en penna med sig. Poängen är att

kombinera dessa två produkter så motsvarande tillfällen kan elimineras.

Så lyder motiveringen till det första förslaget, skapad av **Bengt Carlström**.

Pär Löthman, som står bakom det andra förslaget, förvisade olika lättviktsfordon som gör det möjligt att ta sig fram över svaga isar och flytande isrännor på ett säkert sätt.

– Min mamma har ofta fått agera testpilot, avslöjar han.

– Nästa testgrupp är mor-

mors syjunta, och till deras hjälp har vi hyrt in killar från judoklubben som kommer med och skuffar på.

Finalen i den nationella Innofinland-tävlingen avgörs i Helsingfors den 28 november. Då deltar Jara Optimax som åländskt bidrag.

JOHANNA LINDFORS
johanna.lindfors@nyan.ax
tfn 528 452

FOTO: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

Hedersomnämmande. Pennan med kapsylöppnare av Bengt Carlström i Mariehamn löser de praktiska problemen på resor.

Experter på patent. Patentombuden Silvio Hjelt, Peter Åkerlund och Christian Westerholm från Borenius i Helsingfors uppmanar alla att ta patent på sin idéer.

Fakta Hur söka patent?

– Börja med en idé, t.ex. En gungande stol.

– Lämna in:

1. En patentansökan (för att skydda den tekniska lösningen).

2. En mönsteransökan (för att utseendet ska skyddas och du vill förhindra andra att göra en likadan stol).

3. En varumärkesansökan (för själva ordet GUNGSTOL, samt för att marknadsföra möbler typiska för dig).

– Börja producera gungande stolar och marknadsföra dem under namnet GUNGSTOL.

– Se upp för konkurrenter,

du kan lätt falla i gropan om någon annat patenterat en liknande uppfinning.

– Ha en strategi för hur du hanterar risker och möjligheter.

– Observera att din immaterialrätt är tidsbunden och geografiskt begränsad.

Källa: Borenius & Co

3.000 satsas på folkomröstning

■ JOMALA. En kommunal folkomröstning angående en eventuell kommunreform ska hållas i Jomala nästa år, det föreslår kommunstyrelsen för fullmäktige i samband med budgetförhandlingen.

Avsikten är att folkomröstningen skall hållas samtidigt med lagtings- och kommunalvalet den 21 oktober 2007.

”En kommunreform är en fråga som berör och därmed är det naturligt att kommuninnevånarna i en folkomröstning ges möjlighet att utöva sitt inflytande i enlighet med kommunallagens stadgande.” skriver man i kommunstyrelsens protokoll.

Själva röstningsalternativen kommer att formuleras efter att kommunfullmäktige beslutat i frågan.

Det var **Sture Skogberg** (fs) som på styrelsens senaste möte föreslog, understödd av **Carina Aaltonen** (s), att ramen för ”Den allmänna förvaltningen” i budgeten utökas med 3.000 euro för att bekosta folkomröstningen.

Skogbergs vann efter omröstning med 3-4. Ordförande **Jorma Lehtinen** (lib) , **Edgar Kalm** (c) och **Marianne Grönholm** (c) reserverade sig mot beslutet.(ab)

Får plan för jämställdhet

■ HAMMARLAND. Med sina drygt femtio anställda, räknat i heltidstjänster, får Hammarlands kommun nu sin första jämställdhetsplan. Arbetet med planen som gäller för åren 2006-2009 påbörjades på våren och den har kommit så långt att förslaget varv upp i kommunstyrelsen i tisdags. Det skall nu ut på remiss. Enligt kommundirektör **Kurt Carlsson** strävar kommunen efter att följa den lagstiftning som kommit på området.

Carlsson berättar att 16 procent av kommunens anställda är män. Man har dock en mycket markant uppdelning mellan manliga och kvinnliga yrken så att alla anställda inom den tekniska sektorn är män, medan samtliga inom vårdsektorn är kvinnor. I planen tar man upp också detta och skriver att man vid anställningar där de sökande har likvärdiga meriter skall sträva till att anställa sökande ur den grupp som är underrepresenterad på det aktuella området.

I förslaget ingår också att man skall uppmuntra manliga anställda att ta ut sina pappa-och föräldraledigheter, detta för att kvinnor i ökad utsträckning skall ha möjlighet att vara ute i arbetslivet. (jk)

Tomt köpt för brandstation

■ JOMALA. Kommunen har nu köpt fastigheten Sandåsen i Jomala Ingby, på 4.800 kvadratmeter, av landskapsregeringen. Området ska användas för en ny brandstation.

Köpesumman var 5,50 euro per kvadratmeter och totalt 26.400 euro.(ab)

Internet har inte ändrat politiken

Inte konsumentanpassat. De politiska partierna borde anpassa materialet på sina hemsidor till yngre surfare, enligt en färsk doktorsavhandling. Foto: STEFAN ÖHBERG

De finländska partierna och politikerna har inte utnyttjat de möjligheter internet ger att locka nya väljare.

De större partierna har mer resurser för utformningen av sina webbplatser än de mindre och det syns, men partierna har inte lyckats engagera nya människor i politiken via dem.

Den slutsatsen drar **Kim Sandberg** i sin doktorsavhandling om internet som politisk kommunikationskanal.

Avhandlingen visar att finländarna fortfarande föredrar traditionella medier som källa till politisk information. Bland unga väljare var webbkällorna däremot populärare.

– Det är de unga som prioriterar webben, men de är sådana som skulle bli aktiva i alla fall, som röstar och är

samhälleligt inriktade, säger Sandberg.

Sandberg har granskat partiernas och kandidaternas webbplatser i riksdagsvalet 2003, Europaparlamentsvalet 2004 och presidentvalet i år. Dessutom har han undersökt hur väljarna utnyttjar webben som informationskanal och debatten på fem politiska diskussionsforum på webben.

Den information partierna ger på webben skiljer sig inte i stort sett från den traditionella. Man talar om elektroniska broschyrer. Sajterna är mycket dokumentbetonade, säger Sandberg.

– Jag har inte jämfört med traditionellt kampanjmaterial, men min tolkning är att man packar om det traditionella materialet. Det är mycket information om partiet och organisationen, manifest och stadgar. Med tanke på att det är främst ungdomar som tyr

sig till webben borde man anpassa materialet efter det.

Debatten på diskussionsforumen var inte konstruktiv. Tönen var negativ och antagonistisk och debattörerna tuktade ut sitt eget budskap utan att höra på vad andra hade att säga. Sandberg undersökte diskussionsforumen på de tre största partiernas och gröna förbundets webbsidor och ett diskussionsforum på en portalsajt inför riksdagsvalet 2003. Efter det har partierna dragit in sina diskussionsforum.

– Partierna har inget altruistiskt intresse av att låta människorna debattera på sina sidor. Det är inte positivt för partiet att det finns kritik mot partiet självt på webbsajten. De vill se till att deras image hålls intakt.

Partierna tar alltså inte vara på det engagemang som webben möjliggör. Respons kan

man ge per e-post, men någon högre grad av interaktivitet är det inte frågan om.

– I princip skulle det vara roligt att medborgarna skulle få en direkt kanal upp till partitoppen, men det skulle väl leda till en informationsöversvämning på partikanslierna.

Men Sandberg är inte redo att förklara internet onödigt för politiken. Varje ny årskull växer upp med internet och därmed ökar internetvanan.

– Jag tror inte att webben kommer att kasta om de politiska strukturerna i partierna, men webben kommer att bli en viktig kampanjkanal. I stort tror jag det blir en ny form av kampanj med samma underliggande syften.

Sandberg, som kommer från Korsholm, disputerar vid samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi på lördag nästa vecka.

FNB-SPT / HELLEVI RAITA

Producentpriser inom lantbruket halkar efter

Inköpspriserna på produktionsmedel inom jordbruket väntas i år stiga i snabbare takt än producentpriserna.

Statistikcentralen bedömer att priset på produktionsmedel, som energi och gödningsmedel, kommer att stiga med 4,5 procent från fjolåret. Stegringen av de priser lantbruksproducenterna får för sina produkter väntas däremot stanna på 3,2 procent.

Prisförhöjningen på produktionsmedel inom jordbruket beror i huvudsak på att priset

på energi stiger med över 8 procent. Priserna på gödningsmedel torde gå upp med nästan 5 procent och reparation av maskiner och apparater med 6 procent.

Av producentprisen noteras den största ökningen i priset på spannmål där ökningen är nästan åtta procent. Grönsakspriserna ökar med över sju procent. Priset på nötkött stiger med omkring tre procent, medan priset på griskött sjunker med mer än två procent. Priset på mjölk torde sjunka med över två procent. (FNB)

Finland fick kulturplåster på såren

Det nordiska kultursamarbetet koordineras från Finland i fortsättningen. De nordiska kulturministerrarna kom överens om verksamhetens placering i Köpenhamn på onsdagen.

Ministrarna diskuterade länge om placeringen, men enades till slut om Finland. Beslutet kan betraktas som en liten eftergift efter tisdagens förlust om generalsekreterarposten.

Kulturorganet, som döpts till Kulturkontakt Norden, kommer att placeras i Nif-

cas lokaliteter på Sveaborg i Helsingfors. Nifcas (Nordiskt institut för samtidskonst) verksamhet läggs ner vid årsskiftet. Enheten på Sveaborg kommer att sysselsätta sju personer.

Det nordiska kultursamarbetet genomgår som bäst en kraftig omvandling. Flera av de små kulturrenheterna utspridda runt om i Norden har lagts ner eller kommer att laggas ner. Kultursamarbetet ska i fortsättningen i allt högre grad genomföras på projektbasis. (FNB)

Världen

Just nu

Folk nöjda med digiboxar

■ Hushållen är nöjdare än förut med digitalboxarna. Av de hushåll som skaffat en digitalbox gav 63 procent betyget bra eller utmärkt för användbarvänlighet. För ett år sedan var motsvarande siffra 56. Det här framgår av Kommunikationsverkets undersökning som TNS Gallup genomförde.

Undersökningen gjordes i september-oktober och enligt den hade 17 procent av hushållen problem med att ta digitalboxen i bruk. För ett år sedan hade 24 procent problem.

Cirka 60 procent av hushållen hade problem med att titta på digital-tv eller använda boxen. I cirka vart fjärde hushåll var problemen förknippade med textning, bildkvalitet eller att boxen fastnar i ett visst läge.

Nästan hälften av hushållen som inte har en digitalbox tänker inte skaffa en före nästa sommar. Att man inte vill köpa apparaten motiveras fortfarande oftast med att man inte behöver den ännu.

För undersökningen intervjuades 1 000 personer. (FNB)

SVT-chef utan licens

■ Sveriges tv:s verkställande direktör **Christina Jutterström** polisanmälde tre ministrar för att de inte betalat tv-licensen. Nu visar det sig att hennes närmaste man, programdirektören **Leif Jakobsson**, inte betalade under två år.

När tidningen Fokus kontrollerade om personerna i public service-bolagens ledningar själva betalat sin licens visade det sig att Sveriges Televisions programdirektör Leif Jakobsson, tidigare programdirektör vid FST, under två år inte fanns med på Radiotjänsts listor.

Han utsågs till programdirektör i november 2001 och folkbokfördes i Sverige vid följande årsskifte. Som anställd vid SVT ingår tv-licensen som löneförmån, men enligt företagets rutiner ska den anställde själv anmäla tv-innehavet till Radiotjänst och därefter vidarebefordra fakturan till SVT:s personalavdelning som fortsättningsvis sköter betalningarna.

Jakobssons "licensskolk" upptäcktes inte förrän han folkbokfördes på en ny adress två år senare. Leif Jakobsson säger till Fokus att han trodde SVT skulle sköta administrationen från början.

– Jag trodde att vi hade kommit överens om det, men jag har missförstått det hela, säger han.

– Vi har missat perioden fram till december 2003. Det har brustit någonstans i hanteringen, säger informatör Johan Elmqvist på SVT.

Jutterström polisanmälde ministrarna i sin egenskap av styrelseordförande för Radiotjänst.

Norsk oljerigg på drift

■ En oljeplattform med 75 personer ombord drev fortfarande på onsdagen omkring i full storm på Nordsjön. Under onsdagsförmiddagen var situationen dock under kontroll, försäkrade plattformens ägare, Fred Olsen Energy ASA-bolaget.

Stormen hade på eftermiddagen minskat en aning i styrka, och vinden blåser nu 17-19 meter i sekunden.

– Det är ingen fara för dem som är ombord. Så snart väderleksförhållandena blir bättre återupptas bogseringen, sade vakthavande räddningsledaren Siv Namork i Södra Norge.

Plattformen Bredford Dolphin, som går under singaporeansk flagg, bogserades natten till onsdagen från norska farvattnen mot Gdansk i Polen då bogservajern lossnade till följd av stormen. Plattformen är på drift cirka 100 sjömil utanför kusten väster om Egersund.

– Ett fartyg från den norska kustbevakningen är på väg till riggen, och ett bogserfartyg ligger bredvid den. Besättningen, riggen eller den övriga sjöfarten i området är inte i fara, försäkrade en talesman för rederiet.

Ordförandena för det norska industri- och energiarbetarförbundet, Leif Sande, kritiserade skarpt rederiet och sade att det riskerat 75 människors liv. Enligt honom borde riggen inte alls ha gått ut i stormen. (FNB–NTB–Reuters)

Demokrater kan nå mål

■ Demokraterna kan med sitt försprång få majoritet i den amerikanska kongressens representanthus i valet nästa vecka, visar en opinionsundersökning utförd för nyhetsbyrå Reuters.

Enligt undersökningen leder de demokratiska kandidaterna i tolv av de 15 delstater vilkas valresultat torde avgöra mandatfördelningen mellan demokrater och republikaner. Demokraterna behöver 15 tilläggsmandat för att ha majoritet i representanthuset. Opinionsundersökningen har utförts av Zogby-institutet. (FNB–Reuters)

Schjerfbeck dyr på auktion

■ Helene Schjerfbeckes målning Rövaren vid paradiset port blev den dyraste målningen på Christie's konstauktion i London på tisdagskvällen. En privatperson köpte tavlan, som målades 1925, för 940 000 euro.

Christies auktion Nordic Art and Design koncentrerade sig enbart på nordisk konst. Bland annat Albert Edelfelts målning Höstligt Strandparti från Haiko från 1883, såldes på auktionen för nästan 280 000 euro.

Bra pris erhöles också säljarna av dansken Asger Jorns namnlösa målning från 1945 (ca 550 000 euro), och Vilhelm Hammershøis två målningar En unge Pige, som håller af en kande, 1884 (ca 514 000 euro) och Interiör, 1891 (ca 480 000 euro) (FNB)

Sport

Lars Ohly diggar ”Daja”

■**FOTBOLL.** Vänsterpartiets ledare **Lars Ohly** har varit ”djurgårdare” i över 40 år. Bland favoritspelarna historiskt sett i klubben nämner han namn som **Anders Grönhagen**, **Tommy Berggren**, **Andreas Isaksson** och **Kim Källström** i en intervju på DIF:s sida vid svenskafans.com. På frågan om vem som är hans favoritspelare i dagens Djurgården svarade Ohly:

– Jag är väldigt svag för **Daniel Sjölund**.

Trots att Djurgården har haft en trög säsong har ålänningen gjort en bra höstsäsong. I Aftonbladet fick han högst betyg av alla DIF:are (4 +) efter segermatchen mot Öster. På söndag spelar DIF årets sista match mot Elfsborg. Vid seger är chansen stor att årkerivalen AIK tar hand om SM-guldet. (be)

Lågt intresse hos hockeydamer

■**ISHOCKEY.** IFK Mariehams hockeysektion bjöd i helgen till ett pröva-på-tillfälle i Islandia för flickor och damer. Intresset var dock lågt.

– Det var nog det sämsta hittills. Många var säkert på fotbollen (IFK-Jaro, reds. anm) som pågick samtidigt, det var lite dumt planerat, säger ordförande **Kim Wasström**.

Han tror det är svårt att nå ut till högstadie- och gymnasietjejer som redan har andra intressen.

– Men det var en ”mamma” som gärna skulle vilja dra igång ett lag som spelar rinkboll eller hockey på motionsnivå. Men inget konkret bestämdes.

På lördag får flickor och pojkar födda 1998 eller senare pröva på sporten i Islandia med start klockan 13.00. (mt)

Tapani Sivén ny orienteringsbas

■**ORIENTERING.** IF Åland orientering höll i helgen höstmöte där en ny styrelse valdes. Efter avgående **Markus Karlsson** valdes Eckerö IF:s **Tapani Sivén** till ny ordförande. Kvar i styrelsen sitter sedan tidigare **Lars Janlöv**, **Heidi Räsänen**, **Torolof Sjöwall** och **Hans Åkerblom**. Nyinvald är **Gun Nordqvist-Alm**.

Ungdomssektionen representeras i styrelsen av **Emanuel Sanchez** samt nyinvalde **Marcus Sivén**. (mt)

Kuusysi kvalföll igen

■**FOTBOLL.** Kuusysi, som Åland United besegrade i ligakvalet förra säsongen, lyckades inte heller detta år att ta steget upp till FM-ligan. KMF från Kuopio vann det andra kvalmötet med 2-0 och stannar därmed kvar i FM-ligan efter 3-0 totalt. För Kuusysi väntar ännu ett år i ettan. (be)

Zonerna klara i Åbo

■**FOTBOLL.** Serieindelningarna till nästa år är klara för Hammarlands IK i division III, Sunds IF i division IV och för Jomala IK som är nykomling i division V. Division III innehåller: Hammarlands IK, FC Boda, JyTy, LTU, Pargas IF (föll från tvåan), SCR, TPK, TPK 2, TuTo, VG-62 2 (nykomling), Vilpas och Åbo IFK

SIF får möta följande lag: KaaRe (föll från trean), KaaPo 2, Lieto, MynPa, PaiHa (nykomling), PIF 2, PiPS, Ponteva (nykomling), RP-67, TuWe och UPK

Jomala IK stöter på följande motståndare i femman: FC Turku, FC Vehmaa, LTU 2, MaPS 2, Nagu IF, PaPeNu, PIF 3, RaiTeePee, SalPa 2, TaaJä och YIKiri. (be)

Jaro också ute efter Björkarna

FOTBOLL. Bröderna Tony och Andreas Björk var under säsongen och visade upp sig för IFK Mariehamn. Men även FF Jaro är intresserade av brödraduon.

– Om vi skall bygga ett lag med en stomme av unga och lovande spelare från Österbotten så är Björkarna självklart intressanta, säger Jarotränaren **Niclas Widjeskog** till Vasabladet.

I slutet av september var bröderna Tony och Andreas Björk och provspelade med IFK Mariehamn. IFK-tränaren **Pekka Lyy-ski** har sagt att han gärna ser att brödraduon spelar sin fotboll på Åland nästa säsong. Men IFK är inte ensamma om att ha ögonen på bröderna Björk. Även ligalaget FF Jaro har varit i kontakt med Tony Björk under hösten.

– När vi hörde att Björkarna var med IFK Mariehamn och tränade så ringde vi Tony, men han sade att de båda har gällande kontrakt med Vasa IFK. Sedan dess har vi gått vidare, men vi är intresserade av båda två, säger Jaros ordförande **Timo Kuusisto** till Vasabladet.

Unga och lovande

Jaros tränare **Niclas Widjeskog** är den som kartlägger eventuella nyförvärv i klubben. Han konstaterar att om Jaro ska bygga ett lag med en stomme av unga och lovande spelare från Österbotten så är både Tony och Andreas Björk självklart intressanta. Bröderna noterades för fem mål vardera under säsongen med Vasa IFK i ettan. Tony erhöll 15 poäng i Veikkausbörsen vilket var mest i klubben och han var nionde totalt sett.

Jaro är även intresserat av ännu en spelare från

Vasa IFK: Yttermittfältaren **Sebastian Strandvall** som under veckan visat upp sig för FC Haka.

– Vi har ingen flankspelare som Strandvall. Jag har försökt få tag på honom, men inte lyckats ännu, säger Widjeskog.

Inte orimliga krav

Bägge bröderna Björk har kontrakt med Vasa IFK så det är upp till klubben om de vill släppa någon av spelarna till en ligaklubb.

– Vi har lovat spelarna att om de får erbjudanden från ligaföreningar så skall vi inte ställa orimliga ekonomisk krav. Man måste också ha i åtanke att vi i så fall måste skaffa ersättare som håller motsvarande nivå som de spelare vi förlorar. Det kostar, säger Vasa IFK:s ordförande **Henrik Skytte** till Vasabladet.

Andreas Björk säger att det inte finns mycket att tillägga innan det sker något konkret.

– Men visst vore det intressant att spela på liganivå, säger han.

Frågan är om bröderna föredrar ligafotboll på Åland eller i Jakobstad. Det återstår att se.

BJÖRN EKLUND
bjorn.eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Jaro också intresserade. Bröderna Andreas (till vänster) och Tony Björk provspelade med IFK under en vecka i september. Även FF Jaro är intresserade av brödraduon. Foto: JONAS EDSVIK

ÅSSF förbereder för hemmaspelen

SKYTTE. Ålands sportskytteförening höll nyligen höstmöte där ordförande **Lennart Åkerblom** återvaldes.

– Vi har mycket på gång inom föreningen inför öspelen 2009 eftersom vi ordnar allt kring skjutbanorna själva. Och så har vi ju en del som åker ner till Rhodos nästa sommar, säger Åkerblom och fortsätter:

– Det kräver mycket planering och vi har tillsatt en liten grupp som planerar inför öspelen 2009.

I kommittén sitter sedan tidigare Åkerblom, **Kristina Nordlund**, **Fredrik Blomqvist** och **Rune Karlsson**. Vid höstmötet valdes dessutom **Bengt-Olof Lindgren** in.

– Vi har en hel del ombyggnader som vi delvis påbörjat. De tar stort för en liten förening som oss, säger Åkerblom.

Med sig i ÅSSF-styrelsen har han kvar ledamöterna **Peter Hellsten**, **Ted Holmström**, **Kristina Nordlund** och **Fredrik Blomqvist**. Nya i styrelsen är **Sandra Österman** och **Thomas Mörn** som ersätter avgående **Diana Mörn** och **Ann-Britt Harberg-Lindroos**. Suppleanter är **Jan Stenroos** och **Harry Pettersson**. Revisorn sedan många år, **Halvard Grönlund**, tackade för sig och istället valdes **Lasse Hellsten** med **Stefan Nordas** som suppleant. (mt)

Planerar. Bengt-Olof Lindgren är med och planerar öspelen på hemmaplan år 2009. Foto: DAVID LUNDBERG

Gemensam gåkamp ordnades på Kökar

■ **MOTION.** I samband med helgens Åland marat-hon och dess kringaktivite-ter, bestämde sig Folkhälsan på Kökar för att arrangera ett eget jippo då resan blir lång till Mariehamn.

Med start från Höglid med vändpunkt i Hemnö och vätskekonroller på vägen, vandrade cirka 15 motionärer med och utan stavar.

– Det blir ju en bit för oss att ta oss till stan för att motionera, så vi tänkte ordna något här. Kökar har många aktiva och är väldigt duktiga i Gåkampen, en dam har lämnat in hela åtta kort, berättar ordförande **Madelene Ahlgren**.

Det blåsiga vädret och förkylningar satte stopp för fle-ras deltagande, men respon-sen var stor.

– Det är tråkigt att kom-munlunken försvunnit, den var väldigt social för oss. Kanske är det bäst att ar-rangera något liknande på våren eller tidigare på hö-s-ten med tanke på vädret, det blir något att fundera på, sä-ger Ahlgren. (mt)

Donnings Uppsala tog första segern

■ **VOLLEYBOLL.** Mikael Donning tog i helgen säsong-ens första seger med sitt lag Uppsala VBS i division I nor-ra. Laget mötte Stockholmsla-get Bromma B och vann med 3–1 (16–25, 25–20, 21–25, 19–25).

Nästa match sker 13 novem-ber mot Teknikum och ligger sist i tabellen efter tre raka förluster. Uppsala ligger för närvarande trea av fem lag. (mt)

Kom ihåg

ÅID-simning: Valmöte onsdag 8 november i Mariebad 18.30. Stadgeen-liga förhandlingar.

ÅID-skidor: Kom ihåg att anmäla dig till Idreresan 6-10 december senast 3 november Anmälan samt info Charlotte tfn 0457-5267037.

MSF: Årsmöte lördag 25 november på Club Marin. Stadgeenliga för-handlingar och fri dis-kussion. Supé med mål-tidsdryck och kaffe 15€. Förhandsanmälan senast 22 november, tfn 15501.

ÅSSF pistol: Fältskytte lördagen den 4 novem-ber 12.00 på Bredmo pistolbana. Endast kal. 22lr. Lite lättare bana som passar nybörjare.

Idrottsforum 2006: Lör-dag 18 november 09.30-16.30 arrangeras idrotts-forum i Ålands lyceums, hörsalen. Anmäl dig till forumet genom att fylla i formuläret som finns på Ålands Idrottsförbunds hemsida www.aif.aland.fi eller ring till kansliet telefon 17228 senast den 10 november.

Alice Lundén svarar på frågor om din hälsa

HÄLSA. Nyan lanserar i dag frågespalten "Hälsa med Alice" där du som läsare kan få svar på dina funderingar kring, kost, motion och välmående. – Vi måste vara egois-tiska och prioritera oss själva för att må bra, säger Alice Lundén.

Alice Lundén är ett bekant an-sikte för många. Bakom sig har hon en examen i medicinsk bas-kunskap vid Uppsala Univer-sitetets Biomedicinska Centrum som hon tog 1996 och hon blev licensierad personlig tränare från Personal Training School, steg 2 advanced, i Stockholm 1997. Varje år sker en relicen-siering och Alice uppdaterar dessutom ständigt sina kunska-per.

– De senaste åren har jag skaf-fat mig kunskap i kurser, genom att läsa tidningar och böcker samt genom att testa olika sa-ker för att se hur det påverkar kroppen. Jag vill kunna skilja på vad som är bra och dåligt i alla trender som går, säger hon och fortsätter:

– Nu tycker jag att jag hittat en bra balans i min rådgivning. Jag börjar förstå vad som är vik-tigt för att människan ska må bra.

En ond cirkel

Hon säger att hon har en hel-hetssyn på hälsa och lyfter fram människans självbild.

– En välmående människa är slank, rörlig och smidig i både kropp och sinne, harmonisk och fri från obalanser och ener-giblockeringar. För att komma dit behöver man tänka både på att träna kroppen på olika sätt, äta det som bäst passar vår kropp och hantera våra tankar och känslor så att vi kan välja bättre.

Alice menar att det inte hjäl-per om du har mycket muskler, om du inte har hälsan och rätt

Vill hjälpa. Alice Lundén syns från och med nu regelbundet i Nya Åland där hon svarar på frågor om din hälsa. Trä-ning och rätt kost är a och o för att människan ska må bra och vara frisk. Foto: STEFAN ÖHBERG

känslomässig inställning till din kropp.

– Vi måste vara egoistiska och prioritera oss själva för att må bra. Det blir så lätt fel när människan har bråttom och inte hinner reflektera kring vad som är bra och dåligt för en själv. Det kan bli en ond cirkel där man äter dåligt, får ångest över det och dämpar med godis. Det är mycket van-ligare än man tror!

Aldrig för sent

Ständiga bantare är en annan målgrupp hon riktar sig till.

– Många går en diet, men så går de upp i vikt igen när kän-s-

lorna inte hänger med. Man måste jobba på alla tre plan; det ska vara roligt, kosten ska vara god, mättande och ge energi och man måste skapa en bra bild av sig själv, säger hon.

Hon påpekar att det krävs mycket mer än fysisk träning för den som vill gå ner i vikt.

– En kostomläggning och medvetenhet om hur man ser på sig själv och tänker om sig själv är viktigt för en förändring. Likaså om någon har hälsopro-blem. Man kan tyvärr inte äta vad som helst och sedan förvän-ta sig att få vara frisk.

Klienterna finns i alla ålders-grupper, från ungdomar till

Så gör du!

Vi publicerar regelbundet spalten "Hälsa med Alice" på Nyans sportsidor. Du som läsare är med och ställer frågor till vår expert **Alice Lundén** om du så undrar hur din frukost borde se ut, hur du ökar motivation-en eller hur du effektivast tränar hemma. Var inte rädd för att ställa dina frågor!

herrar och damer som passerat 70-strecket.

– Det spelar ingen roll, man kan alltid må bättre. Alla är i sitt eget utgångsläge och det är

Rikta dig till sportredak-tionen genom att antingen skicka ett brev till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn, ett mejl till sport@nyan.ax eller ett fax till nummer 23449. Märk brevet med "Hälsa med Alice". Det går också bra att ringa in på telefonnum-mer 528 478.

aldrig för sent, säger Alice Lun-dén.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Nytt gym invigt i Lumparland

MOTION. Folkhälsan och den frivilliga brandkåren i Lumparland invigde i helgen ett nytt gym för kommunens invånare i Klemetsby.

– Jag hoppas så många som möjligt utnyttjar det, säger Christina Lundberg.

Det har länge varit tal om att öppna ett gym i Lumparland. När den nya branddepån byg-ges upptäckte man att en del av utrymmet kunde nyttjas till trä-ningsverksamhet.

– Tanken var inte att det skul-le bli så stort, men vi beviljades 6.000 euro från Folkhälsans för-bund, säger Lumparlandsavdel-ningsens ordförande Christina Lundberg.

I lokalerna finns möjlighet till både konditions- och styrketrä-ning.

– Själva lokalen är inte så stor, men med måttband och god vil-ja fick vi in mycket saker.

Måndagkvällar huserar Lum-parlands FBK i gymmet, i öv-

rigt är det öppet för samtliga lumparlänningar som bara har att kvittera ut en nyckel mot en liten summa och själv disponera sin träningstid.

– Det har funnits önskemål om att det ska komma till stånd och nu har det blivit väldigt po-sitivt mottaget. Alice Lundén har varit här tre kvällar och vi-sat hur sakerna fungerat och många har efter det börjat gå på egen hand, berättar Lundberg.

Nekar ingen

Hon hoppas att ingen ska vara rädd att söka sig till lokalerna.

– Man kan köra både lätt och tung träning här, och styrketrä-ning är bra för både vårdryggar och kontrosnackar. Jag hoppas så många som möjligt utnyttjar gymmet och att det når ut till en bred målgrupp, det är tänkt för både äldre och yngre.

Tills vidare är det främst för lumparlänningar dörrarna står öppna.

– Men vi nekar ingen att komma hit även om vi inte gör

Invigning. Styrelsen för Folkhälsan i Lumparland invigde det nya gymmet i Lumparland i helgen. Från vänster Marja Lax, Leena Westerlund, Lena Andersson, Harriet Wilhelms, Christina Lundberg, Tommy Svenblad och Mikael Koskinen. På bilden saknas Helena Söderlund. Foto: ERKKI SANTAMALA

någon reklam utåt. Pengarna kom till våra medlemmar och invånare i första hand, säger Christina Lundberg.

Vid invigningen i helgen pre-mierades styrelsemedlemmarna Lena Andersson, Leena Wes-terlund och Helena Söderlund

med silvermärken efter tio år i Folkhälsan.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Torget

Endast för privatpersoner.
Bild 10,00€. Signatursvar 10,00€.

Telefon dygnet runt
0600 91 219 (5,05€+Isa).
E-post: torget@nyan.ax

NYHET!

SMS:a "torget din annons" till 173 521 (0,95€)
exempel: torget säljesbarnvagn tel 23444 dagtid
OBS! Max 160 tecken.

 Barnartiklar

•SÄLJES

Overall cl.116. Lite använd original Beaver nylon. 10€. Tel 0400 475 866

Barnsport m.m. Bordtennis för barn 20€, studsmatta 1,40m 10€, cyklar 3-9år, leksaker. Tel 0457 342 7155

Trappgrind i trä. 10€. Tel 15 814 el 0457 095 9823

Babybjörn bärsele, mörkblå, lite använd, 20€. Babybjörn sitter, mörkblå, 30€. Tel 040 562 5695. E-post: freddaseija@aland.net

Babyproffsens Lära-gåstol med lekpanel i bra skick. 30€. Tel 0457 343 0520

Barnsäng 7-12år. 50€. Tel 0457 342 8384

Kattgaller för barnvagn. 15€. Tel 050 516 7167

Vinterskor av märket wKids, stl.20. Svart/röda, läder, med kardborre. Mkt fint skick. 10€. Tel 050 516 7167

Brio kombi -99. Barnvagn med röd/grönrutigt tyg i bra skick. Använd t.o.m. -04. 75€. Tel 0400 659 246/Monica. E-post: mbimport@aland.net

Bilstol 0-10kg 45€. Grön åkpåse m teddyfoder 15€. Svart mjuklift 25€. Tel 15 718 el 0457 342 0777

Barnvagn, Brio kombivagn -00 i gott skick. Bärkasse, nya däck, insektnät o regnskydd. 180€. Tel 040 527 1988

Barnvagn, Teutonia Duovagn -00, lufthjul, höj- o sänkbart handtag. Mkt bra skick. 200€. Tel 040 574 1006

 Bilar

•SÄLJES

Vindrutor
billackering
bildelar
bilreparationer
beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR
Gränbacka JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@bilodelar.com
bilodelar.com

Honda Civic HB 1,3 -89. Bra skick. Tel 050 359 4201

Skåpbil Nissan Vanette Car-go 1999 2,3 dsl. 135tkm. Dubbla däck. Tel 0400 745 228

Babypulka Hamax, blå. 5€. Tel 22 081 el 040 580 1900

Taklampa till barnrum, blå med nallar. 5€. Tel 22 081 el 040 580 1900

Boob nursing wear rött linne stl. L 20€, Boob 1st svart t-shirt o 1st gul t-shirt stl.L 20€/st, H&M Mama turkos långärmad sweat-shirt stl.M 10€ röd Benetton långärmad mamma sweatshirt stl.M 10€. Allt i mkt bra skick. Tel 0400 232 925

Benetton mamma jeans byxa med resår som går att göra större med en knapp stl.M 10€, Blooming marvellous mamma jeans byxa med bälte stl.12 (38-40) 20€. Allt i mkt bra skick. Tel 0400 232 925

Mörkblå Akta bilbarnstol för 0-13kg 25€. Babygym i hårdplast 10€, Carena babysitter 10€. Galonbyxor, mörkblå med reflexer + gula axelband, stl.80 10€. Mörkblå Brio bärväska/liggin-sats bortskänkes. Tel 12 375 el 0457 530 0740

Akta gracco autobaby bil-stol 0-13kg 2005, 100€. Ny gåstol, 30€. Mammakläder stl.M-L, 5€/plagg el 40€/kasse, mest HM. Tel 040 562 5695. E-post: freddaseija@aland.net

•KÖPES

Barnstolar o fordon. 2 barnmat-stolar (helst Antilop fr. Ikea), 1 trehjulig o 1 fyrhjulig tramp-traktor samt en cykel m stödhjul. Tel 0457 524 3657

Tvillingvagn i bra skick, måste ha liggläge. Tel 040 701 0277

Duplo. Har ni duplo-bitar lig-gandes köper jag gärna dem. Tel 050 562 6814

Peugeot 405GRi -91, fina s+v-däck på alu-fälgar, dragkrok, cd-radio, mkt nya delar. 1.490€. Tel 040 503 2635

Ford Sierra i mkt gott skick. Lite medkörd av en dam. 1,6L motor, motor- o kupevärmare. 100% rostfri. 1.500€. Tel 43 860

Datsun 1500 pickup -75 i hyfsat skick, reservmotor o låda medföl-jer, avreg. 250€. Tel 040 517 9968

Nissan Sunny 1,6 i mkt bra skick säljes som obehövlig. Besiktad o skattad. 1.000€. Tel 0400 616 326

Oldsmobile. En gammal Oldsmo-bile säljes som obehövlig, för me-ra info ring. Tel 040 528 9922

Dubbdäck Nokia komplett, 185x65x15.250€.Tel 0400 597 017 el 38 462

VW Passat -89, fint skick, s+v-däck, lm-fälgar s-däck, m-värma-re. 1.000€. Tel 0457 342 7743

Honda Accord Aerodec -87, 206tkm, 2,0l. Bra skick, bra ste-reo. Tel 0457 526 7138

Dodge Polara custom 4d 440 magnum. Tel 040 567 7764

2st Taunus 82. STW 1,6 obes, 2d GX 2.0 oreg. 500€? el bud. Tel 0457 383 4895

Vinterdäck med dubb. 8st pak-etbilsdäck i fint skick 80% slit-yta kvar. 4st på Isuzu fälg o 4st på Toyota Hi-Ace fälg. 70€/st. Tel 050 432 4802 el 31 602

4st nästan nya Hankook v-däck 155x13 på Datsun-Nissan fälgar. 120€. Tel 0457 342 1847

Ford Transit diesel -93. 4.100€. Tel 0457 526 7204

Däck på fälg Michelin 185/75 R14. S+v passar på Nissan pickup! 900€. Tel 040 526 9161

Bmw e30 325 Touring. Röd, 17” fälgar. Lamelldiff. Trimmad motor. Går mkt bra, mm. Ring för mer info. Tel 0457 361 3474

Dags för ...

... MOTORVÄRMAREN

2-delat Grenuttag

på stolpe med inbyggd dygnstimer och 5 meters gummikabel

22,75

ÖPPET ALLA TORSDAGAR TILL KL. 19.00

BYGGVARHUSET

BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINRENING
KÄR • BADRUM • FÄRGER • VÄRMTYG
TFN *28 011. BUTIKEN 28 170. FÄRGER 28 215.
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (föregående 8-17). LÖRD. 9-14

www.byggvarhuset.aland.fi

VW Golf 1.6 -94, 240tkm. I gott skick. Bra bil säljes pga brist på användare. 3.300€. Tel 040 960 9560. E-post: tom.piispanen@mikrometalli.fi

Mazda 323 -88. Nybes. Fina s-däck på ”lättisar”, fina v-däck, går bra. 1.500€ el bud (inga skambud) tack! Tel 040 813 3467

Chrysler Voyager -86 v6. Aut. Ac. Farth. Bra skick men en drivknut bör bytas annars bra skick. 7pers. Bra familjebil. Billigt el byte jänk. Tel 0457 562 3652

Hund/last-galler (original) till Volkswagen Golf Variant 01-framåt. 50€ (nypris ca 150€). Tel 15 814 el 0457 095 9823

Familjebil. Chrysler Vouger 89. V6. Aut. Bra skick utom en drivknut. Billig. Ev. byte stor farma-re. Tel 0457 562 3652

Dodge Polara custom -71 4d 440 magnum. Tel 040 567 7764

Vinterdäck 185/70 R 14. S.g.s. nya! 150€. Tel 0457 358 7887

Citroen C3 Exclusive -03, 1.6, 62tkm, automatväxlad, bensin, mörkblå, CD + radio. 12.000€. Tel 0457 342 6993

Pickup, bensinare, 4x4. 3.000€. Tel 040 734 2734

Vinterdäck 4st Sempe-rit 185/70 14, körda en vin-ter på en Peugeot 406. 200€. Tel 040 734 2734

Vinterdäck 4st 155/80 R13 / 79Q Nokia Hakkapeliitta på fäl-gar, 4-bults, i bra skick. 200€. Tel 040 558 8744

Chevrolet Camaro z28. Lilla v8:an 305 Info: manuell 5-växlad, Tär-ga, röd. 3.200€. Tel 040 772 9916

Volvo V40 2.0T, 110tkm, -00. 12.000€. Tel 050 525 2327

Svart Mazda 929 2.0i -91, s+v-däck, mp3 cd-spelare. Besik-tad. Centrallås, elhissar. 3.500€. Tel 17 966 el 15 559

Suzuki Gti -88, bes. okt-06, ny kamrem, nytt avgassystem. Radio, taklucka, dragkrok, s+v-däck, säljes till högstbjud. Tel 31 342

Nissan pickup -88, bensin 2WD. Bra vinterbil, fint skick. Tel 040 872 8451

BMW 328i -96, med bra drag i. Maxutrustad (stora färrddatorn, dvd osv). Nya s-däck. Ring för mera info! Tel 0457 595 7680

Fiat Brava 1,2L -99. Går mkt bra o billigt. S+v-däck. 7.000€. Tel 0457 343 0404

Pontiac Transam -96 plast-targa, 1500 mil, som ny. 5,7L automat, cd-växl, som ny. Tel +46 70 73 09 313. E-post: bma@spray.se

Oldsmobile Lyxory 98 -66, 4d, metallblå. Motor: V8 = 425:a. Be-siktad. Tel 16 443 el 0400 623 303

4st vinterdäck 145x12. 85€. Tel 0400 825 929

M.S. däck 205 RX 16. 4st. 100€. Tel 0400 825 929

Honda Civic 1.5 LSI -92, 225tkm, vit, 4d sedan modell, nyser-vad, nästan nya v-däck, ben-sinsnål o driftsäker bil. 3.800€. Tel 0457 342 4428. E-post: peter.forsstrom@hammarland.aland.fi

Audi A6 2,4 avant -99, svartmetal-lic, ca 120tkm. Mkt fin bil! Ring för mer info. Tel 040 568 4568

Ford Explorer -99, 4x4, svart, i mkt bra skick. 18.900€. Tel 15 278 el 0457 092 4278

Ford Mondeo GLXI, 2,0 -93, abs, airbag, ac, c-lås, elstolar, elhissar, farthållare, elfönster, k-spelare, besiktad. 2.500€? V.s.a 2.000€? Tel 0457 343 0716

Växellåda till Volvo 240. Tel 040 556 4203

VW Polo Classic -83. Inkl. s+v-däck. 130.164km. End. en ägare. 300€. Tel 040 567 4821

VW Polo -96, 1.4, 3d, end. 58tkm, en ägare, mkt fint skick o välservad, airbag, motor- o kupévärmare, s+v-d. 7.900€. Tel 050 562 1696

Audi 100 2,0 -92, m.blå, eltak-lucka, abs, c-lås, s+v-däck på alu, cd/radio, alarm. Fint skick. 3.700€. Tel 0400 606 722 el 15 707

Cheva Blazer -86 6,2L die-sel, säljes som obehövlig. Tel 0457 343 1171

Saab 900. Diverse bildelar säljes. Tel 0457 342 5222

VW Polo Variant 1,4 Ålandskörd, en ägare, end. 25tkm, s-bok, s+v-däck, takräcke, grön. 11.300€. Tel 040 583 7221

Hyundai Elantra -92 1,6, välut-rustad personbil, 4d, radio/cd, servo, ac, elhissar, m-värmare, v+s-däck, nyservad bl.a. ny kam-rem o nya stötdämpare, små ska-vanker men i bra skick. 1.300€. Tel 37 838, kv. el 0457 343 3101

Fina vinterdäck 13”, med bultmönster 114,3x4. Tel 0457 343 0029, Obs! Eft. kl.15

Honda Accord -86 2.0i, elhissar, c-lås, cd, bes., s+v-däck. Gått mycket men bra bil. 900€, b.v.s.a. Tel 0457 342 9457

Mitsubishi Pajero. Bränslesnål turbo diesel -89 4x4 h/-växel, s+v-däck, dragkrok, c-lås, mo-tor- o cupe'värmare, 7-sitsig, per-fekt dragbil o familjebil. 4.600€. Tel 0457 522 1710

Lättmetallfälgar 14”, anv. end. en säsong, passar bl.a. till Citro-en, som nya! 200€ el högstbju-dande! Tel 0457 530 1551

Toyota Corolla 1,3 -84, 230tkm, s+v-däck, stereo + cd-växlare. 1.000€. Tel 0457 524 4523

Beg. vinterdäck m dubb, ut-an fälg, 155/80 R 13, M+S, 4st. Tel 21 949 el 0457 524 4405

Suzuki Baleno 4d sedan, v+s-däck, cd/mp3. Toppskick, end. 70tkm. 5.200€. Säljes pga studier. Tel 0457 078 0365

Mitsubishi Galant 2,0 V6 Aut. -95. Metallicblå. Mkt välut-rustad. Besiktad u.a. 188tkm. 5.500€ el bud. Ring för info. Tel 0457 313 5754/Marcus

Reservdelsbil Toyota Corolla -85. Fina s+v-däck. 200€. Tel 14 751

Mercedes-Benz personbil 4d se-dan 230E automatic 124023/2800 -91. S+v-däck. I mkt bra skick. 5.600€. Tel 040 541 5203

Chrysler Vouger -89 v6. aut. Ac. Drag. 7pers. En drivknut bör by-tas. Byte mot en Caprice farma-re. Tel 0457 562 3652

Mazda 323 -88 1,3l. motor o 4-vxl. låda. Bra skick! Pris: Bud. Tel 0457 342 4021

Peugeot 307 XS 2.0 (137hk) -02. Halvkombi. 83.500km. AC. S-däck (alu). V-däck (plåt). Bra skick. 13.700€. Tel 0400 495 584. E-post: henrik.fagerlund@paf.fi

Volvo V70 -98, välutrustad, väl-vårdad, 190tkm. 14.200€. Tel 0457 313 5391

Peugeot 306. Motor o växellåda. Tel 0457 342 5222

HYR EN RUTA!

Skall du sälja din bil och vill marknadsföra den på Ålands bästa och lagliga parkeringsplats?

Hos oss får du stå hur länge som helst till sjyssta priser.
Ex: 15€ för en hel vecka.

BilMacken
Strandgatan 1, Tel: 12 620

•SÄLJES

Vinterbil Opel rekord 1,9 1975. Reserdelsbil medföljer. Tel 0457 507 2330

Nybesiktad Mazda GT2.0i, s+v-däck, 220tkm. Tel 0457 342 4786

BMW 328 -96, välutrustad, välvårdad, 170tkm. 12.200€. Tel 0457 313 5391

Fälgar 18” 5x114,3 med däck, säljes förmånligt. Tel 0457 343 2070

•KÖPES

Audi 80 sedan 1,6l. 4d. -89. Tel 0457 358 7887

Ar det någon som har en gammal Taunus att skänka el sälja billigt? Allt av intresse även vrak! Tel 0457 342 4021

Båtar

•SÄLJES

Ny, akterruffad snipa L: ca 10m. B:2,9, universalmotor 58hk, hydraulstyrning, länsump, takluckor mm. E-posta för foto. 18.000€. Tel +46 8 767 81 48. E-post: carola-hell@hotmail.com

Big Buster Evinrude 70hk. Årsm. -89 på båt o snurra. 6.000€. Tel 040 738 6184

Vindrutebåt ca 5m. Byggd helt i trä. Behov av ny lack, ej ruten! Bra objekt. Tel 0457 507 2330

Marino 8000 -82 Volvo AD41DP -90 trailer. Tel 0400 745 153

Stålpropeller 13x19, passar bla Evinrude, Johnson utombordare. 200€. Tel 0400 551 121

Marindiesel 48hk Leilands, med backslag. Söt-/saltvattenkyld. Medk. end. 1000h. Höstpris. Tel 040 552 6511

Båttrailer för 5-6m. båtar. 300€. Tel 0400 595 069

Båttank. Bensintank för båt rymmer 70 lit. H:27 B:40 L:70. Bensinmätare ingår. 70€, (ej använd). Tel +46 70 73 09 313. E-post: bma@spray.se

Cyklar Mopeder & MC

•SÄLJES

Suzuki Love, röd. Tappat nyckeln, annars fungerande. Högstbjudande. Tel 0457 331 3768

Barncyklar. Tunturi cykel 20” 3-vxl. Nopsa 20” 3-vxl. 30€. Tel 040 588 6716

Moped Tunturi Tiger Auv-a. Går fint o massor med delar medföljer. Ring om mer info. Tel 040 594 8444

Mc/moppehjälm, blå, stl.XS. Knappt anv. säljes pga såld motorcykel. 180€. Tel 040 704 5792

Honda nsr 125 -00, 32tkm. Färg: röd, vit, blå. Högersida lite repig! 2.100€. Tel 040 772 9916

Aprilia RS 125 -99, 13900km, nya däck, full servicebok mm. Går som en klocka! (Hjälm kan medfölja, nypris 410€). 3.500€, b.v.s.a. Tel 040 568 3333/Oskar

Honda CBR 900RR -97. Klarlackade kåpor, micron slip-on mm. 7.500€. Tel 0457 507 2330

Ford Sierra. Har du en gammal Sierra sedan ståendes som du vill bli av med? Jag kan vara den som köper! Krav: att det är en sedan o att den inte kostar över 500€. Ring el e-posta. Tel 0457 385 2968. E-post: tummen@aland.net

Isbil köpes billigt. Bakhjulsdriven bil. Tel 0457 342 9426

Bil för offrod, skall vara 4x4 o helst av model jeep samt vara körbara o bensin el diesel, färdigt ombygg. Tel 0457 342 5609, före kl.21, ej helger

Växellåda till Volvo 460 1.8l -92 ö köpa. Tel 0457 056 2883

Liten, fungerande, billig personbil. Tel 0400 540 494

Onskar köpa 4x4, behöver inte vara registrerad. Helst i funktion. Tel 040 835 1528

Aluminiumbåt Silver Shark WA 605 + 90hk Evinrude E-Tec + registrerad trailer. -05, heltäckande kapell, hytt med 2 kojplatser, allt i fint skick. Ring för mer info. Tel 0400 529 377

Volvo Penta, 6-cyl. dieselmotor i nyskick (fast äldre modell), 130hk. Höstpris! Tel 38 396

Plastad gavelbåt. Förruffad, 48hk Perkins diesel. 2-3 kojplatser. Ring för info! 3.200€. Tel 040 872 8451

Yamarin 495 HT, 60hk inkl. ny trailer, med kapell o förtöjningsutrustning. Kontakta för visning. 3.200€, b.v.s.a. Tel 040 721 8099

Plastad träsnipa ca 6m. 2-cyl. Wikströmmare + reservdelar. Tel 0457 595 7857

•KÖPES

Mindre båttrailer med el utan reg. Tel 14 148 el 0457 313 5820

Båttrailer för 5m. båt. Vanlig HT båt med en 40hk snurra. Tel 0400 501 798. E-post: keddo_87@hotmail.com

Båttrailer med bilkrok till 5m. pulpetbåt köpes, helst registrerad. Allt av intresse. Tel 040 525 7771

Moongose Bmx! Fin Bmx cykel, ny inköpt i somras, fungerar som en pärla, kvitto + garanti finns. Tel 040 519 9238. E-post: joakim_000@hotmail.com

Yz 80 -92. Mkt bytt o nyrenoverat. Ring för mer info. Tel 0457 503 5674. E-post: jocce94@hotmail.com

Snöskotermotor Bombardier rotax 503. Komplett med variator, förgasare o ljuddämpare. Fungerar utmärkt. 350€. Tel 040 575 1246

Moppe i nyskick säljes pga obehövlig! -05 säljes för end. 1.800€, kanonpris! Först till kvarn. Tel 040 532 2497

Crossmoppe Peugeot XPS -05, heloriginal. Turbo kit medföljer. 1.600€. Tel 0457 595 7853

Suzuki PV. Måste bort! Säljes pga platsbrist. 500€. Tel 040 760 7909

Juniorcross Yamaha TTR -90, 4-takt, 3-vxl halvautomat, i bra skick, en perfekt juniorcross! 1.200€. Tel 040 553 7511

Beg. MC däck till äldre mc. 19x3,25. Tel 48 322 el 0457 382 3200

Yamaha yz 80cc -98. 1.200€. Tel 0457 313 5531

Derbi gpr höstpris. 600€, går att pruta lite^{;)} . Tel 040 555 3907

KTM 125 EXC -03, väggreggad, fint skick. Tel 040 588 3098. E-post: 4089@ahl.aland.fi

Cross Honda cr 80cc. Tel 040 520 0590

Kinroad Prince (Fude chopper 50cc) moped. Körd ~1600km. Bruktagen 20.6.05. Tuff hoj. Finns i Åbo. 500€. Tel 040 589 5319

2 dvärgvädurkaniner. Urgulliga o snälla, säljes pga tidsbrist! Födda i somras. Kaninburar (utomhus o inomhusbur) m tillbehör medföljer. 100€. Tel 040 562 5695

Kompis sökes. Jag är en liten Prazsky krysarik hanvalp som söker en kompis i liten storlek. Bor i M:hamn. Tel 050 321 9268. E-post: millaxs@hotmail.com

Dressyrsadel säljes. 17”/ normalbom, ger bra stöd till ryttaren. Tillbh. som medföljer är dress. gjord 65cm samt shabrak. 250€. Tel 0457 342 2777

2st Leopardgecko-ödlor (hona + hane) inkl. fullt utrustat 200 l. terrarium + bänk. Säljes pga tidsbrist. Prisförslag: 150€. Tel 15 814, kv. el 0457 095 9823

Kattor behöver nytt. 5-6mån. gamla kattungar söker nytt hem. Rumsrena. Finns i Mörby, Hammarland. Tel 0457 342 4232

Vattensköldpaddor. Bara ”sköldisarna” gratis el 350L akvarium + filterpump, stenar, uvlampa + annat 300 el allt för 270€. Tel 0400 681 100 el 48 364. E-post: ann-catherine82@hotmail.com

Fiskar bortskänkes! 3st stora o fina akvariefiskar bortskänkes pga tidsbrist. Även akvarietillbehör om så önskas! Tel 0457 530 1551

Dvärghöns. Ung ståtlig dvärgtupp med fruar, kläckta i somras, önskar ett bra nytt hem. 5€/st. Tel 32 023

Hamster + bur. Jättesnäll 8mån. hamster + 2-våningsbur med tillbehör säljes. 45€. Tel 040 594 5344

Akvariefiskar. Röda svärdbärare. 1€. Tel 0457 361 3500

Elektronik

•SÄLJES

Nokia 9500 Communicator, använd ett par gånger, 3mån. gammal. Garanti finns tom juli-07. 570€. Tel 0457 342 0531

Samsung skärm Samsung 753s 17”. 20€. Tel 040 588 3098

Yamaha dt, nya v-däck på extrafälgar samt en tank o lite kåpor till vinterkörning. 1.000€. Tel 040 555 3907

Suzuki s1. Maskinen i fint skick. Ny kolv. Ring för mer info. Pris: bud! Tel 0400 865 324

•KÖPES

Honda delar. Honda CB 125 1974-1976 delar köpes. Tel 0457 342 9426

Monkey Honda ö köpa. Tel 0457 595 7853

Fyrhjuling ö köpa. Tel 0457 342 4461

Djur & Tillbehör

Kaniner. Svarta stambokförda 1½-åriga kanindamer söker nya hem. Vi lider av tidsbrist o hinner inte umgås så mkt som kaninerna skulle behöva. Tel 050 562 6814

Medryttare o skötare sökes till två goa islandshästar, 16 o 1½år. Rutinerad o känslig person. Gärna NH-kunskaper. 150€/mån. Tel 040 835 9111, kv. E-post: linda.salmi@aland.net

12 veckor gammal hamsterhona bortskänkes. Frisk o charmig. Tel 0457 343 2114 el 14 148

Stor papegojbur 160x80x55 på ben med öppningsbara luckor upptill o utdragbar bottenlåda. 70€. Tel 23 111 el 040 767 3888

Halm köpes, årets el fjolårets. Rundbalar el små. Allt av intresse. Tel 0457 530 1523

Akvarium 30L + pump o lampa säljes. Perfekt för nybörjare. 30€. Tel 040 545 6248

Transportbur helt i galler för liten hund köpes. Tel 21 544 el 040 716 7216

Akvarium. 112L m filterpump 50€. 40L m filterpump 30€. 17L 10€. Tel 0457 530 1422

Akvarium 500l. med tillbehör o möbel. 450€. Tel 0457 342 5796

Fågelbur. Medelstor, nästan helt oanvänd, säljes. 35€. Tel 040 594 5344

Hamsterbur. 2-våningsbur med lite tillbehör. 25€. Tel 040 594 5344

Vinterbonat ”kaninhus” för en kanin köpes. Tel 31 606 el 0457 342 8090/Gun

Bildskärm Nokia 447 17”. Prisförslag: 40€. Tel 15 814 el 0457 095 9823

Digibox. Humax DV3 digibox med scartkabel o remote, köpt i aug.-06, säljs till högst.erbj. dock över 50€. Finns i M:hamn. Tel +46 70 49 33 693

SurfDator WinXP, 450mhz, 4Gb hårddisk. 85€. Tel 050 561 6225

LaserPrinter Brother HL-1040. 25€. Tel 050 561 6225

Sony 32” TV. Sony KV-32LS60E 32” 100Hz widescreen TV. Original TV-bänk i metallic silverfärg med på köpet. Lite använd. 450€. Tel 040 580 1868

Svart Grundig TV 20” säljes pga flytt. Scart-uttag o text-tv, nyskick. 55€. Tel 040 571 7304. E-post: anna@consilia.fi

Playstation 1 med två handkontroller o minneskort. Spel: Tony Hawks Pro Skater 2, Fifa 98. 60€. Tel 0457 530 1422

Thompson DVD-spelare DTH233E, har mkt bra bild o ljud. Spelar det mesta! MP3, DVD-R(W), SVCD, DivX, XviD mm. 150€. Tel 0400 969 270

Komponenter. Moderkort LGA775 Abit Fatal1ty AA8XE (ny 140€) + Intel Pentium 4 630/64bit 3.0GHz (ny 190€). 275€. Tel 0457 342 7249

Snabb dator P4 3GHz 64bit!, 1024DDR2, Abit Fatal1ty, GeF6600GT 128DDR3!, Sata250GB, DVD Branner, 5.1, tpPSU, USB, dual net. 750€. Tel 0457 342 7249

Nokia 3300. Bra skick. 60€. Tel 0457 343 0428. E-post: victor_lund@hotmail.com

Nokia N90. Köpt dec.-05. Nyuppdaterad. Alla kablar finns. ”tjej-körd”. 512 mb minneskort. Superbra GSM. 450€. Tel 040 589 5319. E-post: ralf.invent@aland.net

2100 Microsoft Point. Kan anv. för att köpa div. saker på Xbox Live Marketplace. Öppnad förpackning! 25€. Tel 0457 342 1253. E-post: jonathan_urch@yahoo.se

Xbox 360 spelet The Elder Scrolls 4: Oblivion. I gott skick. 35€. Tel 0457 342 1253. E-post: jonathan_urch@yahoo.se

2st datorer med skärmar o tangentbord. Pris: 0€. Först till kvarn... Tel 0400 227 056. E-post: billy.linde@asce.ax

Fastigheter

•UTHYRES

Hus i Vesternäs, 3 sovrum o kök, vardagsrum, stort hobbyrum, stor carport mm. Tel 0457 595 7868, eft. kl.18. E-post: lahusell@msn.com

1:a i centrala M:hamn med balkong uthyres till skötsam, rökfri person med fast jobb from 01.12. Bastu o cykelförråd finns. Tel +46 8 55 92 55 36

2 rok, 54m², med balkong uthyres fr. 1.12.06 för längre tid. Tel 040 748 2326

Aldre 2:a, 60m², centralt i M:hamn, fr.o.m. 1 dec. Svar till e-post: birgitta-ch@hotmail.com

Stor 3:a (95m²) centralt uthyres till familj el par som gillar trädgårdsskötsel o ev. snöskottning. Tel 0457 313 5935

•ÖNSKAS HYRA

Bostad önskas! Hus el lägenhet, 4 rok el större, ö hyra i M:hamn el Jomala. Tel 040 853 2647

Lugn, 22-årig kille söker en etta på ca 25m². Tel 0457 342 5530

Samsung SGH-X300. 5mån. gammal gsm-telefon inkl. kartong o alla originaltillbehör. Nu 50€. Nypris ca 130€. Tel 040 503 2635

Minne till laptop. So-Dimm ramminne till laptop. 1024 mb. Ring el e-posta. 150€. Tel 0457 569 2232. E-post: p8ntballer_88@hotmail.com

2800 Mhz Amd 64-bit. Ny dator med bra prestanda säljes för end. 350€. Tel 16 926

Komplett datorpaket! AMD2800+, 768MB Minne, 280GB HD, 256MB grafik, ny 19”CRT, fotokrivare, databord i nyskick. Paketpris: 650€. Tel 040 853 0244

Stationär dator Dell WIN XP, Officepaket mm, Pentium 733MHz, 448MB RAM, 20GB HD, CD-brännare, nätverkskort, 17” CRT skärm. 150€. Tel 14 494 el +46 70 33 55 187, ring fr. fredag

Xbox spelen Halo 1 (oöppnat) & Halo 2 (spelat i ca 1tim.). Säljes också separat för 20€/st. 40€. Tel 0457 342 1253. E-post: jonathan_urch@yahoo.se

Speldator Athlon XP 2500+ Barton, 512 DDR, GeCube Radeon 9550GU/128 MB, HD 80 GB 7200rpm, DVD/CD-RW Teac, USB, internet. 400€. Tel 0457 342 7249

Ipod. Blå ipod 6gb, bra skick m tillbehör. 130€. Tel 0457 569 2258

•KÖPES

TV 14” med text-tv. Tel 0457 595 7904

Hårdisk ide, skall vara minst 80-300 gb, virusfri, formaterad o skall fungera, gärna även windows xp p. Tel 0457 342 5609, före kl.21. E-post: aland112@hotmail.com

Sonyericsson S700i ö köpa. Tel 040 811 0253. E-post: esfootwear_@hotmail.com

Sonyericsson k750i ö köpa. Tel 040 811 0253. E-post: esfootwear_@hotmail.com

PS 2 el Nintendo ö köpa. Tel 0457 343 0064

Fastigheter

1-2 rok ö hyra omgående av studerande tjej. Tel 040 567 7764

Lägenhet sökes. Ungt, skötsamt par, 2rok i M:hamn. Rök- o djurfri. Tel 040 726 1893

3 rok ö hyra. Radhus el markplan i norra M:hamn. Tel 040 548 3990/ Marie

1:a i M:hamn. En rökfri, studerande tjej på 16år söker en etta i M:hamn, p.g.a. problem på internatet jag bor på nu. Tel 040 749 7272

1:a i M:hamn sökes av skötsam studerande tjej. Rök- o djurfri. Lägenheten får gärna ligga centralt i M:hamn. Tel 0457 342 1415

1:a, 2:a el en billig 3:a mellan Hammarland o M:hamn! Har fast inkomst! Tel 041 70 63 57. E-post: cosworth_freak@hotmail.com

Nyrenoverad 2 r+k i M:hamn fr. 1.12 el 1.1 till 31.5 (kan diskuteras). Möblerad el omöblerad. Tel 040 728 4005

4 rok. Familj söker bostad i M:hamn, 4 rok el hus ö hyra. Tel 0457 530 1422/Fredrik el 0457 595 8331/Sonja

Vems är numret?

SMS:a 16505

- Skriv in telefonnumret inklusive riktnummer t.ex. 04571234567 (man kan även använda det internationella prefixet +3584571234567)

- Skriv numret utan mellanslag

- Skicka det som ett text-meddelande till 16505

- Du får tillbaka uppgifterna som ett textmeddelande

0,59 €/sökning

Kundtjänst 0800-93553

www.gsm.aland.fi

•ÖNSKAS HYRA

Bostad i staden el omnejd. Rökfritt par, säker hyra. Tel 040 833 9032

Studerande par ö hyra 2:a el 3:a i Göteborg fr.o.m. 1.1.07. Tel 0457 374 9860

 Hus & Hem

•SÄLJES

Antikt. Byrå, spegel upptill, 200€. Liten byrå, 2 dörrar, 50€. Klaffbyrå, furu, 70€. Antik sjömans-kista, 100€. Tel 0457 342 7119

Loftsäng med koja. 2 vita köks-skåp. Tel 0457 342 2551

Varmvattenbehållare. Ca 1500 lit. behållare med el-patroner o termostat. Ryms genom en 90:as dörr. 100€. Tel 040 775 1408

Asko bokhylla 4-sektioner, hög, två vitrinskåp, tv-bänk, hörnhylla. Körsbär. 1.100€. Tel 0457 530 0611

Finfin soffa. Mörkgrön läder, hörn, ca 3år. Tel 040 510 9455

Hopvikbar gästsäng, oanvänd. 25€. Tel 22 506

Ikeas Mammut garderob 2 dörrars, i bra skick. 150€. Tel 0457 343 0520

Soffgrupp 3+1+1, oxblodsfärgat läder. rel: bra skick. 500€. Tel 040 759 6873

Duschhörna Svedbergs, vänster 90 x höger 80cm (el 80x80), som ny. 250€. Tel 040 774 3572

Dataskrivbord Corner fr. Sv. Hem. Nypris 169€, nu 70€. Tel 0400 914 744

2+3 ladersoffgrupp Billy. Mörk-bruna. Låg, modern modell. Lite över 1år. Nypris 1.350€, nu 850€. Tel 0457 524 4399

Skrivbordsstol, mörkblå, med hjul. 15€. Tel 050 516 7167

Takfläkt, svart, i nyskick. 40€. Tel 040 853 0244

Fint soffbord i björk, med hyl-la undertill, som nytt! 95€. Tel 040 853 0244

Dammsugare, liten, blå. Som ny. 30€. Tel 040 853 0244

Strykbräde, som nytt! 20€. Tel 040 853 0244

TV-bänk Leksvik fr. Ikea, massiv betsad furu, glasdörrar, B:95 D:62 H:75cm. 80€. Tel 0457 548 3826

Skjutdörr i träfanér. Bortskän-kes mot avhämtning. Tel 33 773 el 040 721 3755

Säng 90x200cm H: ca 1m. med skrivbord, skåp o hyllor samt mad-rass, som ny. 160€ (nypris 250€ utan madrass). Tel 050 543 7108/ Kim

Candy tvättmaskin, frontma-tad. 2,5 år, lite använd. 150€. Tel 0457 342 1110

Lädersoffa 3+2, brun, ren o helt utan skador, säljes billigt. Tel 040 764 4537

Bubbelbadkar. Svenska badkar, hörnmodell. Ring för mera info. Tel 040 721 4929

Vit dubbelsäng 180x210 (ej mad-rasser) + 2st sängbord, bra skick. 60€. Tel 0457 526 7115

Lgh i M:hamn. Rökfritt par med fast inkomst ö hyra stor 2:a alt. 3:a i M:hamn. Tel 040 559 5276/ Mathias el 040 585 9753/Tiina

1:a el 2:a i M:hamn. Skötsam tjej söker 1:a el 2:a i M:hamn snarast. Flyttar fr. Sverige. Tel +46 73 36 65 469

Badrumsskåp, nytt, vitt med spe-geldörrar. H:575 B:550 D:160. Säljes pga felköp (normalpris 179€). 120€. Tel 0457 342 5441 el 21 795

Antikt skåp. Gammalt gedi-get skåp säljes pga utrymmes-brist. Måste ses. B:153 H:147cm. Tel 040 515 3213

Hörnsoffa + fåtölj i ”falskt” läder. Gott skick. Pga flytt. Tel 040 833 9032

Fåtölj + soffa (hörn) i fusk läder. Gott skick. Tel 040 833 9032

Kompost. Cirkelformad, plast-kompost. Passar mindre hus-håll. Säljes som obehövlig. 10€. Tel 33 773 el 040 721 3755

Tvåglasfönster 2st komplet-ta med karm. B:177 L:140cm. Bortskänkes mot avhämtning. Tel 33 773 el 040 721 3755

Handdukstork i blank krom. För vattenburen värme. Säljes som obehövlig. 20€. Tel 33 773 el 040 721 3755

Laminatbänkskiva i valnöt 180x60cm, 80€. Ny micro 1300w svart/silver, 60€. Tel 31 704 el 040 865 7070

Svart Futon-säng med madrass, B:120cm. 100€. Tel 0400 529 432

Bokhylla, teak, 2-sekt. 30€. Blombord, teak, 10€. Vitt mat-bord, 10€. Tel 37 735

Ovalformad spegel med träram/ IKEA. 30€. H:1m. Tel 21 795 el 0457 342 5441

Lundia loftsäng + hyllor, byrå o en separat skåpsektion. Går att bygga om. Skrivbord passar under. Tel 040 543 8118 el 22 006

Möblemang. Ett pärlgrått 35år gammalt bond rockoko möble-mang. Bord, 8 stolar, hörnskåp o serveringsbord. Tel 040 821 9412

Stabil säng 100x210. Madrass + bäddmadrass. 50€. Tel 48 322 el 0457 382 3200

Taklampa med fläkt i svart/silver. 50€. Tel 48 322 el 0457 382 3200

Vitvaror. Electrolux mikro med grill, autocook mm 190€. Whirl-pool diskmaskin 190€. Cylinda kyl/sval 190€. Tel 0457 524 4346

2-sitsig blå tygsoffa i bra skick. 100€. Tel 040 849 1476/Anki

Furumöbler. Stort ovalt mat-bord 170x110+45, 4st stolar + 2st karmstolar. Kökssoffa 180cm. Snymm skänkvitrin 140x45/3. 990€. Tel 0457 524 4346

Kyl-svalskåp, vitt, 370l. 595x595x1850. Frys-frys-skåp, vitt, 308l. 595x595x1850. Årsm.-99. Tel 35 330 el 0400 537 060/ Sven

Sjömanskista säljes pga flytt. Bra skick. Tel 040 833 9032

•KÖPES

Bokhylla med vitrinskåp o plats för tv/stereo. Tel 0457 569 2049/ Petra

Soffa. Hörnsoffa i tyg, helfärgad. Tel 0457 569 2049/Petra

Varmvattenberedare. Min. 200l. Tel 0457 562 3652

Bokhylla, vit, 3-delad, gärna med vitrinskåp. Tel 040 759 6873

Antik/gammal barnsäng kö-pes. Alt. en gammal kökssof-fa. Helst vit. Ny säng i gammal stil går också bra! Tel 12 375 el 0457 530 0740

 Musik & Instrument

•SÄLJES

1st beg. Zerosette knappdrag-spel, Cassotto. 1st beg. Accordi-ola knappdragspel, Cassotto. 1st beg. pianodragspel 2-kör. Alla i bra skick. Tel 41 255

 Sport & Fritid

•SÄLJES

Pilbåge paket. Samick Agulla bå-ge, 68” lång, 30 lbs med tillbehör. 300€. Tel 040 756 8745

Motionscykel Kettler m kalori-räknare, pulsmätare mm. Någ-ra år gammal, obetydligt använd. 120€. Tel 040 562 5695. E-post: freddaseija@aland.net

Tidningen DYK! 10 årgångar, ca 1992-2002 bortskänkes mot avhämtning! Tel 0400 914 744

Backpackerryggsäckar. Hag-löfs svart 55l m många fickor o småfinesser (nypr. 170€), 110€. Haglöfs ShoSho blålila 70l (ny-pr. 200€), 130€. Tel 17 304 el 040 767 3888

 Övrigt

Du som hade en 300l. varm-vattenberedare till salu i Lem/ Lumparland, hör av dig. Tel 0457 562 3652

Gratis städhjälp? Tunturi el Rai-su, jag kommer o städar bort mo-pedskrotet. Även motorcyklar. Tel 044 93 07 818

Bortskänkes: Saab 9000 dubbria vinterdäck med plåtfälgar bort-skänkes. Tel 0457 342 7018

•SÄLJES

Liten traktorsläpvagn. 1 ton, ut-an tipp. 750€. Tel 040 507 5101

Grävmaskin Atlas Lader -65. Rundsvängande på hjul. Går bra. 2 skopor + reservhjul. Tel 040 507 5101

Litet uthus med wc, 2 rum. 350€. Tel 0457 342 7119

Atlas Copco. Stor kompressor med tank. Till högst.bj. el minst 350€. Tel 050 432 4802 el 31 602

Tröska Sampo 35 med hytt, 73:a! 1.700€, inkl. moms. Tel 040 526 9161

Skotersugen? Här finns det en Ski-Doo 250cc. Ring. Tel 040 510 9455

Canada goose jacka. Beige, stl.S, säljes pga fel storlek. Anv. 1 säsong, s.g.s. ny. 300€. Tel 040 510 8412

2st gasbyttor inkl. regulator. 40€/st. Tel 0457 548 3374

Bänkdiskmaskin köpes. Tel 040 535 6619

Barstolar köpes. Tel 040 833 9032

Tvättmaskin. Jag skulle vara i be-hov av en beg. tvättmaskin. Helst billig o bra! Tel +46 73 95 10 948

Säng o husgeråd. Säng 105-140 bred, micro o andra husgeråd, gardiner, taklampor mm till tom lägenhet. 100€. Tel 0400 159 131. E-post: klas.nilsson@paf.fi

Piano Fazers, lämpligt för nybör-jare, i mkt gott skick. Tel 31 179

•KÖPES

Turntable o mixer. Ö köpa turn-table, gärna Technics, och mixer. Tel 040 546 1575

Pojkskridskor stl.130. 5€. Tel 22 081 el 040 580 1900

Samsonite resväska, grå, mel-lanstor. 55x70x25. (Och en ny, mörkblå, lätt o hård resväska på hjul. 40x20x55, end. 18€!). 65 €. Tel 040 571 7304. E-post: anna@consilia.fi

Hockeyhjälm m galler 25€. Hockeybyxor stl.160 10€. Hand-skar 8€. Halsskydd junior 3€. Tel 040 846 1668

Armbrýtarbord. Både för hö-ger o vänster hand. 300€. Tel 040 827 9890

Flickskridskor stl.32, nästan oan-vända. 12€. Tel 040 833 9236/ Maria

Brännved. Blandad, färdigt hug-gen o klyvd, bara att elda med, säljes. Tel 040 768 5406

Björkved. Björkved, torr, ka-pad, kluven. Ca 35cm lång. Tel 0457 522 1634

Bultpistol Hilti, Dx 450. I väska. Bra skick. 200€. Tel +46 70 73 09 313. E-post: bma@spray.se

Uppslagsverket NE. Nationa-lencyklopedin i 21 band + kom-pletteringar t.o.m. år 2000. I ny-skick. Nypris ca 1.900€, nu 500€. Tel 0457 342 1927

Restaurangugn m.m. 2st res-taurangugn samt värmebord. Tel 040 572 3587

Kassaskåp. Kaarlo Gra-nath, 2 fack, kassaskåp. Tel 0457 342 5222

Dörrar. 4st lätt fuktskadade vi-ta spegellinner-dörrar 80x210cm + karm. 50€/st. Tel 31 704 el 040 865 7070

Potatis- o lökupptagare hydraul-buren, 2st mattor, 7m. nya kedar. Även sorterar- o potatissättare m.m. Allt vid snabb affär 2.500€ el högstbjud. Tel 0457 374 9743

Gocart ram, rullande helst. Tel 040 555 3907

Snöslunga Honda 522. Anv. end. en gång. Säljes s.s. obehövlig. Tel 0400 537 153

Torr, kluven ved. Hemtransport. Tel 0457 313 4842

Kabe Smaragd -83, höstfynd! Husvagn i toppskick, djur-o rökfri. Vinterförvarad under tak. Ring för mer info. Tel 0400 539 778

Massey Ferguson 165. Ny-målad o fin. Startar bra o går som en klocka. Passlig till vin-tern att ploga snö med. 3.800€. Tel 050 432 4802 el 31 602

 Förlorat & Tillvarataget

•FÖRLORAT

Cyklersits-skydd bortslarvat nå-gonstans i Väster-Öster-Ytter-näs den 24-25/10. Blått tyg o grått fårskinn. Om någon hittat ring. Tel 14 148 el 0457 343 2114

Askeladden roddbåt 4.50m. har försvunnit med vinden fr. Hjortö stugor. Finns troligen i trakten av Färjsundet. Hjälp oss hitta den! Ring Pelle 0400 529 595 om ni sett den. Tack på förhand.

•KÖPES

Veterantraktor ö köpa. Tel 0457 343 0512

Annonsera i den tidning du själv läser!

Liten digitalkamera (Pentax Optio33WR) i fodral förlorad 7-8 oktober i stan. Tel 040 516 3908

•TILLVARATAGET

Örhänge silver, återfås mot be-skrivning. Tel 0457 361 3560

Cykel. Sprick Bikes Uni S cykel upphittad, återfås mot närmare beskrivning. Tel 040 527 2067

Tipsa

SPORTEN

dygnet runt Tel 0457 324 4444 nyan.ax

➤KUNGÖRELSE

FÖRSAMLINGSVALET 2006

VALKUNGÖRELSE

Vid församlingsval, som förrättas 12-13.11 i Jomala församling, väljs 15 medlemmar till kyrkofullmäk-tige för den fyraårsperiod som vidtager från och med ingången av januari månad 2007.

Valet påbörjas efter gudstjänsten söndagen 12.11.2006 kl. 12 i församlingshemmet.

Röstberättigad är den som antecknats 15.8.2006 som närvarande medlem i församlingen och som senast 12.11.2006 fyllt 18 år.

Röstningstider och -platser är följande

- söndag 12.11 kl. 12 - 18 i församlingshemmet
- måndag 13.11 kl. 14 - 18 i församlingshemmet

Den röstande skall förete legitimation eller på annat sätt styrka sin identitet.

Valnämnden i Jomala församling

➤MÖTEN

Andelsägarna i Andelslaget
Ålands Grönsakslager
kallas härmed till
ordinarie andelsstämma
på hotell Arkipelag
fredagen den 17 november kl. 19.00

Vid stämman behandlas de ärenden som enligt §11 i andelslagets stadgar ankommer på ordinarie andelsstämman.

Boksluts- och övriga handlingar kan avhämtas på bolagets kontor. Handlingarna utdelas också vid stämman.

Välkommen!

De andelsägare med respektive hälft som önskar stanna på middag efter stämman bör anmäla om detta!

Bindande anmälan till telefon 364615 senast den 10.11.2006.

Styrelsen

MÖTEN

SALTVIK
KOMMUN

Kommunfullmäktige
i Saltvik

sammanträder

måndagen den 13 november 2006 kl. 19.00
i kommungården i
Näås.

Thommy Fagerholm
Kommunfullmäktiges
ordförande

KUNGÖRELSE

Ålands
landskapsregering

Den 31 oktober 2006
utgavs i Ålands författ-
ningssamling:

Landskapsförordning
om ändring av 1§ LF
om **fordonskonstruk-
tion, utrustning, skick,
användning och be-
lastning** (ÅFS 2006/90)

Landskapslag om änd-
ring av LL om **Ålands
landskapsstyrelses
allmänna förvaltning**
(ÅFS 2006/91)

Landskapslag om änd-
ring av LL om **tjän-
stekollektivavtal** (ÅFS
2006/92)

Landskapslag om
ändring av LL om
**landskapsstyrelsens
revisionsbyrå** (ÅFS
2006/93)

Landskapslag om änd-
ring av LL om **tjänst-
ledighet för uppdrag
som riksdagsman,
lagtingsledamot eller
medlem av land-
skapsstyrelsen** (ÅFS
2006/94)

Landskapslag om änd-
ring av LL om **lag-
beredningen** (ÅFS
2006/95)

Landskapslag om änd-
ring av **tjänstemanna-
lagen** för landskapet
Åland (ÅFS 2006/96)

Landskapslag om änd-
ring av LL om **Pos-
ten på Åland** (ÅFS
2006/97)

Landskapslag om
ändring av 10§ LL om
Högskolan på Åland
(ÅFS 2006/98)

Landskapslag om
ändring av 8§ LL om
hälso- och sjukvården
(ÅFS 2006/99)

Landskapsförordning
om upphävande av
förordningarna om de
**tjänster som finns vid
landskapsregering-
ens förvaltning** (ÅFS
2006:100)

Landskapsförordning
om upphävande av 5§
LF om **landskapsre-
geringens allmänna
förvaltning** (ÅFS
2006/101)

Landskapsregeringen

KÖPES

Företag vinst-
& förlustbolag

Allt av intresse
Tel: +468-559 23 110
Fax: +468-503 11 309

KUNGÖRELSE

Ålands
landskapsregering

Härmed lediganslås
ett tillstånd för

**yrkesmässig beställnings-
trafik med personbil**

i Mariehamns stad

Ansökningshandling-
ar samt ämbetsbetyg,
självrådighetsintyg, ut-
drag ur registret över
förmyndarskapsären-
den, intyg ur utsök-
ningsregistret samt
intyg över tidigare er-
farenhet skall vara
landskapsregeringen
tillhanda **senast den
21 november 2006.**

Närmare upplysningar
ges av förvaltningsin-
spektör Veronica Jo-
hansson (tel. 25 172)

Landskapsregering-
ens adress är PB 1060,
AX-22111 MARIE-
HAMN.

Mariehamn,
landskapsregeringen,
den 31 oktober 2006

Landskapsregeringen

LEDIGA PLATSER

Skolnämnden
i Jomala

lediganslår en

vaktmästar-
befattning

Befattningen är nu
placerad vid Södersun-
da skola. Befattningen
tillträds den 1.1.2007
och anställningen på-
går tillsvidare.

Arbetstiden utgör to-
talt 78,70 % av heltid.

Lön enligt avtal.

Upplysningar: Skol-
föreståndare Mari-
ka Kevin, tel 32471,
e-post marika.kevin@
sahd.aland.fi

Den som blir vald skall
inlämna läkarintyg
och brottsregisterut-
drag.

Sedvanlig ansökan
skall vara skolkansliet
tillhanda **senast den
17.11.2006** och inläm-
nas under adress:
Södra Ålands Hög-
stadiedistrikt, Box 5,
22151 JOMALA.

Jomala den 1.11.2006

Skolnämnden

Appell för barn och ungas välmåga

■ ”Det är i elfte timmen
- Låt larmklockorna ringa
onsdagen den 1.11.2006 kl
11.00!”

Det är i elfte timmen att
reagera på barn och ungas
illamående i Finland! Låt
klockorna ringa för under-
visning av konstämnen i våra
skolor!

Denna appell kom till min
mobiltelefon idag, och väckte
en mängd känslor och reak-
tioner. Senast jag kände dem
var när den nya läroplanen
för grundskolan lades fram -
vad nu, vad är det som sker,
skall det redan minimala an-
talet lektioner i konst - och

färdighetsämnen ytterligare
skäras ned. Då jobbade jag
på en skola där rektorn var
väl medveten om vad dessa
ämnen betydde för den en-
skilda individen och för sko-
lan som helhet, så just där
var det inte någon större
praktisk förändring att vän-
ta, och jag vaggades in i en
falsk förvisning om att jag
levde i åtminstone den näst
bästa av världar.

Konst, musik och drama
betraktas idag som något för
de specialbegåvade.

Kan du måla så målar du
och stöds i bästa fall till det.
Anses du vara musikaliskt
begåvad så anmäls du till
kurser och institut och stöds
i bästa fall i din strävan. Vill
du spela teater söker du dig
till en teaterklubb. Med tur
får du yttre stimuli för din
inre vilja. Åt dem som redan
har skall varda givet. Musik-
institut och konstsolor gör
ett jättefint jobb, men är till
för de redan frälsta och de
redan duktiga, de som upp-
täckat sin egen potential - el-
ler vars föräldrar gjort det.

Men vad med lilla Pelle
som inte kan sjunga? Skall
han få möjlighet att öva upp
sin förmåga eller vill vi tysta
hon om för resten av livet?

Vad med mig själv som
uppfattar mig som oförmö-
gen att rita mer än en klum-
pig streckgubbe, och en dag
finner mig njuta oerhört av
att använda akrylfärger och
målar en fin fe åt mitt kära
gudbarn, fast jag inte kan,
egentligen, tror jag. Eller
”vet” att jag inte kan ta tre
danssteg utan att glömma
det första, men med hjälp av
en inspirerande lärare plöts-
ligt deltar i en föreställning i
modern dans och klarar det.

Hur hade mitt liv sett ut

Undervisning att slå vakt om. Bilden är tagen på
en teckningslektion i Föglö grundskola 1999.

Foto: JESSIKA OLOFSSON

om jag inte som 14-åring
varit tvungen att välja mel-
lan teckning och musik? Jag
valde det som var lättare för
mig och där andra ansåg mig
vara begåvad. Och följaktli-
gen övade jag inte upp det
som inte föll sig naturligt
med en gång.

När ett barn i dagens skola
har problem med att läsa och
skriva, kallas det dyslexi, och
stödundervisning anordnas.
När ett barn i dagens skola
inte kan räkna, ordnas stöd-
undervisning. När ett barn i
dagens skola inte klarar sig
så bra i ett skapande ämne,
klappar man det på huvudet
och säger att det inte är så
viktigt.

Det hör till grundfärdig-
heterna i vårt samhälle att
kunna läsa, skriva och räk-
na, men jag hävdar att det är
människans grundläggande
drivkraft att skapa och att
lära sig.

Ett litet barn härmar och
lär sig helt för egen maskin
också de mest komplicerade
saker. Det lär sig de vikti-

gaste grundfärdigheterna
helt själv. Det lär sig sociala
färdigheter. Det vill lära
sig. Det vill hela tiden, och
övar och övar. Det fångar
upp alla impulser i sin om-
givning, och beroende av
vilka impulser som bjuds
formar det sin personlighet,
sin självuppfattning och sin
uppfattning om vad som är
viktigt. Sin värdegrund.

Skapandet och viljan att
förstå och lära sig är driv-
kraften för all inlärning.
Skapandet är motorn. Män-
niskan är en skapande indi-
vid, och när hon får använda
sin kreativitet, smittar det av
sig på alla områden.

När skall vi förstå att det
är människans inre vi så
mångsidigt som möjligt skall
stimulera, att vi skall stöda
grunden för inlärning, det
kreativa potential som kon-
stämnen kan frigöra, och
inte bara satsa på teknik och
mekanisk upprepning?

Lena Svartström,
hängiven musklärare
i en skola för alla

Tack till Ulla Klötzer

■ **Tack till** Ulla Klötzer för
din bok ”En strålande fram-
tid”.

Med anledning av det som
står i boken har jag en fråga
till Peter Lindbäck. Hur har ni
tänkt evakuera Åland vid en
olycka, blir det bara eliten och
vi andra blir kvar?

Sen undrar jag om EUs in-
formation på Åland kan svara
på hur mycket Finland betalar
i avgift per år och hur mycket

EU stöder kärnkraften i Fin-
land?

Underligt att EU-medel
skall användas för att städa
upp efter kärnkraften till ex-
empel i Murmansk. En stor-
makt som Sovjet och oljemil-
jonärer borde kunna städa
upp efter sig själva. Sen borde
Östersjöfonden se efter vad
det är som skitar ner Öster-
sjön med öppna ögon. Nu när
bidragen till jordbruket blir

offentliga bör också alla andra
bidrag redovisas.

Ålands lagting har inte råd
att bygga ett jordbruksmu-
seum, men för att hedra en
ockuperande makt kommer
Bomarsund att få kosta vad
som helst. Men så har det all-
tid varit med militären, dom
har aldrig odlat eller fiskat,
dom tar där det finns mat.

Krister Rautelius

MÖTEN

INFOMÖTE

Ålands Elandelslag undersöker möjligheterna
att i egen regi starta vindkraftsproduktion
i Föglö väster om Bråttö.

Med anledning av detta håller ÅEA ett informellt
infomöte på restaurang Seagram

tisdagen den 7 nov. kl. 18.00.

Alla intresserade är välkomna.

Tel: 39 250

E-post: info@el.ax www.el.ax

Ditt elbolag!

Ring direkt till
redaktörerna

Harriet Tuominen	528 464
Annika Orre	528 450
Jan Kronholm	528 466
Ulf Weman	528 442
Mårten Sundberg	528 453
Tommy Harnesk	528 452
Karin Erlandsson	528 467
Anna Björkroos	528 463

Nya Åland
☆☆☆

Samarbetet kring människohandel ökar

Ökat behov av utländsk arbetskraft medför risker

De åländska myndigheterna går samman för att motverka människohandel och exploatering av utländsk arbetskraft.

– Det blir svårare att ingripa vid gränsen. Därför är samarbete ytterst viktigt, säger Timo Hissa.

Sedan gränserna öppnades inom Schengenområdet är det fritt fram att resa mellan 13 olika länder. Utredningar visar att Finland därmed blivit ett transitland för människohandel österifrån, både vad gäller arbetskraft och prostitution.

Enligt Timo Hissa, sjöbevakningschef på Åland, är det rimligt att anta att många av transporterna går över åländskt vatten.

– Vi vet alla vad som pågår på andra sidan finska viken och hur prostitutionen fått fäste i Sverige och fasta Finland. Det är naivt att anta att Åland skulle vara helt isolerat.

Varken han eller polismästaren **Björn Andersson** tror att ett så litet samhälle som Åland är attraktivt läge för stora bordellhärvor. Båda uppmanar ändå till försiktighet.

– Eftersom den utländska arbetskraften ökar måste vi också beakta de ökade riskerna för diskriminering och brott mot mänskliga rättigheter, säger Timo Hissa.

Skärpt beredskap

Polisen och utrikesministeriet bedömer att ett hundratall offer för människohandel årligen transporteras till och via Finland. Det här är en siffra som helt klart ökat de senaste åren, uppger **Tarja**

Kantola, ordförande för utrikesministeriets delegation för internationella ärenden.

Enligt henne har Finland, och samtidigt också Åland, blivit en första kontaktpunkt i Schengenområdet för dem som sysslar med människohandel.

– Det är det lätt att resa vidare med bil, färja eller flyg, säger **Tarja Kantola**.

Timo Hissa menar att man inte kan utesluta färjtrafiken mellan Finland och Sverige.

– Ett och annat kan finnas där, säger han och fortsätter:

– Har man en gång tagit sig in på Schengenområdet är kontrollerna få. Det gör vårt jobb svårare och ställer högre krav på samarbetet mellan olika länder, i vårt fall mellan Åland och Sverige.

Åländskt samarbete

Timo Hissa förespråkar ett större samarbete mellan de åländska myndigheterna vad gäller utlänningsövervakning, ett ord han själv skyr på grund av dess negativa klang.

– Det handlar i själva verket om att kontrollera att ingen faller offer för människohandel och att den utländska arbetskraften verkar under rätta villkor här på Åland, förklarar han.

Samarbetet gäller tullen,

sjöbevakningen, skattemyndigheterna, arbetskraftsmyndigheterna och polisen.

– Vi kan inte längre stå vid gränsen och analysera varje enskild passagerare och tycka att någon verkar misstänkt. Uppgifterna måste basera sig på förhandsinformationen som förmedlas mellan olika myndigheter.

På sjöbevakningen jobbar man intensivt med att utbilda sina anställda i hur man övervakar människohandel vid gränsen.

– Fenomenet blir mer och mer aktuellt, säger Timo Hissa.

JOHANNA LINDFORS
johanna.lindfors@nyan.ax
tfn 528 452

Vill samarbeta. Åland måste kämpa mot att bli mål för människohandel, menar sjöbevakningschefen Timo Hissa och lyfter fram ökat samarbete mellan myndigheterna som en lösning.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Åländsk företrädare

● Den lag som trädde i

kraft 1.1.2006 kräver att varje arbetsgivare med utländsk arbetskraft har en företrädare inför myndigheterna.

● Tidigare krävdes arbetstillstånd av utländska arbetare, nu har de registreringskyldighet.

● En utländsk arbetare som jobbar högst 14 dagar behöver ingen företrädare.

● Jobbar man över 8 dagar och planerar att återkomma till Åland för att jobba måste det finnas en företrädare.

● Företrädaren behöver inte nödvändigtvis vara samma som arbetsgivaren.

● Utan företrädare kan arbetsgivaren dömas till böter.

● Skärpta krav på beställansvar ingår även i en proposition i Finlands riksdag som behandlas under hösten. Lagen väntas träda i kraft i januari 2007.

● Orsaken till de skärpta lagarna är ökningen av utländsk arbetskraft i Finland och på Åland med en åtföljande grå arbetsmarknad och skattebrott.

Fakta

Skärpta krav på utländsk arbetskraft

Få ålänningar känner till villkoren

Behovet att utländsk arbetskraft ökar.

Därför efterlyser myndigheterna en aktivare dialog i samhället kring riskerna med människohandel och brott mot mänskliga rättigheter.

Öppnare gränser underlättar tillgången till ökad utländsk arbetskraft, men om rättigheterna blir nertrampade kan man i värsta fall tala om människohandel.

Det menar sjöbevakningschefen **Timo Hissa**, som gärna inleder en diskussion i samhället mot dessa fenomen.

– Tillåter vi att ålänningar har vuxna arbetare här som jobbar för 10 euro i dagen?

På samma sätt reagerar arbetskyddsinspektör **Henning Karlsson**.

– Informationen haltar. De åländska arbetsgivarna vet inte vad som gäller när de anställer utländsk arbetskraft. Därmed blir det svårt att övervaka bland annat diskriminering och arbetsvillkor, säger han.

Arbetskraftsmyndigheterna har nu inlett ett samarbete med övriga myndigheter för att lättare kunna tillgodose utländska arbetares rättigheter på Åland.

Företrädare nödvändig

Enligt en lag som trädde i kraft i år måste varje arbetsgivare med utländsk arbetskraft ha en företrädare på Åland som upprätthåller kontakten med myndigheterna.

– Via företrädaren kan vi sedan utreda anställningsvillkoren, säger **Henning Karlsson**.

– Hittills har vi haft svårt att få kontakt med de utländska företag eller personer som jobbar här. Med hjälp av företrädaren får vi nu veta vilken lön som betalas ut, vilka arbetstiderna är och vem som kommer hit för att jobba. Det är centrala villkor som vi inte kunde kontrollera tidigare.

De nya bestämmelserna borde informeras om mycket mera, menar **Henning Karlsson**.

Henning Karlsson

– Tidigare har vi haft många enskilda utländska arbetare anställda hos åländska företag. Nu börjar de utländska företagen komma in på marknaden, vilket gör att antalet arbetare blir fler samtidigt som kontakten till företagen försvåras.

Mest i byggbranschen

Utländsk arbetskraft används främst inom byggbranschen.

Enligt en nyligen utförd inventering anlitar de stora byggfirmorna oftast bara nordiska företag.

– Bland de mindre byggfirmorna är den utländska arbetskraften ett starkt inslag. Då talar vi främst om ester. I sådana fall är det obligatoriskt med åländska förespråkare, säger **Henning Karlsson**.

JOHANNA LINDFORS
johanna.lindfors@nyan.ax

Jättevarmt i oktober

■ Trots en kall avslutning blev oktober månad mycket varmare än normalt enligt mätningar gjorda vid Ålands försöksstation.

Medeltemperaturen var 8,7 grader, vilket är två grader varmare än medeltalet vid försöksstationen åren 1972-2000.

– Så här långt i år har alla månader med undantag för februari, och speciellt mars, varit varmare än normalt, skriver försöksstationens föreståndare **Ulla Boman** i ett pressmeddelande.

Högsta temperaturen vid två meters höjd var 17,0 grader den 2 oktober och den lägsta temperaturen -3,8 grader den 30 oktober. Antalet dygn med minusgrader vid markytan var åtta stycken.

Oktober blev också blötare än normalt med en nederbörd på 95,8 millimeter vilket är 26,8 millimeter mera nederbörd än normalt. Mest nederbörd föll det den 26 oktober, då det uppmanades 17,7 millimeter.

Antal dygn med nederbörd var 20 stycken. Det mesta av oktober månads nederbörd föll efter den tjugonde, 74 millimeter.

Växtsäsongen, som inleddes den 29 april, avslutades den 27 oktober. Den blev därmed 151 dygn lång och baseras på perioden med en sammanhängande dygnsmedeltemperaturer över 5 grader. (uw)

Överfulla sopstationer

■ **FÖGLÖ.** Bättre städning och oftare tömning vid de cirka tio återvinningsstationerna på Föglö, det efterlyser kommunstyrelsen i ett brev till Ålands Miljöservice.

– Vi önskar att de ska se över tömningsintervallen. Att inte börja med tömning varannan vecka så tidigt på hösten som de gjorde i år utan vänta längre, säger styrelseordförande **Torsten Sundblom**.

Han berättar att det har varit vissa problem med oreda och överfulla kärl vid stationerna, då alla inte förstår att sortera rätt och föra större returbara sopor till den bemannade stationen i Stentorpa.

– Det är bekymmersamt då större grejer, som till exempel en cykel hamnar fel. Oftast är det i de så kallade deponirestererna som det blivit överfullt, säger **Sundblom**.(ab)

Lib. motionerar om ny minigolfbana

■ Liberalerna föreslår i en motion till Mariehamns stadsfullmäktige att de skall stadsstyrelsen i uppdrag att planera och bjuda ut området öster om Österleden med början strax söder om nerfarten till gamla ångbåtsbryggan där von Knorring nu ligger, så att ”någon hugad skulle anlägga en ny, modern, attraktiv minigolfbana”.

Mariehamns tidigare minigolfbana i centrum har nyligen rivits för att bereda plats för det planerade Kultur- och kongresshuset. (ke)

Grav vandaliserats i Jomala

■ En grav har vandaliserats vid Jomala kyrkogård natten till måndagen. Polisen utreder fallet som ett brott mot grifftfriden. (ke)

TV-programmet

torsdag 2 november

7.00 Gomorron Sverige [88034043]
10.30–12.55 UR-program [8888024]
10.30 Lilla löpsedeln [6497918]
10.45 Enter (R) [1078983]
11.00 Katten, musen, tiotusen (R) [51647] **11.10** Uncle Dad (R) [2910685]
11.25 Världens fest – i Sverige (R) [8028668] **11.40** Matvraket [9341579]
11.50 Safari Europa [9547314]
11.55 Ekolokero syksy [2981173]
12.10 Mattepatrullen – somaliska [6326014] **12.20** Runt i naturen – so-maliska [8326294] **12.30** Runt i naturen – somaliska [36869]
12.40 Mellan raderna (R) [2834647]
12.45–12.55 Ingen konst [322840]
13.00 Rapport [16005]
13.05–14.05 Argument (R) [1267685] Även 3/11.
15.55 Anslagstavlan [3850111]
16.00 Mitt i naturen (R) [3395] Även 4/11.
16.30 Packat & klart (R) [2444]
17.00 Rapport [17685]
17.10 Gomorron Sverige [922579]
18.00 Karamelli (R) [4289]
18.30 Pi (R) [66640]
Program på teckenspråk.
18.45 Sagoträdet (R) [976550]
Barnprogram på teckenspråk.
19.00 Bolibompa [7192]
19.00 Max och Ruby (R) [11]
19.30 Expedition vildmark [82]
20.00 Bobster [95]
20.00 Lilla Aktuellt [49024]
20.15 Bobster [1855482]
20.30 Rapport [66]
21.00 Säsongsavslutning: Tinas kök [47] Matlagning med Tina Nordström. Del 8 av 8. Även 3/11 och 4/11.
21.30 Söderlund & Bie [18]
Föräldraserie. Del 2 av 8.
22.00 Brevgrottan i öknen [97227]
Vetenskaps värld. Även 7/11.
23.00 Kantules skugga [65444]
Svensk dokumentär från 2006.
23.55 Rapport [9254753]
0.05 Kulturnyheterna (R) [9213406]
0.15 Uppdrag granskning (R) [3256241]
Samhällsprogram. Även 4/11.
1.15 Entourage (R) [8074999]
1.40–7.00 SVT24 [15915661]

10.30–16.00 24 direkt [41547111]
16.50 Vetenskapsmagasi-net (R) [6368918]
17.20 Här är polisen (R) [5439918]
18.20 Nyhetstecken [7391937]
18.30 Oddasat [51444]
18.45 Uutiset [6300192]
18.55 Regionala nyheter [9275463]
19.00 Aktuellt [72840]
19.15 Go'kväll [218173]
Magasin. En tittare får en ny stil. Möte med en aktuell gäst. Även 4/11.
20.00 Kulturnyheterna [47537]
Även i SVT1 senare i kväll.
20.10 Regionala nyheter [8037192]
20.30 Programstart: Shopping [2276]
Brittisk dokumentärserie från 2006. Om hur människors konsumtion ser ut i olika länder och vad det säger om landets kultur. Reportage från Moskva. Del 1 av 6.
21.00 Veronica Mars [27685]
Amerikansk dramaserie från 2005. Del 7 av 22. Nobody puts baby in the corner. Duncan vill veta om ett barn utsattes för psykisk misshandel av sina föräldrar. Även 3/11.
21.45 Nöjesnytt [1286647]
Senaste nytt från nöjesvärlden med Camilla Hedén och Magnus Johansson.
22.00 Aktuellt [83918]
22.25 A-ekonomi [5292376]
22.30 Fråga Anders och Måns [2032]
Anders och Måns svarar på svenska folkets frågor. Del 3 av 8. Vart tar snoret vägen när man tar näsdroppar, vem är sämst i Sverige och lever vi på medeltiden? Även 4/11 och 5/11.
23.00 Nyhetssammanfattning [89289]
Utrikes, inrikes och regionala nyheter.
23.03 Sportnytt [300098937]
23.15 Regionala nyheter [6828173]
23.25 Väder [8233519]
23.30 Filmkrönikan [2956]
Filmmagasin. Del 8 av 15. Samtal om veckans biopremiärer.
0.00 Naguib Mahfouz i Kairo (R) [54135]
K special. Den nyligen bortgångne nobelpristagaren i litteratur Naguib Mahfouz blir porträtterad i sitt Kairo.
0.55–1.40 Sverige! (R) [5882135]

7.30 Ed, Edd & Eddy [143531]
8.00 Masken [144260]
8.30 Simpsons (R) [5834208]
9.55 Oprah Winfrey show [3270024]
10.50 Våra bästa år (R) [2479173]
11.40 Everwood [1609181]
12.30 Ensamma hemma [7507444]
13.25 Lyckochansen [2618314]
13.50 Våra bästa år [4684685]
14.40 Oprah Winfrey show [5891753]
15.35 The Bondi beach block [6294821]
16.30 Singelcoacherna (R) [966579]
17.30 Cityakuten [3291383]
Även i natt.
18.25 Nanny [302482]
18.55 Simpsons [776043]
Även 3/11.
19.25 Du är vad du äter [416127]
Brittisk realityserie från 2004. Del 1 av 8.
19.55 Update [5804579]
Nyhetsändning med väder. Även 20:55 och 23:00.
20.00 Extreme home makeover [169579]
Amerikansk inredningsserie från 2004. De tre syskonen Higgins har förlorat båda sina föräldrar. Kanske teamet kan förgylla deras tillvaro lite.
21.00 Programstart: Lyxfällan [798005]
Svenskt livsstilsprogram från 2006. I
22.00 Efterlyst [794289]
Svensk serie från 2006. Även 5/11.
23.00 Insider [696096]
Svensk reportageserie från 2006. Insider granskar i kväll de kriminella rovdjur som inte drar sig för att lura av småsparare deras surt förvärvade slantar. Kunderna i Farel Kapital AB och Acme Associates förlorade hela sparkapitalet. När Insider gräver i fallet leder spåren till Uppsalamaffian. Även 5/11.
0.10 Cityakuten (R) [7819086]
1.05 Weeds (R) [3492357]
1.35 Hotel Babylon [9301777]
2.40 Drew Carey show [9535609]
3.10 Drew Carey show [7950390]
3.40 CIA – The agency [2428224]
4.35 Presidio Med [9037357]
5.20 Floor filler [8598970]
5.45 Floor filler [8133390]
6.10–6.55 Ellen DeGeneres [1193593]

6.50 Nyhetsmorgon [97450005]
11.00 Nyhetsmorgon efter tio [697598]
12.30 Pussel [7538314]
13.25 Hem till gården [472685]
13.55 Nyheterna [3824289]
14.00 Direkt: Dagens rätt [241173]
14.25 Nya tider (R) [625666]
14.55 Ordjakten [5870260]
15.50 Nyheterna [7867918]
15.55 Martha [6212227]
16.50 Lattjo lajban: Svamp-Bob Fyrkant och Staroke [3025395]
17.15 Doktorn kan komma (R) [837918]
18.10 Reprisstart: That '70s show (R) [951598]
18.45 Förkväll [5350043]
18.55 Lokala nyheter och väder [4883376]
19.00 Förkväll, forts [619685]
19.50 Lokala nyheter [1407734]
20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [177463]
20.30 Trälen [176734]
Del 9 av 33. Även 2/11.
21.00 Time out [191043]
Svenskt underhållningsprogram från 2006. Del 6 av 12. Gäster: Snowboard-åkaren Aprilia Häggelöf och golfproffset Catrin Nilsmark.
21.30 Kalla fakta [190314]
Svenskt samhällsprogram från 2006.
22.00 Medium [427666]
Amerikansk dramaserie från 2005-06. Del 18 av 22. Allison drömmer att en flicka ramlar ner för en klippa. Samma flicka hittas senare strypt.
22.55 Nyheter [1428550]
23.35 Love my way [8942111]
Australiensisk dramaserie från 2005. Del 1 av 12. Frankie återvänder hem och upptäcker att allas liv förändrats dras-tiskt. Även 8/11.
0.35 Pokermiljonen [7779999]
1.25 Trälen (R) [6053777]
1.50 Jordan, rättsläkare (R) [8922845]
2.35 Alias (R) [2353390]
3.20 Nattöppet [5259715]
4.25 Ålskade, hatade Europa (R) [3192113]
4.50 Lättlagat (R) [8573661]
5.15 Will & Grace (R) [8597241]
5.40–6.50 Nattöppet [3715067]

17.15 Kortnytt
17.16 Zon5: Station T
Alla har vi hår på de mest mystiska ställen (speciellt Tom), men varför?
17.45 Buu-klubben: Oppåner å hitådit
Spöken. I mörkret kan skuggorna se farliga ut och ljuden låta hemska.
18.15 Tv-nytt
18.30 Min afrikanska farm
Dansk dokumentär. Lisa Nislev är född och uppvuxen i Rhodesia och växte upp i landet som blev självständigt som Zimbabwe 1980. Hennes danska föräldrar emigrerade till Afrika på 50-talet och drev en farm som hon övertog efter deras död. Nislevs egentliga jobb var inom kosmetikindustrin men hon lyckades driva lantbruket som en mönsterfarm. År 2000 kom bakslaget. Hon var tvungen att fly från Zimbabwe då svarta ockupanter attackerade far-men i samband med landets kaotiska landreform. Hennes gård övertogs av president Mugabes släktingar. Två år senare återvänder hon för att se vad som hänt med gården och kämpa för att få den tillbaka, en spännande och inte helt ofarlig resa.
19.30 Uteliv: Fiske och flätning
Danskt program. Det är lätt att locka stadsbor till landsbygdens frid och ro för avkoppling, ofta räcker det med att skylta med en insjö och ett trähus.
20.00 Tv-nytt
20.20 Hornblowers äventyr
Engelsk äventyrsserie som bygger på CS Foresters böcker. Del 5 av 16.
21.10 Neon
”Neon” ägnar sig åt lögnen. Vi möter de som ljuger, funderar på när man får ljuga och inte och förmedlar några uppenbara lögnen. Programledare: Tomas Lindh.
21.35 Jag, Claudius
Brittisk dramaserie från 1976. Om den julianska kejsarfamiljen utgående från Robert Graves romaner. Del 7 av 12. Skräckvålde. I huvudrollen: Derek Jacobi.
22.25 Sportmagasinet
Människor i idrottens värld.
23.05–23.10 Kvällsnytt

5.55 Ettans mor-gon-tv [15785918]
9.15 Läkarna på landet [9172799]
Av hela hjärtat.
10.15–10.25 Ny-hetsmix [1014647]
Nyheter för ungdomar en gång i veckan.
11.00–11.10 Tv-nyheter [79043]
11.30 Finsk skol-tv: Onnimanni [7550]
Del 10 av 12. Vad finns i mörkret?
12.00 Distansgymnasiet: Kultur-rell identitet [5579]
Finns det gemensamma värden för alla kulturer?
12.30–12.40 Nyhetsmix [21937]
13.00 Tv-nyheter [36983]
13.05 Fjällrinjen: Flygolyckans sista offer [1252753]
Sommaren 2002 krockade två flygplan i tyskt luftrum och 71 personer omkom.
14.05 Basaren: Mundo [7874482]
14.15 A-talk [54918]
15.00 Tv-nyheter [72550]
15.05 Mord och inga visor [6979531]
Brittisk kriminalserie. Dödsfall-let i Amsterdam.
16.00 Rullande stenar [8463]
16.30 En sann historia: En fiskehistoria [8640]
Ronald Holmström tycker att fiskaryrket är det bästa i världen.
17.00 Tv-nyheter och ekonomi-nyheter [85273]
17.10 Undersökt: Thailandskt svedjebbruk [64024]
I Thailand tvistar man om kontroll över och hållbart utnytt-jande av skyddade byskogar.

17.40 Nyheter på teckenspråk [7587260]
17.45 FST: BUU-klubben: Oppåner å hitådit [44260]
Spöken.
18.15 FST: TV-nytt [528937]
18.30 Nyhetsrubriker [99192]
18.31 Världens skatter [100066668]
Solovetsk.
18.45 Ån flödar vinet (R) [26840]
Krigsflaggan i topp.
19.15 Kungskonsumenten [386024]
19.45 Hemgatan [977314]
Ett bröllop och två kärlekar.
20.30 Tv-nyheter och väder [39647]
20.55 Sporttrutan [1865869]
21.10 A-plus [4194840]
21.30 Atlas [22395]
21.55 Kulturdokumentären: Tiotusen kyssar [2589685]
En djupdykning i Hannu Väi-sänens värld från bildkonst till litteratur.
22.50 Tv-nyheter [5073956]
23.00 Kulturnyheter [21753]
23.05 FST: Kvällsnytt [1843550]
23.10 Sweet Sixteen [9088901]
FILM Brittisk drama från 2002. I rollerna: Martin Compston, William Ruane, Annmarie Ful-ton. Regi: Ken Loach.
0.55–0.15 Euronews

6.30 Ylekax [42598050]
10.00 Revolver [77937]
11.00 Dolt ord + Spelpåse [15173]
12.00 Tellus-frågesport [86550]
12.45 Mästarnas liga i fotboll [576573]
13.15 Dagens rubriker [861734]
14.10 Ben Casey [3244463]
15.00 Finland express [3463]
15.30 Där har vi det! [6550]
16.00 Superfarmen [71096]
16.01 Nyhetsmix [100014024]
16.11 Idétävlingen Tuunaa stadi [103784753]
16.28 Superfarmen [303086666]
16.30 Svet [75111]
16.55 Berenstain-björnarna [6157289]
17.20 Lilla tvåan [27799]
17.50 Regionala nyheter [7394024]
18.00 Tv-nyheter och ekonominytt [54531]
18.15 Tvåans höstväder [9289666]
18.20 Kameran går runt [894482]
18.35 Flyttfågelvägen [31260]
19.05 Keldjur [447918]
19.30 Räven [3647]
20.30 Gänget och jag [3666]
21.00 Enkelbiljett [13482]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [1099734]
22.05 Kriminalhistorier från Finland [637395]
Tor-teraren Pulkkinens knarkliga. Kari ”Torteraren” Pulkkinen hade fått sitt öknamn i Sverige på 1980-talet.
22.35 Ögonvittnet: Hemlighållna bakterier [4192956]
Sjukhusbakterier är resistent mot alla antibiotika och utgör ett växande problem i Finland.
23.05 Tredje skiftet [614173]
Amerikansk dramaserie. Ordlös sorg. Docs sorg över Alex och Johnsons dödsfall får honom att avreagera sig på sin närmaste krets.
23.50–0.35 Musik-tv [2679622]

6.25 Godmorgon Finland [62963550]
9.10 Vinstpotten [2656668]
10.10–12.10 Köpkanalen [2219463]
14.05 Power Rangers: Dino Thun-der [3846227]
Pappor och pojkar.
14.30 Livet med en stjärna [980550]
14.55 Vinstpotten [904685]
15.25 Ally McBeal [2735227]
16.20 Matstället (R) [281821]
16.35 Vinstpotten [6964579]
17.00 Emmerdale [617666]
17.30 De vackra och de djärva [610753]
18.00 Sexans nyheter, väder och sport [419666]
18.15 Nöjesnytt [368276]
18.30 Fattiga riddare [696173]
19.00 Sjuaus nyheter [620685]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [272208]
19.25 Dagens väder [8529869]
19.30 Dolda liv [450208]
20.00 Everwood [430579]
21.00 House [994555]
22.00 Tians nyheter [423734]
22.20 Resultatrutan [5102227]
22.30 Joonas [469956]
23.00 MTV3.doc: Tranquility Bay – disciplin-läget [359395]
Tranquility Bay på Jamaica är ett läger för ame-rikanska ungdomar som har problem med dis-ciplinen. Lägeravgiften är 33 000 dollar om året och reklambladen lovar att problem ungdomar lämnar stället snälla och smarta, men metoderna är skrämmande. Idokumentären berättar ungdo-mar som klarat läget med livet i behåll om sina erfarenheter.
0.15 Beyond the Mat [7721390]
FILM Amerikansk drama från 1999. I rollerna: Mick Foley, Jake Roberts, Terry Funk. Regi: Barry W. Blaustein.
2.10 Nöjesnytt (R) [9186222]
2.25 Köpkanalen [7026319]
2.55–6.20 Mr Jones Chatt [23446425]
6.20 Köpkanalen [59342654]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Program-ledare: Josefine ”JJ” Jansson. **6.50** Beträktelse. Av Sune Alén. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktu-ellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** TT-nyheter. **9.02** Musikpaletten: Körmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till fjärde delen av sagan Varför Eyvind kom först, skriven av Helena Nyblom och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt Även fredag 12.30. **10.00** TT-nyheter. **10.02–15.00** Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.00** TT-nyhe-ter. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:00. **13.00** TT-nyheter och Ålands-nytt. **13.05** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **14.05** Lyssnarnas öns-kemusik per mess och mail. **15.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **15.05** Bevingade ord. Redaktör: Lena Isaks-son-Ahlskog. Även söndag 12:00. **16.00** Aktuellt. **16.15** Debatt. Även söndag 14:30. **16.15–17.45** Åland i dag. Programledare: Camilla Karlsson. **17.00** TT-nyheter. **17.02** Ålandsnytt. Även 18:03. **17.45** Kul-turen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Repris från 17:02. **18.15** Beträktelse. Repris. **18.30–19.00** Decibel. Ungdomsprogram med Jill Landström och Mona Sedghi.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Lätt till fest för två å la Forss.
Dags för höstmiddag i det glada köket. Men på en punkt är Kaj allvarlig, det ska vara åländska råvaror. Och nu tar han sig en riktig utmaning. Hur få rätt smak i en rådjursstek? Mängden före honom har provat men...

Identitet och kommungränser

■**Av allt** att döma är en del människor rädda för att ändrade kommungränser hotar identiteten. Är vår identitet verkligen för alltid bunden till det område som en gång i tiden, då samhällslivet såg helt annorlunda ut, avgränsats som en lämplig enhet för skötseln av skiftande administrativa uppgifter?

Ja, vanans makt är stor och som sådan förståelig och i viss mening värd att tas i beaktande.

Här är det emellertid skäl att fråga sig, om en ändring av den åländsk kommunstrukturen be-

höver betyda att grunden för vår identitet bryts sönder.

Orterna blir ju kvar, likaså naturligtvis ortnamnen. Ett exempel (för att den här gången hålla diskussionen på ett helt principiellt plan kallar jag kommunerna A, B och C): Orterna A, B och C kommer att finnas kvar och för många fortsätta att vara hemorten. Givetvis har man all rätt att känna sig som A-bo, B-bo och C-bo och så vidare fast man ingår i en litet större administrativ enhet.

Man kan verka inom ett eventuellt kommunedelsråd, el-

ler precis som förut vara aktiv i hemortens ungdomsförening, idrottsförening osv. Som bekant är det inte alls ovanligt att lite större orter har flera idrottsföreningar, som ofta är väldigt starkt identitetsskapande.

Man kan alltså på olika sätt identifiera sig med det som man uppfattar som sin hemort, trots att man fått till stånd en mera praktisk och och bättre ekonomiskt försvarbar kommunenhet, som bättre motsvarar tidens krav på t.ex. jämlik servicenivå för alla människor.

Min tes är alltså, att det på

vissa håll finns en tendens att överbetona de administrativa kommunenheterna som utgångspunkter för vår identitet.

Dessutom är det rimligt att anta, att vi med dagens kommunikationer, då vi på mindre än en timme kan köra från den ena ändan av fasta Åland till den andra, har lättare än förr att identifiera oss med större enheter. Om vi får till stånd en mera rationell kommunstruktur, kommer denna enligt min mening ganska snabbt att bilda utgångspunkt för en del av identiteten.

Men märk väl, bara för en del,

och enligt min mening knappast för den allra viktigaste delen.

Identiteten är mångbottnad, uppbyggd av olika skikt, som till exempel kan se ut så här: familj-vänkrets- hemby/stadsdel-kommun - landskap - språkgemenskap - nation och så vidare.

I själva verket kan man räkna upp många fler utgångspunkter för det komplicerade begreppet identitet.

Är det verkligen så att just kommungränserna på ett avgörande sätt bestämmer vår identitet? Jag tror det inte.

Sten-Erik Abrahamsson

Värdefulla naturområden exploateras

■**Vi i Ålands** Natur och Miljö är oroliga för kommande exploatering av skyddsvärda holmar och skär runt Mariehamn, i Jomala och Lemland.

Hur stor vikt lägger politiker vid gamla beslut om att spara värdefulla naturområden då någon vill exploatera mark för att bygga till exempel sommarstugor?

Ett exempel är att Lemlands byggnadsnämnd har beviljat två byggnadslov på Kvarngrundet som enligt kommunstyrelsens målsättningar för Järsö - Nåtö delgeneralplan skall skyddas mot exploatering. I beslutet konstaterades: "Kvarngrunds sällsynt flacka, klippiga profil är landskapsmässigt mycket vacker. Holmen är också mycket viktig för fågellivet. Ur landskaps- och naturskyddsvinkel bör Kvarngrundet bevaras obebyggt".

Vilket motivet är till att ge bygglov framkommer inte i beslutet.

Birka Line väljer annan kundgrupp

■**Tidigare har jag** varit en kryssningskund hos olika rederier och har med bestörtning kunnat se att städningen blivit sämre och sämre. Bland annat på min sista resa, för ett par år sen med Birka, så var hytten så

dåligt städad att jag kände mig tvungen att kontakta städpersonalen.

På min fråga om vem som städade så dåligt fick jag svaret att det var landstädningen som städade just den hytten som jag blivit tilldelad.

Jag har inte nå större lust att betala dyra pengar för en kryssning i snuskiga utrymmen och har därför börjat besöka Åbo och Stockholm lite nu och då. Där tar jag in på hotell som har egen städpersonal.

Antagligen kommer det fortsättningsvis att finnas kryssningsresenärer på Birka lika väl som på andra rederier men det kommer då högst sannolikt att vara en annan kundgrupp med kanske lite andra vanor när det

gäller att handla olika varor och tjänster ombord.

Nu skulle det vara läge att starta ett nytt rederi om skulle tillhandahålla förstaklassservice för sina kunder.

Trött kryssningsgäst

sms

Messa Nyan

0457-323 4444

- Dålig stil att det inte finns stolar åt alla på yrkes lastbilstori. **Ledsen & ihopträngd elev**
- Aida och Jennie är dom bästa vännerna man kan ha<3 **040**
- Äntligen kan vi passera övergångsstället vid Skillnadsgatan. Tack! **040**
- Godaste och billigaste taimaten hittar ni på flygfältet + trevlig personal. **Nöjda matgäster.**
- Köp DUVs julkalender. **040**
- When there's nothing left to do, i will find my way to you. Cause I need you so, I want to know if I will be the one you love. **040**
- KE HUD FLE! Lägg nu av med dina slaskvitsar! Du kan ju vara ganska vettig när du vill! **0457**
- Jag gick med glädje till jobbet alla dagar! Hmm..så kände jag oxå för 10 år sen.. **040**
- Lastbilar får vi inte förakta. Hur skulle vårt liv se ut utan dessa transportmedel? De är arbetsredskap och inga lyxprylar! Visa respekt och försiktighet i stället för att gnälla - ja på vad? **040**
- Jag jobbar till 12 och tänker förbanne mig inte ha nån annan att säga åt mig när jag ska duscha. Kom och knacka på då i

så fall men bered er på fajt.. Hyreslagen, psych.. **0457**

- Jag tycker att Frost borde ha vunnit unga band, nån som håller med? **040**
- Nu har det gått för långt i Viking Line när man skall betala 50 kr för en resa tur och retur Stockholm-Mariehamn. Resan går på 180 kr med Viking Club. Är det dividenden som är det viktigaste? Det är dålig PR. **Kund från starten av trafiken**
- Att det ska vara så svårt att parkera en personbil innanför markeringarna i parkeringsrutan. Många här på kobbin klarar ej det. Det är väl en överkurs. Samma som att använda blinkers. **0457**
- Jag trodde att avgaser ska läcka ut från avgassystemet. I min Saab brukar det hända så. Men samlar Air Ålands SAAB allt? I kabinen kanske? =) Mvh **Janne**

- Om texten "Vi låstes in" (i gårdagens Nyan).. Jag har jobbat 14 år på färja och kan säga att det är stor skillnad på vaktmän ombord. Vissa vill vara tuffa och visa sin makt. **0457**
- Och jag älskar dig så mycket att jag hatar mig. **040**
- Min älskade Tom: idag den 2/11 firar vi 3 år ihop samt 2,4 år gifta. Det har varit dom bästa åren någonsin för mej och vet att de kommer att bli flera därtill. Vi har klarat med och motgångar galant och vuxit samman på ett sätt jag inte trodde var möjligt. Jag älskar dej mest av allt. Puss från din **Anna**
- Power Club info: OBS tiden för discot ändrat ti 18.30-21.30 (insläpp from 18.00). Föreningen i behov av fler vakter etc, ring 0457 344 5500 för mer info.
- Hur skulle det vara om vi i alla fall 1 j*vla dag kunde få ha ström hela dan! Slutar snart betala elräkningen, man får ju ändå inte det man betalar för... **V-Getabo**

- Jag tycker att det kan bli jullov, vad tycker ni? (: **0457**
- Ja, jag skulle känna igen "gubben", men inte just den bilen. Dom är ju rätt så vanliga. mörkgrå nyare V70. Och till 0457, jag berättade ju precis vad som hände i måndagens tidning. **Gröna farmaren.**

- Jag undrar varför nu t.ex, onsdag kl två att de inte fattar att ta en större buss. Alltså, det är som dom tycker att de är kul att tränga in folk som sillar. Förstår dom inte att när dom säger

att man ska gå av och på för att släppa av folk de fungerar inte. Dom kör iväg utan att man hinner gå på. Och de barn som går i Ytternäs skola som åker till Lillängen eller kortare: det finns något som heter motion och ni kan lika bra gå..... Jag är ganska irriterad på det vid det här laget . **Bussåkare från längre håll**

- Till Föglö grundskola: Vi är många som vill ha gräsplan.. **H. En förbannat arg elev**
- Hallo Nyan, varför kom inte mitt mezz om Niklas, Rainer, Reppa, och Tomas med? Fattar ni inte att vi vill ha gräsplan? Varför åka ända till Granboda, och hur? På rasterna, hur ska vi komma till Granboda då? Taxi före rasten eller? Nä, just det. Tänk lite då. Tomas är ju vaktmästare, han kan sköta den, Rainer: ta jobbet, Rep-pa: bli rektor. Niklas: tänk på andra också.. Asså dom låter oss inte få gräsplan, är inte det sjukt? **H. Skolelev i Föglö**
- Det kom mess om gräsplanen häromdagen med namngivna personer, och det kan möjligen vara så att någon formulering kunde ha uppfattats stötande. Eller så trillade ditt mess bort i misstag. I så fall beklagar vi. **Red.**
- Nu är det inga nådigt längre, Rödluvan .. **0457**

- Håller med Vikinganställd! **Eckerölinjen-anställd**
- Oavsett "Birka,Viking eller Eckerö" så är det samma dåliga personalpolitik som gäller.. **Pis-kan på ryggen**

- Det lär det ska ha SKVIM-PAT lite i vinglasen på Eckerö i onsdags. **Clabbe**
- Jag gled slutligen ner i mörkret där sk-ten växer så fort att man behöver vingar för att stanna ovanför. **IRIVER.**

redaktion@nyan.aland.fi

Nyans ros

...till **spelmännen** i Ålands dragspelsklubb som den 25.10 spelade och påminde oss om vår glada ungdom med sina låtar. Likaså njöt vi i söndags av **Lemlandsflickornas** sköna sång på olika språk. En hel buket rosor till vardera. Tack från oss på Sveagården.

....till de underbara **po-keransikten** som deltog/bidrog till min "blåsning" lördagen den 28 oktober. Härligt med såna fina vänner.Tackhälsn. Tessi.

....till **Johan Manserus** som kom ut till oss med utbildningsvagnen och en ros också till **Agneta Fin-neman** som gav oss tipset. Och ett stort tack till alla som var och besökte oss på depån lör. 28 okt. Ros-sar gör Kökars FBK.

...till mina **arbetskamra-ter** i hemtjänsten och till chefrarna **Ann-Christine, Camilla, Tuulikki, Agneta** och **Socialförvaltningen** för uppvaktningen vid min pensionering. Tack Siv.

Vi har inte så mycket kvar av de värdefulla och speciellt skyddsvärda områdena att lämna till kommande generationer. Därför borde de som är kvar få lämnas orörda.

Vi skulle verkligen unna våra barn orörd natur och inte enbart exploaterade och sprängda områden.

Ålands Natur och Miljö rf Miljöbevakningsgruppen

Vill ha kontakt med "hoppet"

■**Till signaturen** "Lever på hoppet" i tisdagens tidning, den 31 oktober:

Jag skulle vilja ha kontakt med dig. Tidningen har mitt nummer.

Felbehandlad

Nya Åland tar gärna emot insändare som e-post eller på diskett. Det går också bra att skriva eller faxa.

Adressen till Nya Åland är:
Pb 21, 22 101 Mariehamn
Fax:
(018)-23 449
Tfn:
(018)-23 444
e-post:
redaktion@nyan.ax

bakom ridån

Ulf Weman

Nära döden i Björnsby

Vi kör i mörkret på småvägar- na i Jomala och Finström från Önningeby till Åm- näs. Det vill säga jag kör, och min kollega Jan sitter

bredvid. Vi är på väg till simhallen i Godby för en timmes skön vattenjympa. Oj, vad den gör gott för datastela axlar, och just denna tisdag, för mina halvmaratonstela ben. Jan berättar någonting, han brukar det. Och jag svarar lite enstavigt då och då, el- ler skjuter in en kommentar. Den här vägen är vacker på sommarhalv- året, men nu är det mörkt. Denna kväll är det nermörkt, med regn och dålig sikt.

I Jomala by kommer vi fast en personbil som kör ganska sakta, jag ligger bakom till Björnsby och hoppas att föraren skall ta rakt fram ner till stora vägen. Men den svänger också till höger genom byn ner mot Brobacka. Nå, det kommer en raka efter byn, där kan jag ta om, tänker jag. Visserligen ser man på långt håll om det kommer möte, men jag kör ändå inte om i kurvan innan rakan utan avvaktar.

Det är då det händer! Det är just i detta ögonblick, när jag tar beslutet att köra om, blinkar och börjar svänga ut som det händer. Som döden i Björnsby är så oerhört nära. Som ur ingenstans får jag en mopedist i strålkastarskenet precis när jag svänger ut för att köra om. En mopedist som kör utan belysning! Han svischar förbi på vägkanten och jag svär till så att Jan genast avbryter sin berättelse. Han ser också mopedisten. Killen, jag gissar att det var en kille, fick leva en tid ännu. Men marginalen var inte särskilt stor. Hade jag tagit beslutet att svänga ut en sekund tidigare så hade kollisionen san- nolikt varit oundviklig på den smala vägen. Det är i och för sig möjligt att han hade undkommit med skador också förstås.

Förbannad kör jag vidare mot Godby. Denna grabb var ytterst nära att göra en dråpare av mig. Bara för sin idiotiska non- chalans mot allt trafikvett. Förstår inte en tonårig kille alls farorna? Jag funderar över hur jag själv var i den åldern. Visst sjutton gjorde man dumheter ibland, men..., näej. Inte så här. Och så blir jag arg på killens föräldrar. Har han ingen far som ser till att sonens moped är laglig? Att åtminstone belysning- en fungerar nu när det är mörkt på kväl- larna. Och i farten kan han, eller mamman, försöka banka in lite trafikvett i tonåringens skalle.

Den här gången gick det bra, men oddsen minskar ju fler gånger som livet sätts på spel. Och så kommer jag slutligen fram till mitt eget ansvar. Måste jag köra om bilen framför. Visst hade vi lite bråttom, men tidsvinsten blev säkert ändå marginell jämfört med om jag legat kvar bakom den andra bilisten. Det gäller att alltid köra som om det dy- ker upp en mörklagd mopedist ur mörkret, som ur ingenstans. I Björnsby.

Ingen kommun överlever bara på landskapets nåder

Geta kommun budgete- rrar för nästa år med ett underskott på 400.000 euro. Det kostar alltså 400.000 euro mer att hålla kommunens lagstadgade service flytande än vad invånarnas skatteintäkter på olika intrikata sätt ger in. Mycket har sagt om hur skattesystemen är uppbyggda, vilka vägar staten tar pengar och ger igen och hur landskapet får in och fördelar pengar. Summan av kardemumman är ändå denna verklighet att det finns kommuner på Åland som regel- mässigt har högre utgifter än intäk- ter, trots att man är så sparsam man bara kan vara, på gränsen till dums- nål ibland. När man kommit till den gräns där nya gardiner till skolan är en extraordinär utgift som faller utanför budgetramen och därmed inte kan genomföras, då borde kraftiga varningsklockor ljuda. Inte för att man får leva med gamla gardiner, utan för att med- borgarnas lika rättigheter i olika kommuner på allvar är hotad.

Det säger sig självt att det finns rika och fattiga bland städer, kom- muner och regioner. När man väl- jer bosättningsort väljer man i viss mån också standard på kommunal service och utbud. För många män- niskor i glesbygd uppvägs eventuel- la brister av de andra fördelar man söker, till exempel i form av lugnare tempo, närhet till naturen eller röt- ter i bygden. Det är ok, så länge va- riationerna hålls inom rimliga och acceptabla gränser. Det gör de inte när medborgarna i kommunerna blir tvungna att på nåder be om sådant som i lag stad- gas som en rättighet. Det duger inte om medborgare i vissa kommuner ska känna sig som spelarna i ett b- lag som på sin höjd får stjärnspelar- nas begagnade matchtröjor.

Vad kan lösningen på problemet vara? Åländsk centers svar tycks vara fortsatt ”regionalpolitik”, vil- ket till dags dato visat sig vara ett synnerligen verkningslöst och dyrt sätt att sprida välstånd. Regional- politik har hittills främst bestått i att pytsa ut pengar till olika projekt i olika kommuner, beroende på vilka som råkat ha aktiva politiker i rätt maktkombination på strategiska poster. Både centern och libera- lerna har på detta sätt tillfredsställt stora väljargrupper i landskommu- nerna, som sett det som att parti- erna tillräckligt väl dragit hemåt. Med facit i hand kan man dock säga att det inte är många så kall- lade regionalpolitiska satsningar som faktiskt tillfört kommunerna annat än kostnader, och i de fall det

Mycket är bra. Det finns många saker som är bra till exempel i Geta, men det är orimligt med kom- muner som tvingas garantera sin lagstadgade service till medborgarna på bidrag från landskapet. Foto: STEFAN ÖHBERG

hänt har det oftast varit projekt som blivit av med eller utan regionalpo- litik. Det är ytterligt svårt att bidragsvä- gen hålla glesbygd och skärgård vid liv, och vad värre är så svarar inte kostnaderna mot den faktiska ef- fekten. Däremot finns vägande skäl som talar för att en kommunreform eller sammanslagning där kostna- der och intäkter fördelas solidariskt mellan flera kommuner i en större

enhet åtminstone inte skulle kosta mer (för landskapet och medbor- garna) samtidigt som man skulle slippa de växande klyftorna mellan rika och fattiga kommuner. På lång sikt är det nämligen just det som kommer att avfolka den åländska landsbygden. Vill man se till att det bor kvar folk i Geta, Lumparland och Sund, för att inte tala om skärgårdskommunerna, så måste man fästa större uppmärk- samhet vid de lika rättigheterna

snarare än på att pytsa ut mer och mer bidragspengar på kommuner som inte längre är livskraftiga. NINA FELLMAN nina.fellman@nyan.ax 528 441 KOMMENTARER TILL LEDAREN www.nyan.ax Och jo, jag vet att det inte var avsikten att hata bögar, men journalister ska vara rädda om orden. Dessa ord blev fel. Visst Christer? NINA FELLMAN nina.fellman@nyan.ax 528 441

klippt & skuret

Sätt gärna detta ledarstick på gnällkontot om det känns så, men för mig är det en fråga om mental hygien. I tisdagens tidningen Åland skriver bilredaktör Christer Carlsson följande: ”Själv hatar jag trafikbögar som ligger och

nosar mig i aktern,...” Behöver jag säga fördoms- fullt och fult? Behöver jag säga plumpt? Behöver jag ens förklara hur urbota töntigt det är att ut- trycka sig så i akt och mening att tuffa till en tråkig trafikkrönika? Nä.

Hade det ens stått att Chris- ter Carlsson ogillar trafikbögar hade det inte stuckit så i ögonen, men han hatar dem verkligen. Det är ett starkt ord för en liten sak, medan däremot hatbrott mot homosexuella är fasansfull verklighet.

Och jo, jag vet att det inte var avsikten att hata bögar, men journalister ska vara rädda om orden. Dessa ord blev fel. Visst Christer? NINA FELLMAN nina.fellman@nyan.ax 528 441

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2005: 7.256 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457-313 4444

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

DISTRIBUTION
Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax
Sportredaktör: Malin Tillström tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Annonssändaren: Delice Lindegren annons@nyan.ax tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006
Fortlöpande helår..... 159 €
halvår..... 85 €
kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER			
Publicer- ingsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färg-annonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219			

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 03.45 L	ÅBO → 17.00/18.30 → 08.00/09.10	M:HAMN → 23.20 L → 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15

M:HAMN 04.25 14.45 23.30 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15 → 06.00K/07.30K	M:HAMN → 23.45 → 03.35 L → 10.50
-------------------------------------	--	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

OBS! Silja Europa till Åbo
ändrad avgångstid: 11.00!

SILJA LINE
Torggatan 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006–7.1.2007

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR

Måndag-torsdag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
10.15 M	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00
03.20 L	20.10

ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	07.35	
14.25 M	19.50	
23.45 M		10.00
14.10 M	08.45	
01.00 L	21.00	
04.25 M		17.30

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl. 07.00) före avgång. Transfer Mariehamn (Storag, 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, förhandsbokning 10 EUR/person. Barnrabatt.

VIKING LINE

Storag, 2. tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

Torsdag 2 november 2006

Dagens ålänning: "Man skall alltid säga ja till jobb"

Max Sundberg, bosatt i Karlby, är lokalvårdare och allt i allo i skolan på Kökar.

– Förr hette det ju städare, men nu är det lokalvårdare som gäller. Det låter väl lite finare.

Han har haft jobbet i två år och sköter dessutom om tillsynen av vattnings- och reningsverket. I sommar har han också röjt upp nya områden på Idö för landskapet.

– Jag trivs med mina olika jobb. Här får man ta det som finns, man skall alltid säga ja då de ringer och frågar om man vill ha jobb.

Max Sundberg har inte heller några sysselsättningsproblem på fritiden. Han bygger hus åt sig, sin sambo och deras dotter.

– Jag har hållit på att bygga ett drygt år nu. Jag har ingen stress eller tidsplan, jag håller på tills det blir klart.

Just nu håller han på att iordningställa dottern Josefinas rum. Hon är sex år och har vill ha ett blått rum.

– Rummet får en fondtapet i blått med stjärnor.

● Har allt med bygget gått som planerat?

Kökarbo. Dagens ålänning Max Sundberg brukar säga att han är gjord, född och uppvuxen på Kökar.

Foto: ERKKI SANTAMALA

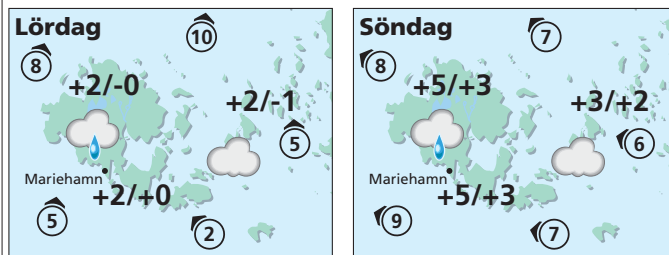
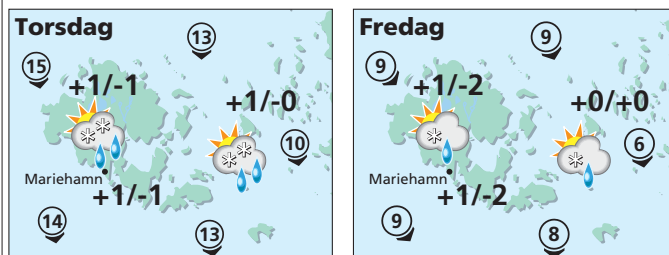
– Det har nog löpt bra, en del krångel har jag haft då jag beställt och inte fått leveranser i tid, men så är det ju alltid.

● Vem vill du hälsa till?

– Min sambo Gun-Britt och min dotter Josefin, och så alla andra jag känner.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Vädret på Åland

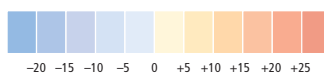
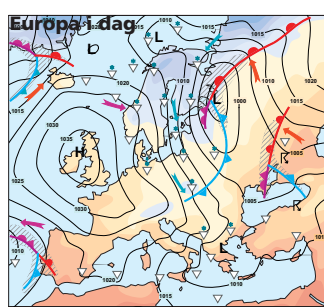

I går kl 14	temp.	moln.
Jomala	-0	m
Åbo	-3	nm
Helsingfors	-1	m
Stockholm	0	

Vattenståndet i går kl 14	Föglö +15 cm	Åbo +1 cm
---------------------------	--------------	-----------

Solen i dag	Upp	Ner
Mariehamn	8:04	16:42
Helsingfors	7:45	16:22
Stockholm	7:09	15:53

Utomlands i går	Köpenhamn 1	Bryssel 9	Rom 20
	Oslo -1	Paris 11	Aten 19
	London 9	Madrid 21	Moskva 4

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Dagens rätt

Pasta

- 400 g penne
- 150 g bogfläsk rimmat, tärnat
- 1 gul lök, finhackad
- 3 vitlöksklyftor, finhackade
- 2 pepparfrukter, röda, urkärnade i strimlor
- 3 msk olivolja
- 1 burk krossade tomater, å 440g
- 1 kruka färsk basilika
- 100 g pecorino

Koka pastan och låt den rinna av. Hetta under tiden upp olivoljan, fräs fläsket och tillsätt löken. Låt allt fräsa några minuter. Tillsätt vitlök och pepparfrukt. Fräs ytterligare några minuter. Häll i krossade tomater och låt såsen koka i ca 10 minuter. Smaka av med salt och svartpeppar från kvarnen. Vänd ner basilikan och pastan och servera.

LUNCHBUFFÉ

måndag-fredag 11.00-14.00

Torsdag 2.11

Kycklingwallenbergare m. potatismos, G
Stekt äggpanerad fisk m. kall sås
Trattkantarellsoppa, toast, L

Salladsbord, 3 varmrätter,
kaffe 8,50€

Arkipelag

Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

Nyinkommet

Stor ekgarderob med spegeldörrar 1 100€
Arabia mat- och kaffeservis
12 personer 450€

Golfbag
med 12 klubbor
100€

Kristallkronan till jul
bör beställas snarast

Ann-Gerds **Antik**
AGENTUR

Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com

Michelin ger dig
vinterdäck som behåller
greppet från första till
sista kilometern.

MICHELIN
X-ICE NORTH
Dubbdäck med extremt bra grepp
och bromsförmåga på is.

Michelin

Rollic Ab
Karlbergsvägen 2. Tel 23 611

Rundbergs
Bil & Service Ab
Tel 15 222

elfa
Skjutdörrar
och förvarings-
utrymmen

Simons
bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

Salus Momordica

Momordicafrukt - kanel
Naturens bioaktiva ämnen för balansering av sockermetabolismen

Momordicafrukt, bittermelon, kommer från plantan Momordica charantia. Den odlas framförallt i Sydamerika och Fjärran Östern där den används som föda och traditionell folkmedicin. De bioaktiva substanserna i momordicafrukten är kända för sina goda egenskaper att balansera varierande blodsockernivåer.

Förutom att användas som krydda, har även kanel fysiologiska effekter på sockermetabolismen. Den anses även ha en gynnsam och utjämnande påverkan på höga kolesterolnivåer och triglycerider. Kaneln som används är av högsta kvalitet och med låg nivå av kumarin.

Spårelement och vitamin B1 i Souls Momordica förstärker effekten av Momordica charantia och kanel. Krom är känt för att reglera kolhydrater och utjämnade variationer i blodsockernivåer. Ytterligare synergisk effekt nås av att kombinera krom och zink. Mängden fria radikaler i kroppen kan öka vid obalans i sockermetabolismen. Selen är en antioxidant som effektivt kan minska mängden av dessa.

Salus Momordica används för att understöda diet som balanserar blodsockernivån.

Välkommen in till
Hälsokost
MAGAZIN tfn 17 390

BILGLAS

Försäljning och byte
till bra priser.
Två års garanti.

- Krockskador
- Övr. reparationer

Auto-Service
ÅLAND
Elverksgatan 9, tel. 19380, fax 19382

Försäkringar
på hemmaplan

Öppnare
än någonsin!
måndag-torsdag
8.30-17

ALANDIA
BOLAGEN

Ålandsvägen 31, tel. 29 000
må-to 8.30-17, fr 8.30-16.30
alandiablagen.com